

Ще ядем
по-скъпа
захар

Сметките
на Цветанов
не излязоха

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

Мнозинството
отхвърли
увеличаване
на вдовишките
добавки

Стр. 6

Стр. 3

Стр. 13

Стр. 5

НЯКОЛКО ДУМИ Мълчание

Братя РУЖЕВИ

В цяла Европа синдикатите изкарват стотици хиляди по улиците. Срещу унищожаването на социалната гържава. Срещу вдигане на пенсионната възраст. Срещу замразяването на доходите. Накратко казано, срещу стоте тояги на голо за кризата, забъркана от алчността на богатите.

Какво обаче правят у нас синдикатите?

Забъркват буря в чаша вода, после подписват споразумения с правителството и накрая отиват при чужд посланик, за да му докладват своето отношение към проектобюджета и притесненията си, че има недоволни в образованието и здравната система (стр. 2).

Чуждият посланик, между две сесии на "Стъклен дом", ги приема и клати одобрително глава, че синдикатите са се разбрали с управляващите. Мила картинка!

Абсурдът в нея е толкова голям, толкова силно крещи, че на него може да се отговори само със ступор, мисловна парализа и гробовно мълчание.

Българските синдикати постъпват безумно и на практика се самоунищожават. Те избират подчинението пред отстояването на права. Килимчето пред посланика вместо надеждата на хората. Останалото е мълчание.

Във Франция млади хора си слагат стикери "Аз участвам в класовата борба" (виж статията "Метро, работа, гроб" на стр. 2 от "Монд Дипломатик"), у нас профсъюзните водачи си пият кафето и информират чужд посланик.

Решението е очевидно. Време е и на синдикатите да им дадат роля в "Стъклен дом". Поне сценаристът да ги поукраси.

До 300 лв. глоба за пушене на закрито

Заведенията имат един месец гратисен период, за да обособят специални зали

Пушач, който запали цигара на забранено място, ще отнесе глоба между 50 и 300 лева. Това е записано в Наредбата за условията за тютюнопушене, която бе приета вчера от МС. Новият документ определя условията, при които ще се пуши на закрито в обществени сгради и заведения.

Парични санкции ще има не само за нарушителите, но и за собствениците или наемателите на сградите, които са допуснали да се пали цигара. Според наредбата може да се пуши в хотели, хижи, ресторанти, питейни заведения, кафенета, кафе-клубове, барове, корабни, гари и летища, но само ако

в тях са направени помещения, специално предназначени за пушене. В по-малките заведения пък собствениците ще трябва да избират дали там да влизат само пушачи или само непушачи.

Наредбата дава едномесечен гратисен период на собствениците на заведенията, в кой-

то те ще трябва да пригледат условията си към новите изисквания. Тя ще влезе в сила един месец след обнародването ѝ в "Държавен вестник". Още от първите дни на януари 2011 година инспекторите на РИО-КОЗ ще започнат проверки за пушачи-нарушители.

Стр. 4

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Валери Петров - академик на БАН, и проф. Аксиния Джурова от СУ участваха вчера в протестния митинг на академията срещу обезкултуряването на България и ликвидирането на науката ѝ

Стр. 2

За историята на социализма - без гняв и пристрастие

Искра Баева, Евгений Кандиларов и Евгения Калинова пред ДУМА

Стр. 23

Признаха за „черно тото“ у нас

Футболист и букмейкър разкриха схеми за уреждане на мачовете

Стр. 31

България

www.duma.bg

БАН:

Левски ни създаде, Дянков ни прогаде

Борисов „не намери време“ да приеме делегацията на протестиращите учени от академията

Велиана ХРИСТОВА

Преди месеци протестирахме за достойно съществуване, сега вече протестираме заради тенденцията БАН и науката в България да бъдат ликвидирани. Вече излизаме на улицата не само заради мизерното финансиране, а заради това, че обричат България в бъдеще да е една добре асфалтирана колония. С тези думи на физика Лъчезар Аврамов от Института по електроника при БАН започна вчера протестът на БАН в столицата. „Левски ни създаде, Дянков ни продаде“, „От Дянков ни продаде“, „Да се върнем в Браила, тук сме вече емигранти“ - бе изписано на транспарантите, с които стотици учени от БАН излязоха вчера на протестен митинг и шестиве срещу тоталното пренебрежение към науката от страна на правителството и унищожаването ѝ чрез драстично орязване на бюджета за идната година.

Сред учените бяха емблематични личности на българската духовност като акад. Валери Петров, акад. Светлин Русев, проф. Боян Биолчев. Дянков е пътник, но поразилите от него с пари няма да може да оправим, заяви Светлин Русев (словото му и

това на доц. Атанас Семов - на стр. 21). Протестиращите учени насочиха гнева си главно към министрите Дянков и Игнатов, които искат не реформи, а унищожаване на академията. Всяко споменаване на имената им бе посрещано с „У-у-у!“ и „Оставка!“. Ние искаме България да е не територия, населена с невежи хора, а европейска държава. Но за да станем средноевропейска държава, критерият е не 3000 км магистрала, а 3% от БВП за наука, подчерта Аврамов. А депутатът от Великото народно събрание Методи Недялков заяви в емоционално слово: „Интелигенцията се изправя срещу мутрите, от изхода на тази битка зависи бъдещето на България“. Няма държава в ЕС, в която да се малтретира науката по този начин, навсякъде тя е приоритет над приоритетите. Разбра се, че над 200 интелектуалци вече са подписали апел до МС и парламента, с който искат оставката на Игнатов.

По 1 млад учен напуска БАН всеки ден, защото заплатите са орязани наполовина, условията за работа са мизерни. БАН е народен, национален идеал, а двама министри се изживяват като месици да съспят нещо, създадено 140 години, да съспят смисъла на нашия труд, заявиха на митинга

млади учени от академията. Призив към всички университети и институти да се обединят и да действат заедно срещу унищожаването на духовността, отправи проф. Дамян Дамянов, председател на СУБ.

Шествието стигна до МС. Председателят на БАН акад. Никола Съботинов и негови колеги от ръководството внесоха петиция с исканията на учените. Премиерът Бойко Борисов обаче не ги прие, защото бил „много зает“. Да приеме петицията бе пратен министър Игнатов, което взриви множеството. Игнатов покани делегацията при него в ранния следобед. Един министър - „учен“ с една публикация и нула цитати, не е ниво да посрещна световноизвестен учен, председател на БАН, ниво за председателя на академията във всяка цивилизована държава може да е единствено премиерът, възнегодуваше движението на младите учени „Когито“. На срещата при Игнатов след обяда са отишли неколцина водещи учени от академията. До вторник кабинетът ще отговори на исканията на БАН, е заявил Игнатов. Учените са подчертани, че им е известно, че за БАН тихомълком се готви закон за ликвидация и че протестите няма да бъдат спрени.

От БАН обещаха вчера да не спират протестите и занаят

МК гава на вузовете по изкуствата парите за реставрация

Веселка ВЕНКОВА

Творческите университети не могат да излязат в дървена ваканция заради спецификата си и факта, че програмата им е основно практическа, а ние успяхме да разясним това на премиера. С тези думи министърът на културата Вежди Рашидов изтъкна своята и на Сергей Игнатов заслуга, след като се разбира, че кабинетът ще отпусне по 100 000 лв. на столичните висши училища по изкуствата, за да няма дървена ваканция.

Парите ще дойдат от резерви и икономии благодарение на Дянков, подчерта министърът на образованието Сергей Игнатов след срещата на Бойко Борисов с ръководствата и студентите от НХА, НМА и НАТФИЗ. От думите на Рашидов обаче стана ясно, че всеки трябва да бръкне в празния си чувал и МК ще „извади“ от целевите средства за реставрация и консервация.

До края на настоящата седмица парите щели да им бъдат преведени от МФ. Тези сто хиляди лева не са решение на въпроса, но уреждат частично

социално-битовите проблеми като ток и парно, увери Игнатов, според когото в страната имало икономическо раздвижване, затова завалели искания, но правителството не било в състояние да откликне на призива на всички.

Игнатов смята, че положението във висшето образование и науката щяло да започне да се оправя от януари следващата година. Днес ще бъде представена рейтинговата система за оценяване на университетите, която била „инструмент за диференцирано финансиране“, за да се избегне даването на пари на калпак, увери просветният министър. Различните вузове щели да бъдат финансирани различно, защото нуждите на университетите не били еднакви, но това щяло да става от началото на следващата година на базата на рейтинговата система, каза Игнатов.

На въпрос на ДУМА ще има ли финансова помощ и за Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив, Рашидов уточни, че парите били „само за университетите ВИТИЗ, Консерваторията и НХА“.

Студентите: Партии ни манипулират

Имаме сигнали, че някои студентски съвети са манипулирани от политически партии. Това алармира Петър Чаушев, председател на Националното представителство на студентските съвети в страната, което имаше заседание вчера. Той бе категоричен, че НПСС няма да допусне партиите да определят студентските решения.

Пълна подкрепа за студентите, които протестираха в последния месец, изрази шефът на НПСС. Няма да допуснем затваряне на университе-

ти, дори и за месец, добави Чаушев.

НПСС официално ще представи исканията си пред управляващите. Студентите настояват за работеща кредитна система, засилване на ролята на настоятелствата във вузовете и разделяне на властите в тях. Младите хора искат още „реално влизане на науката и бизнеса в университетите“. Идеята е да има стажове в определени дружества, фирми, заводи и други. Според Чаушев студентските обществения трябва

да се стопанисват от „Студентски съвети и столове“ ЕАД. Според него 100% държавно участие може да пресече порочната практика с ползването на студентските обществения от студенти със съмнителни права.

За да привлекат вниманието на будните студенти, до 15 декември от НПСС събират кандидатури от всички вузове за номинации в надпреварата „Студент на годината“. Предвидена е и награда за най-известен български студент в света.

ПЕТИЦИЯ НА БАН

- ✓ Да бъдат възстановени отнетите без основание 10 млн. лв. от БАН т.г., с които да се изплатят заплатите. Да се дадат поне още 25 млн. лв. за 2011 г. (до нивото на бюджет 2009), за да се покрият парно, ток и научни договори.
- ✓ Да се закрепят законово задълженията на държавата да финансира науката за 2011-2013 г. съответно с 0,4, 0,6 и 0,8% от БВП.
- ✓ Правителството да изпълни ангажиментите, поети през май т.г. - академията да е първостепенен разпоредител с бюджета и съгласувано с МФ да се назначи финансов мениджър.
- ✓ Незабавно да започне разработване на Национална стратегия за научни изследвания с участие на компетентни специалисти.
- ✓ Да бъдат освободени министрите Симеон Дянков и Сергей Игнатов поради неспособност да водят национално отговорна политика.

Ние пах сме тук!

абонамент 2011

ДУМА

1 месец 20 лв.
12 месеца 240 лв.

краен срок за годишен абонамент - 15.12.2010 г.

Свържете се с нас на телефон 02 / 970 52 08 , 970 52 03

КНСБ ОБСЪДИ БЮДЖЕТА И С УОРЛИК

Лидерите на КНСБ се срещнаха вчера с американския посланик Джеймс Уорлик. На срещата били обсъдени позициите на синдиката срещу проектобюджета за догодина в този му вид. Споделено бе, че прекалено много се разчита на износа за излизане от кризата и на възстановяване растежа на икономиката, а се подценяват стимулите за вътрешния пазар и нарастването на потреблението, се казва в съобщение на КНСБ. Синдикалистите алармирали и за лошото състояние на здравеопазването и липсата на ефективни реформи. Засегната била и темата за недостига на средства за висшето и средното образование. Посланикът пък изразил задоволство от постигнатите договорености от социалните партньори за пенсионното законодателство.

Бивши военни правят дискусия за Кумау

„Китай и съвременността“ ще е темата на доклада на доц. Ал. Рашков, който той ще изнесе пред сдружение „Генерали и офицери от запаса - членове на БСП“. Събранието ще се проведе на 10 ноември т.г., сряда, от 10.30 ч. в клуба на БСП на ул. „Буботинов“ бл. 31, кв. „Ив. Вазов“, последната спирка на трамвай 1.

Аз, като имам 2000 лв. в гъжба си, правя го края на месеца сметката - да ми стигне за парно, ток и по една водка да пия...

Така Вежди Рашидов управлява бюджета си

Цветанов обясни пред парламента за имотите си

Вътрешният министър Цветан Цветанов се яви вчера пред парламента, за да обясни имотното си състояние. След като по-рано ДПС внесеха извънредна точка за закона за вероизповеданията, следваше да се разгледат поправките в Кодекса за социално осигуряване и след това искането на 70 депутати за създаването на анкетна комисия за имотите на Цветанов. Той обаче пристигна в парламента още в началото на заседанието, изслуша искането на ДПС и взе да се обяснява преди точката за КСО. Изказването му бе предавано по БНТ и БНР, а след това мнозинството отказа дебатът да се предава по националните медии.

"Мисля, че е време да кажа цялата истина, която се тиражира в последно време", започна Цветанов. Вместо да започне да се отчита, вътрешният министър постави и условие: "Избрах да говоря точно сега, за да видя кои политици обслужват организираната престъпност. От днес нататък няма да отговарям на организираната престъпност и нейните говорители."

Цветанов обяви, че доходите му от януари 2004 г. до декември 2009 г. са 362 000 лв. Той декларира 20 463 лв. като вицепремиер. По думите на Цветанов най-солидните суми е получавал от ГЕРБ и Сдружение "ГЕРБ". Цветанов твърди, че за работата си в сдружението за 2006-2009 г. е получил 32 060 лв., а за работата си в партия ГЕРБ е бил възнаграден с 41 584 лв.

Столичната община дала на тогавашния зам.-кмет по сигурността - 50 000 лв. за 14 месеца. Като депутат Цветанов е получил 2300 лв. От 2004 г. до напускането на МВР той е взел 46 300 лева, в това число обезщетение при напускане на системата и изплатени отпуски. За консултантски услуги той е получил 14 000 лв. в периода 2007-2009 г. През 2009 г., малко преди да стане вицепремиер, той е взел

Сергей Станишев поиска оставката на вътрешния министър заради квалификации към опозицията

Ира ТОДОРОВА

19 000 лв. Министърът е взел и трети хонорар за 7000 лв. Цветанов обаче не уведоми депутатите кои са фирмите, които е консултирал.

Бащата на съпругата на Цветанов им направил дарение от 30 000 лв., при поло-

жение че от 2004 до 2009 г. е получил общо 82 338 лв.

Цветанов си купил сам само един апартамент, призна самият той. Това е имотът за 255 000 лв. в "Изток", за който той бил платил 130 хил. За този имот семейството на Цветанов има и ипотечен кредит от 59 000 евро, който ще изплащат 30 години.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Цветан Цветанов обясни на депутатите, че ако искат да говорят за имотите, трябва да попълнят декларации като него

След това отчете, че останалите имоти, които има на негово име и това на съпругата му Десислава, са получени от родителите им по различни пътища.

Днес вие ме върнахте в моите детски спомени, обърна се накрая към депутатите Цветанов. След което обяви, че "октоподът" се е впил и в парламента. Господа политици, когато ставате говорители на част от организираната престъпност, мога да ви кажа, че ние ще продължим по същия начин борбата с организираната престъпност, коментира силовият министър. Това даде повод на лидера на БСП Сергей Станишев да поиска оставката на вътрешния министър заради квалификациите му към опозицията.

РЗС: ДА КАНОНИЗИРАМЕ ЦВЕТАНОВИ

Да канонизираме Цветанови, предложиха от РЗС. След като направи сметка, депутатът Емил Василев заявя, че ремонтът на прословутата къща в село Шума е за около 100 000 лв., а не както твърди Цветанов - 30 хил. лв. Цветанов е придобил 362 000 лв., от тях 100 000 са във влогове. Това означава, че му остават 260 000 лв. 150 000 лв. е платил за апартамент и остава със 110 000 лв. Като махнем 100-те хиляди за ремонта в Шума, остават 10 000 лв., с които той е издържал семейството си от 2004 г. досега, пресметна Василев. Откъде са хонорарите, попита Румен Петков. Той запита и дали фирмата "Ти Ви Би" е получила обществени поръчки за над 20 млн. лева от 2005 г. насам. Цената на апартаментите, придобити през 2006 г. в кв. "Изток", е в тези 20 млн. лв., заяви Петков.

Някои разминавания и съображения по доходите му

Георги ГЕОРГИЕВ

Ако сравним съобщеното вчера в парламента от министър Цветан Цветанов и данните за имотното му състояние, които в края на октомври изнесе публично ръководителят на Националната агенция по приходите Красимир Стефанов, ще видим, че има известни разминавания в твърденията на двамата високопоставени държавни мъже.

1. На 21 октомври г-н Стефанов съобщи, че за периода 2000-2009 г. семейството на г-н Цветанов е имало общ доход от бруто 385 000 лв. Вчера министърът заяви, че само за периода 2004-2009 г. е имал доход от 362 хил. лв. Освен това за същия период съпругата му е имала над 99 хил. лв. доход. Излиза, че за времето от 2000 до 2004 г. само Цветанов е имал доходи за общо 23 000

лв., че вероятно и по-малко. Впечатляващо ниска сума на фона на последвалия ръст в благосъстоянието му.

2. Г-н Цветанов подчини значителна част от вчерашното си изказване в парламента на обяснението откъде има парите за апартаментите в блок в столичния квартал "Изток". По време на изложението си той съобщи сумите, които е платил за него през 2008 г. и в същото време декларира и доходи, които е получавал година и два месеца след направената покупка. Не е ли по-коректно той да декларира и обясни доходите си към момента на покупката, а не да причислява към тях и по-късни доходи.

3. Вчера г-н Цветанов заяви: "Разбира се, възниква въпросът как с 26 години трудов стаж съм си позволил да си купя апартамент, който струва 130 000 лв."

Всъщност става дума за два апартамента в един блок, които семейството купува. Единият от тези апартаменти е платен кешово по банков път, но пък откриваме разминаване в тази сума. Вчера Цветанов каза, че за него е платил 130 хил.лв. Стефанов говори за 139 хил.лв., а в декларацията на Цветанов пред Сметната палата най-близката сума за апартамент, закупен през 2008 г., е 127 320 лв., в пресата пък се появи информация че същият този апартамент струва 146 436 лв. Дребни разминавания, но те сигурно имат своето обяснение. Да допълним, че вчера министърът пропусна да обяви и двата гаража към този имот на обща стойност 38 080 лв. Да не пропуснем и банковия кредит за 30 години на стойност 59 000 евро. Помислете, Цветанов го взема на 45 г. Ще го изплати на 75 г. Да е жив

и здрав министърът, но да й се чудим на тая банка, дето раздава такива кредити при средна продължителност на живота в България от 69,2 г.

4. Г-н Цветанов съобщи пред народните представители, че е закупил единият апартамент "кешово, по банков път", като е направи преводите в периода 17-21 октомври 2008 г. Директорът на НАП Стефанов заяви, че тези преводи са направени на три дати 4 и 12 декември 2008 г. и 1 януари 2009 г. Кой от тези два периода е верен?

5. В опит да обясни как е закупил апартамент в жк. "Изток", Цветанов съобщи сумата 362 000 лв. и даде подробна разбивка, откъде какви доходи е получил. С помощта на няколко компютъра в редакцията на ДУМА извършихме простото аритметично действие събиране. Резултатът беше не

362 000, а 263 175 лв. Сметката на министъра не излиза. Разликата е 98 743 лв. За нея обяснение не беше дадено.

6. Има и един много любопитен момент в цялата история. Г-н Цветанов декларира пред парламента, че е получавал доходи от партия ГЕРБ в размер на 32 060 лв. за 2007-2009 г. Той обяви също, че е взел и 41 584 лв. от Сдружение "Граждани за европейско развитие на България" "за периода 2006-2009 г.". Да, обаче това сдружение е съществувало по-малко от година. То възниква на 15 август 2006 г. и на 3 декември с.г. се превръща в ГЕРБ. Как така Цветанов получава доходи до 2009 г. от нещо, дето е станало едно друго нещо? Две заплаги от ГЕРБ ли е вземал г-н Цветанов? Впрочем това е въпрос към съпартийците му. Да го питат те, ако им е интересно.

БСП:

Лъжата е политиката на този кабинет

Искра МИЛЕВА

Лъжата и измамата са постоянната политика на това правителство, заяви вчера председателят на ПГКБ Сергей Станишев. Повод за изявлението му стана изказване на Бойко Борисов в телевизионно предаване на 31 октомври. Тогава той обвини предишното правителство за забяването на строежа на магистрала "Хемус", след като малко преди това благодари за готовите проекти. След това обаче Борисов се отметна и заяви, че няма лошо за какво да благодари на тези "сладури", защото заварил по трасе-

то отдадени три концесии. Искаме да попитаме кои са сладуриите, запита Станишев. След това той поясни, че и трите концесионни договора са с решение на правителствата преди тройната коалиция. Първата концесия е отдадена през 2001 г., втората, - на 31 юли 2003 г., третата - през 2004 г. Премиерът твърди, че лапачите са се наредили около магистрала "Тракия" и пак чакат да лапат. Затова от левицата го запитаха за решение на МС от 2009 г., с което се предоставя концесия за добив на скални материали в село Полско, на 1 километър от трасето на магистралата на фирма "Аркинпорт".

Борисов няма как да се извини с незнание точно за тези случаи. На 27 юни 2007 г. Бойко Борисов в качеството му на кмет на София е предложил на СОС да вземе решение за изменение на устройствния

план на Столичната община, като то е взето на 19 юли 2007 г. Промените отразяват именно тези концесии, обясни Станишев. Единствената цел на изречените от Борисов лъжи е, за да прикрие забяването на строежа на магистрала "Хемус", каза Станишев. Премиерът твърди, че лапачите са се наредили около магистрала "Тракия" и пак чакат да лапат. Затова от левицата го запитаха за решение на МС от 2009 г., с което се предоставя концесия за добив на скални материали в село Полско, на 1 километър от трасето на магистралата на фирма "Аркинпорт".

IN MEMORIAM

Отиде си Радко Трифонов

Почина журналистът Радко Трифонов, роден на 21 ноември 1929 г. в гр. Лом. В младежките си години той е активист на РМС и убеден привърженик на лявата идея. Завършва специалността философия в Софийския държавен университет. Работи като журналист във вестниците "Земеделско знаме", "Отечествен фронт" и "Труд". Дългогодишен редактор-енциклопедист в културната проблематика, сътрудник на ДУМА.

Поклонението пред тлените му останки ще бъде днес от 11.30 часа в ритуалната зала на Централните софийски гробища. Мир на праха му!

България

До 300 лв. глоба за цигара на закрито

По-малките забедения трябва да са само за пушачи или за непушачи, реши правителството

Между 50 и 300 лева ще е глобата за човек, който пуши на забранено място. Това е записано в Наредбата за тютюнопушене на закрито, която прие Министерският съвет вчера. Търговците, които допускат нарушението на наредбата, пък ще се наказват с още по-големи суми. При всички случаи ще се глобява и собственикът или наемателят на помещението,

в което е извършено нарушението. Глобите за едноличните търговци достигат до 9000 лева, а за юридическите лица - до 12 000 лева.

Новите правила са част от промените в Закона за здравето. Места, в които може да се пуши, ще могат да се разкриват в хотели, хижи, ресторанти, питейни заведения, кафенета, кафе-клубове и барове, кораби, гари, летища, в офисите. Тези помещения

обаче трябва да са по-малки от частите, в които не се пуши. Освен това в тях трябва да има добра механична вентилация.

Помещенията за пушачи трябва да са отделени и с въздухонепроницаеми стени и плътно затварящи се врати от тези за непушачи. На вратите им трябва да има и специални табели, които да показват, че са помещения за пушачи, както и че пребиваването на

младежи до 18 години в тях е забранено.

По-специален режим се въвежда за заведенията за хранене и развлечения, които са с площ по-малка от 50 кв. м. В тях собственикът трябва да избере дали ще се пуши или не, и да постави съответната табела на входната врата.

Новите условия влизат в сила един месец след обнародването на наредбата в "Държавен вестник". Структурите на МЗ по места - РИО-КОЗ, започват тематични проверки дали правилата се спазват от началото на 2011 г.

Разбунтуваха се миньорите от Рудозем и Мадан

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

Близо 100 работници от Обогатителната фабрика в Рудозем започнаха безсрочни ефективни стачни действия. 30 миньори от рудниците "Крушев дол" и "Петровица" ги подкрепиха, излизайки спонтанно пред управлението на "Горубсо" в Мадан. Причината е неплатени работни заплати от август насам.

Още в петък миналата седмица е получена заповед за спиране на мощностите във фабриката за неопределен период под предлог, че липсват стоманени топки за мелене на рудата. От понеделник са прекратени със заповед смените в двата рудника - "Петровица" и "Крушев дол", също за неопределено време. Нито синдикалистите, нито ръководителите в Обогатителната фабрика - Рудозем, и рудниците в Мадан могат да кажат до кога миньорите и флотерите ще бъдат в принудителен отпуск. Безпаричието взривява за втори път тази година недоволството на миньорите.

Изпълнителният директор на "Горубсо" - Мадан, Валентин Гаджев е в командировка в Турция. Той е уведомил собственика Валентин Захариев за искането на миньорите и специалистите, но все още няма отговор дали той ще се съобрази с протеста на наемните.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Пет пореден протест на партия "Зелените" имаше вчера пред Министерския съвет. Екологите пяха "Хубава си, моя горо" и викаха "Искаме си Пирин". "Зелените" отново поискаха оставката на екоминистър Нона Караджова

ДАНС с план срещу терористични заплахи

План и програма срещу лица и структури, свързани с терористична дейност, са разработили специалистите от ДАНС. Това съобщение изпратиха вчера от пресцентъра на агенцията във връзка с бомбените заплахи в Гърция от последните дни. Към момента няма пряка заплаха за населението на България, се казва в съобщението на ДАНС. От агенцията успокояват българите, че "е отделен допълнителен ресурс, за да не се допусне осъществяването на терористични актове на наша територия". ДУМА припомня, че във вторник в българското посолство в Атина бе получен пакет с взривно устройство. Колетът е стигнал до посолството с куриер. При проверка на пощенската кореспонденция на посолството ни в гръцката столица металодетектор е засякъл метално съдържание в един от пакетите. Установено е, че колетът е бил изпратен от гръцки гражданин, който е собственик на фирма за медицинско обслужване и член на българо-гръцката търговска камара. След като служителите се свързали с въпросното лице, той отрецал да е изпращал подобен колет.

Зала за ромски сватби строят в Пловдив

Ритуална зала за ромски сватби на закрито планира да строи община Пловдив в квартал Столипиново. Идеята ръководи зам.-кметът по общинската собственост Александър Долев. Преди време между Столипиново и голямата община имаше скандал

заради наредба, която забрани сватбите на открито. Долев смята, че ако на ромите им се предостави закрит ритуален зал, този проблем ще бъде решен. Идеята е залата да бъде на площ от 5 дка на мястото на бивша детска градина. Освен ритуален

дом планираме там да има и гишета за плащане на ток и вода, добави Долев. Тъй като общината няма пари, ще търсим инвеститор, който да предложи проект и да го изпълни, като печалбата му ще е от съпътстващите търговски дейности.

Броят недоволни в интернет

Христо ХРИСТОВ

Трескаво издирване на недоволните от работата на старозагорския градоначалник проф. Светлин Танчев са предприели негови подчинени, установи репортер на ДУМА. Както вече съобщихме, началникът на отдел "Информационно обслужване" в общината доц. Евгений Желязков блокира достъпа на общинския съветник от левницата Борис Борисов до Белия дом заради "волнодумство" в социал-

ната мрежа фейсбук. Сега е започнала проверка кои служители споделят мненията му. На хартиен носител са били разпечатани стотици страници от присъединилите се към създадената от него група "Аз не харесвам проф. Светлин Танчев като кмет на община Стара Загора".

Специално внимание било обърнато на "случайно" попаднали там общинари от ГЕРБ. Потърсени са били и журналистите, направили достояние на читателите си скандала.

Работник от магистрала „Люлин“ в кома

Строител на 20 години пострада тежко миналата вечер на строежа на магистрала "Люлин". Младецът паднал от 18-метров височина. Той е в кома, но със стабилни жизнени функции, съобщиха от болницата в Перник, където е настанен. Работникът е от врачанското село Остров. Назначен е от фирма-подизпълнител на обекта. Мъжът стъпил на кофражна плоча и полетял надолу. Има фрактура на черепа, счупено бедро и травма на белия дроб. Това не е първият инцидент на новостроящата се магистрала. На 21 юни работник на турската фирма "Мапа Дженгиз" загина при трудов инцидент там. Кофражистът Борислав Пейчев загина от удар на чук, който паднал върху него при декофриране на скеле. На 17 април пък трима турски работници загинаха при наливане на бетон на елемент от съоръжение в района на село Голямо Бучино.

Обещаха разследване за всяка смърт на дете от дом

Ще разследваме всички смъртни случаи на деца в социални домове, заканиха се вчера от Главната прокуратура. Само за последния месец главното обвинение е получило десетки писма от граждани, които подкрепят кампания за разследване на престъпления в домовете за деца и младежи с увреждания. ДУМА припомня, че преди няколко месеца бе изнесена информация от Българския хелзинкски комитет за 238 смъртни случая на деца в домовете за последните 10 години.

Цигани се самонастаниха в къщата на габровец

Габровецът Стойно Зарев вече няколко седмици не може да влезе в бащината си къща заради самонастанали се там ромите. Той е подал жалба до прокуратурата и полицията. Мъжът е бил две години на работа в Италия и се завърнал в родния си град заради заболяване на майка му. Разбрал от роднини, че в бащината му къща живеят ромите, чийто брой не е ясен. Не може да влезе в дома си, тъй като никой не го пуска, а и многото кучета са сериозно препятствие. Оказва се, че ромите дори са се регистрирали на този адрес и получават социални помощи. Освен това са обрели всичко, което е имало в къщата - тухли, листи ламарина, въглища.

Полици загаржаха мнима лечителка

Полици от Нова Загора разкриха и задържаха мнима лечителка и гагателка, извършила множество измами на територията на цялата страна. В пощенска станция в Златица, община Пирдоп, са установени и задържани две лица, извършвали телефонни измами и ясновидска дейност - 19-годишната Н.Г. и съучастницата ѝ 26-годишната Е.И., и двете от Златица. Те са влезли в контакт с десетки лица от цялата страна, получавайки от тях различни суми за разваляне на магии, ясновидство и гагателство. Образувано е досъдебно производство за цялостно документирание и доказване на престъпната дейност на лицето.

България

www.duma.bg

Над 250 медици протестираха в София

Снимка БГНЕС

Над 250 медици от София се събраха на протест пред входа на Александровска болница вчера.

“Здравеопазването не е мандат”, “Здравеопазването не е само политика”, “Здравеопазването - опасно за вашето здраве”, “Не на хаоса в здравеопазването”, “Не на делигираните бюджети и регулативни стандарти”, “Болен здрав (е) опазването не носи!!!” - бяха само част от плакатите, които носеха лекарите, за да илюстрират исканията си. Няколко млади лекари пък бяха написали на един лист: “Не ни пращайте в чужбина”. Лекарите, които се събраха пред Александровска, бяха от големи болници в столицата и настояваха за незабавно изплащане на дължимите суми от страна на НЗОК и МЗ. Лекарите са и против проектобюджета на НЗОК за следващата година. Протестът бе организиран от Българския лекарски съюз и синдикатите в здравеопазването. Той бе подкрепен и от Асоциацията на производителите и вносителите на едро на медицинска апаратура и консумативи. Протестиращите медици поискаха от управляващите да не ги превръщат в бакали, които

броят 1 болен, 2-ма болни, делегиран бюджет, този болен е по делегиран бюджет, този е извън него. Протестиращите обясниха, че те провеждат предварителен протест, с който искат да подтикнат развитие на диалога в Националния съвет за тристранно сътрудничество. Според тях управляващите имат унизително отношение към лекарите, като ги наричат по медиите корупционни, некадърни, подкупни.

Д-р Светлозар Сардовски от Столична лекарска колегия поздрави всички, които са се събрали за протеста, за тяхната смелост. Според него, тези здравни заведения, които лекуват най-добре, взимат най-малко средства. Проектобюджетът за здравеопазване няма да гарантира стабилност, според протестиращите. За следващата година в бюджета на МВР има 100 милиона лева за подслушване, а се говори, че за здравеопазването няма пари, каза д-р Димитър Ленков, главен секретар на БЛС. С този бюджет няма да има никакви реформи, категоричен бе той. Според него, лекарите алармират, че се намаляват направленията за достъп до специалисти. Той призова колегите си да не се страхуват да стачкуват.

От 2012 г. стажът расте с по 4 месеца

Правителството одобри предложения за промени в Кодекса за социално осигуряване

Министерският съвет прие проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. В законопроекта са включени предложения за промени в условията за придобиване право на пенсия, които вече бяха обявени при подписването на споразумение между правителството и социалните партньори.

Предвижда се от 1 януари 2012 г. увеличаване на стажа за работещите при трета категория труд (чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване) с по 4 месеца на всяка календарна година до достигане на 37 години стаж за жените и 40 години стаж за мъжете през 2020 г.

От 1 януари 2021 г. нараства възрастта за пенсиониране на жените и мъжете с по шест месеца до достигане на възраст 63 години за жените през 2026 година и 65 години за мъжете през 2024 година.

До 31 декември 2020 г. се запазва възможността за лицата, навършили 65-годишна възраст, които имат не по-малко от 15 години действителен осигурителен стаж, да могат да се пенсионира. Тази възраст също започва да се увеличава с по 6 месеца от 1 януари 2021 г. до достигане на 67 г.

Също постепенно се увеличава и осигурителният стаж, който е необходим за

придобиване право на пенсия по чл. 69 от КСО, както и за придобиване право на пенсия по параграф 5 от Преходните и заключителни разпоредби на Кодекса за социално осигуряване от учителите.

Предлага се удължаване на срока до 31 декември 2014 г. на действието на разпоредбата в КСО, която урежда т.нар. ранно пенсиониране на работещите при първа и втора категория труд, като условията за пенсионирането им няма да се променят до тази дата. Пенсиите на тези лица за периода 2011-2014 г. ще се изплащат от държавното обществено осигуряване вместо от професионалните пенсионни фондове и вноските от 12% и 7% ще постъпват в НОИ. Във фонд “Пенсии” на НОИ ще се прехвърлят и средствата по индивидуалните им партии до 31 март 2011 г.

От 1 януари 2015 г. ранни пенсии за работещите при първа и втора категория труд ще се изплащат само от професионалните пенсионни фондове.

От 1 януари 2014 г. се предлага отпадане на тавана на новоотпуснатите пенсии и постепенно увеличаване тавана на старите пенсии.

От 1 януари 2017 г. се увеличава тежестта на всяка година осигурителен стаж от 1,1 на сто на 1,2 на сто за пенсиите, свързани с трудова дейност.

Замразява се и линията на бедността

МС прие Постановление за определяне на размера на линията на бедност за страната за 2011 г., който възлиза на 211 лв. Това съобщи правителствената информационна служба. През миналата година линията на този показател беше в същия размер. За изчисляването на линията на бедност за 2011 г. са използвани данните от изследването на бюджетите на домакинствата, направено от Националния статистически институт.

От 1 януари 2017 г. се предлага увеличаване на вноската за универсалните пенсионни фондове с 2 процентни пункта, т.е. от 5% на 7%.

Предвид завишаването на изискванията за необходимия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия се запазва и възможността за закупуване на осигурителен стаж (до 5 г.), но вече не като преходна разпоредба, а като постоянно действаща. Вноската е в размера на вноската за фонд “Пенсии” - 17,8% върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се.

Депутатите отхвърлиха увеличение на вдовишките добавки

Депутатите не приеха предложението на Коалиция за България за увеличаване на вдовишките добавки към пенсиите с 5% от 1 януари догодина. Промени в Кодекса за социално осигуряване бяха отхвърлени на първо четене с 62 гласа “за”, 2 “против” и 76 въздържаха се.

“За” повишаване на вдовишките добавки гласуваха от Коалиция за България, ДПС и Синята коалиция. Двама депутати от ГЕРБ бяха “против”, а останалите от групата се въздържаха. От “Атака” един депутат подкрепи предложението и един гласува “въздържал се”. Измененията, внесени от левицата, предвиждаха размерът на добавката от пенсията на починалия съпруг да достигне 25% от 1 януари 2011 г., а до 2015 г. - 40%.

Михаил Миков посочи, че предложението засяга около 691 хиляди пенсионери, по думите му минималното увеличение с 5% представлява по 2-3 лева на човек. Той отбеляза, че пенсиите са били замразени, а разходите за издръжка на едно домакинство са се повишили заради инфлацията. Миков посочи, че става въпрос за пренебрежимо малко средства и припомни, че след изборите от ГЕРБ са обещали увеличение на вдовишките добавки.

Хасан Адемов каза, че ДПС подкрепя предложението на левицата за увеличаване на вдовишката добавка. Съпредседателят на Синята коалиция Иван Костов призова мнозинството да се потърсят механизми за компенсиране, защото доходите на най-бедните хора ще се обезценят с над 7% от миналата Коледа до Коледа 2011 г. Той обясни, че няма увеличение на заплатите и пенсиите през 2010 г., не се очертава такава и за 2011 г., а инфлацията през настоящата година е около 3,5% и за догодина се предвижда да бъде около 3%.

431 приемни семейства го 2009 г.

До 2009 г. в България, според статистиката, има 431 приемни семейства. Това каза Цветелина Бонова от УНИЦЕФ-България. Тя обясни, че в Сърбия например има 6000 приемни семейства, а в Румъния - 20 000. По проект на УНИЦЕФ в България се развива приемната грижа в общо девет области в страната. “Само за година-година и половина има над 180 нови приемни семейства”, обясни Бонова. “Надяваме се правителството да приеме някои законодателни промени, с които приемната грижа да стане социална услуга. Защото, за да намериш едно приемно семейство, за да го обучиш и за да го подкрепиш по време, в което детето е при него, са нужни пари”, обясни Цветелина Бонова. По отношение на закриването на домове за деца до 3-годишна възраст от УНИЦЕФ са на мнение, че се вреди за живота на децата и световна практика е закриването на подобни домове. Научно е доказано, че три месеца в дом водят до забавяне развитието на едно дете.

Преносено бебе умря, родителите обвиняват лекар

Преносено бебе почина в добричката болница два дни след раждането си. Родителите смятат, че вината за смъртта на бебето им е на лекар от лечебното заведение, който е син на завеждащия АГ отделието. Майката и бащата ще заведат дело с искане за отнемане на лекарските му права, съобщава варненският в. “Народно дело”. На 10 септември бременната отишла за прием в болницата по съвет на специалистите, водили бременността й. Лекарят я прегледал и заявил, че е рано да ражда, бебето щяло да се появи едва на 26 септември. “С усмивка ме пусна да си тръгвам и ми каза, че всичко е наред”, раз-

казва жената. Приета е в болницата на 16 септември, с липса на околоплодна течност. Родила на следващия ден, а медсестра й обяснила, че бебето й е в кувьоз, защото е погълнало малко околоплодна течност. На следващия ден родителите научили, че за живота на бебето им има реален риск, а ден по-късно съобщили на майката: “Вашето бебче почина”. Според специалист, ако жената е била приета в болницата първия път, нямало да се стигне до фатален край. Докладът на комисията, която разглежда случая, трябва да бъде готов днес, каза шефът на болницата д-р Мариян Ананиев.

Икономика

Ще ядем по-скъпа захар

Цената на международните пазари с 30-годишен рекорд, до няколко месеца и у нас сладкото може да поскъпне

Мая ЙОВАНОВСКА

Цената на захарта на международните пазари е достигнала 30-годишен рекорд, съобщава "Financial Times". Това сигурно ще се отрази и върху цената на захарта у нас, защото в България се преработва сурова тръстикова захар, която се купува от международните пазари, прогнозира пред ДУМА председателят на УС на Съюза на производителите на захар и захарни продукти Григор Ковачев. След като цената расте на международните пазари, и ние ще купуваме на по-висока, производителите ще трябва да си калкулират поскъпването в продукцията, а това ще повиши и цената за крайни-

те потребители, коментира Ковачев. По неговите думи това ще доведе и до повишаване на цената на всички изделия, в чието производство се използва захар - бонбони, сладки, бисквити, шоколад.

У нас от началото на годината има известно понижаване на цената на захарта. Сега в магазините килограм пакетирани захар се продава по-евтино, отколкото през миналата година. Средната цена на захарта на дребно е около 1,20 - 1,25 лв. за килограм. Миналата година имаше период, в който цената стигна до 1,40 лв. за килограм. През изтеклите години цената на захарта бе относително стабилна на международните пазари, но ако тръгне трайна тенденция за

поскъпване, то и у нас тя ще се повиши, прогнозира Ковачев. Според експерта това би могло да стане в рамките на няколко месеца, защото все още има големи количества налична сурова захар, купена на по-ниски цени.

Повод за поскъпването на захарта на международните пазари са информации, че слабата реколта в Бразилия ще предизвика дефицит на предлагането, предаде "Financial Times". Прогнозите на международните анализаторите са, че през следващите месеци цената на суровината ще продължи да поскъпва, тъй като реколтата ще бъде слаба и по други краища на света. Запасите от захар са на най-ниското си ниво от години, което допълнително подхранва страховете от

недостиг. От май досега цената на захарта на международните пазари е скочила със 135 на сто. Преди ден на борсата в Чикаго цената на захарта е поскъпнала с 4 на сто до 30,64 цента за паунд, с което е надвишен поставеният през февруари рекорд. Предишният рекорд е от 1980 г., когато цената на захарта е достигнала до ниво от 45 цента за паунд.

Държавата без стратегия за животновъдството

Христо ХРИСТОВ

Няма национална стратегия за развитието на животновъдството, независимо от заявленията от най-високото място, че то е сред приоритетите - на практика нищо не се прави, заяви ректорът на Тракийския университет проф. д-р Иван Станков. Изключително тежка е ситуацията със запазването на генофонда и оцеляването на племенните стада, съществуват 35 асоциации за развъдна дейност, а в същото време десетки земеделски производители с по-малки стада не могат да се ползват от услугите им.

За проблемите в областта призна в Стара Загора и директорът на изпълнителната агенция по селекция и репродуктивно животновъдство доц. Васил Николов. При посещение във Франция той установил, че от доста време фирми внасят у нас оттам негодна и неотговаряща на стандартите

за репродукция семенна течност от бикове. От специалистите научил, че продаваната гарантирала в 9 от 10 случая раждането само на мъжки телета, което погубвало животновъдството ни. Без обслужване са останали десетки фермери с по-малки стада, които не могат да получат субсидия за селекционна дейност, независимо от схемата за държавна помощ в размер на 6,8 млн. лв., оплакаха се земеделски производители от региона.

От агенцията и съюза на животновъдите настояват да се активизира подписката за по-ранно изравняване на доплащанията в ЕС. Едва 100 000 души са се подписали досега, за да бъде разглеждано искането, от европарламента са потребни минимум 500 000. Подписката ще бъде дадена на еврокомисаря по земеделието Дачиан Чолош при посещението му у нас през декември.

ХОТЕЛИЕРИТЕ ЩЕ ПЛАЩАТ МИНИМАЛНА ТУРИСТИЧЕСКА ТАКСА

Министерството на икономиката предлага въвеждането на задължителна минимална туристическа такса, която да се плаща в общината от всички хотелиери, независимо дали са реализирали оборот и какъв, събщи зам.-министърът на икономиката Иво Маринов, цитиран от Медиапул. С предложението се отхвърля проектът на финансовото министерство за промени в Закона за местните данъци и такси, според който туристическата такса се заменя с данък.

Превръщането на таксата в данък бе идея на Националното сдружение на общините, които търсят всички възможни начини да увеличат приходите си. Новата идея на икономическото министерство е "отговорът" на туристическия бизнес, който не е съгласен с този начин на облагане и чрез икономическото ведомство е подготвил "свой вариант" на казуса с облагането на хотелиерите.

В момента туристическата такса, която е включена в цената на хотелската нощувка и се заплаща от клиента, се внася от хотелиерите в общинските бюджети на база отчетени нощувки. Собствениците са длъжни да водят регистър на нощувките и въз основа на данните в него те внасят такса в общината. Хотелиерите обаче не подлежат на контрол как водят регистъра и се получава така, че те или изобщо не внасят такса, или внесеното не отговаря на реалната заетост.

"Част от хотелиерите не плащат реалния размер на туристическата такса, затова въвеждаме една сума, която ще се плаща от всички на базата на минималната заетост, която е нормална за България. Всеки месец ще има заверка на туристическия регистър и в края на годината на базата на реализираните нощувки, ако има по-голяма заетост, ще има доплащане", е казал Маринов.

На пазара в Благоевград най-търсено е зелето

Екарисажът в Шумен спира работа

Екарисажът в Шумен спира работа заради липса на средства, събщи управителят на предприятието Мирослав Александров. Шуменският екарисаж е един от двата в страната и обслужва 18 области. Вчера предприятието прекрати събирането и обработването на животински трупове, защото от началото на годината не са получавани средства за тази дейност от Националната ветеринарномедицинска служба, каза Александров. Той допълни, че от 20 януари НВМС не е пла-

щала нищо на екарисажа в Шумен и оттогава предприятието работи със собствени средства. Натрупаните задължения на НВМС към предприятието надхвърлят 2 млн. лв., каза Александров. Той каза, че екарисажът вече няма никакви финансови възможности, затова се налага да прекрати работа. Според Александров предприятието трябва да получи поне част от дължимите суми, за да възстанови дейността си.

Ако до 5 ноември НВМС не преведе поне 30 процента от задълже-

нията си, ще възникнат сериозни проблеми заради прекратената дейност на шуменския екарисаж, заяви Александров. Той допълни, че през октомври е било подписано споразумение с Министерството на земеделието за изплащане на част от задълженията, но до този момент в предприятието не са преведени никакви средства. В екарисажа в Шумен работят 115 души, на този етап служителите не са пуснати в отпуск, за да могат да възстановят дейността в най-кратък срок.

334 съвместни проекта с румънците

Дана РУСЕВА

През ноември ще бъдат селектирани поредните 4 проекта, подадени по програма "Трансгранично сътрудничество" - България-Румъния, по втората покана за 2010 г., събщи на среща в Добрич Магдалена Неколае от Технически секретариат на програмата в румънския град Кълъраш. Според нея финансовият ресурс на програмата е почти изчерпан, а проектите към момента са около 334.

В рамките на програмата има няколко големи проекта, сред които е ин-

www.duma.bg

Банки

12 банки привличат по над 100 млн. лв. нови спестявания

12 от общо 30-те банки у нас са увеличили депозитната си база от домакинствата с по над 100 млн. лв. за периода 30.9.2009-30.9.2010 г., съчат данните на БНБ. Начело в погрещането е Първа инвестиционна банка с 931 млн. лв. нови спестявания от физически лица, следвана от Обединена българска банка и Банка ДСК. Челни позиции заемат още Централна кооперативна банка и Пощенска банка, изпреварили Корпоративна търговска банка, SG Експрес-банк и Уникредит Булбанк. Над 100 млн. лв. нови депозити за периода има постъпили и в Инвестбанк, БАКБ, Алфа Банк и Банка Пиреос. С 50 млн. лв. и повече привлечени депозити са МКБ Юнионбанк, Инт. Асет Банк и Търговска банка Д. Спад в депозитите регистрират 5 банки - СИБАНК, Райфайзенбанк, Емпорики Банк, НЛБ Банка Запаг-Изток и Сити Банк.

ББР получи 20 млн. евро от Хипоинвест Банк

Българска банка за развитие (ББР) получи 20 млн. евро краткосрочен заем от Хипо Ное Груп Банк, Австрия, събщи от банката. Договорът бе подписан от изпълнителните директори на двете банки. Това е първият заем, който българската банка получава от австрийската финансов институция. Хипо Ное Груп е една от най-големите банки в провинция Долна Австрия. В края на юни активите на групата са в размер на 11 862 млн. евро, а печалбата е 24.6 млн. евро. Българска банка за развитие е държавна финансова институция с мажоритарен собственик Министерство на финансите. Досега ББР е привлякла над 500 млн. лв. кредитни и гаранционни линии от чужди финансови институции без държавна гаранция.

Екарисажът в Шумен спира работа

Екарисажът в Шумен спира работа заради липса на средства, събщи управителят на предприятието Мирослав Александров. Шуменският екарисаж е един от двата в страната и обслужва 18 области. Вчера предприятието прекрати събирането и обработването на животински трупове, защото от началото на годината не са получавани средства за тази дейност от Националната ветеринарномедицинска служба, каза Александров. Той допълни, че от 20 януари НВМС не е пла-

334 съвместни проекта с румънците

фраструктурният между Областен съвет-Гюргево и Дирекция на полицията-Русе на стойност 5,6 млн. евро. Друг голям проект е на Фондацията за култура-Кълъраш, и Асоциацията на дунавските общини, който ще се изпълнява до 2016 г. Програмата включва околна среда, социално-икономическо развитие и др. Изпълнението на по-голямата част от проектите започна от м.г. и е до 2010-2012 г. Програмата е действаща до 2013 г., а финансовият ресурс е 262 млн. евро. Засега няма яснота дали ще бъде отворена отново.

Практично земеделие

www.duma.bg

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛ

Земеделските стопани, които стопанисват земеделска площ, включена в Системата за идентификация на земеделските парцели, кандидатстват за плащане по СЕПП на основание подадено заявление в Разплащателната агенция и получават директни плащания за площите, които ползват на територията на страната. Законът за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) не регламентира получените по този ред суми като отделен източник на доход на физическите лица, респективно за тях не се прилага специално данъчно третиране, поради което същите следва да се разглеждат в контекста на общите правила за облагане и деклариране на доходите.

По смисъла на чл.2 от ЗДДФЛ, обект на облагане с данък са доходите на местните и чуждестранните физически лица. На основание чл.12, ал.1 от ЗДДФЛ, облагаеми по този закон са доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице през течение на годината, с изключение на доходите, които са необлагаеми. На основание чл.16, ал. 1 от ЗДДФЛ, облагаемият доход и данъчната основа се определят за всеки източник на доход поотделно.

След промяната в ЗДДФЛ в сила от 1.01.2010 г. физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители или земеделски производители, формират облагаем доход като разлика между придобития доход от дейността и 60% нормативно признати разходи (чл.29, т.1 от ЗДДФЛ).

Лицата, които са регистрирани земеделски производители - еднолични търговци, формират облагаемия си доход по реда на Закона за корпоративното и подоходно облагане (ЗКПО) на база данъчната печалба, установена като положителна разлика между данъчно признатите приходи и разходи за дейността.

Следва да се има предвид текстът на чл.11, ал.1 от ЗДДФЛ, съгласно който доходът, в случая субсидията, се смята за придобит от датата на заверяване на сметката на получателя на дохода. Следователно, чистата сума за получаване от регистрираните земеделски производители се изчислява по следния начин: от субсидията се приспадат нормативно признатите разходи в размер на 60 на сто, от останалата сума се приспадат здравните и социалните осигуровки за три месечни вноски (минималната месечна осигурителна сума от 1.01.2010 г. е 240 лв., здравните осигуровки са 8 на сто - 19,20, а задължителните осигуровки по чл.4, ал.3, т.4 от КСО, са 16 на сто - 38,40 лв., или всичко - 57,60 лв.). За три месеца това са 172,80 лв. След приспадането на тази сума се начислява данък по ЗДДФЛ в размер от 10 на сто. Дължимият данък се издължава всяко тримесечие - април, юли и октомври, а в края на годината сумите се изравняват.

Субсидиите за настоящата стопанска дейност, получени след 1.01.2010 г., ще се отразят в годишната данъчна декларация, която следва да се подаде до 30.04.2011 година.

Пример: Получена субсидия от земеделски производител в размер на 1000 лв.

От тази сума се приспадат нормативно признатите разходи в размер на 60 на сто, или 600 лв. От останалата сума - 400 лв., се приспадат здравните и социалните осигуровки за три месечни вноски - 172,80 лв. След приспадането на тази сума се начислява данък по ЗДДФЛ от 10 на сто (400 лв. - 172,80 лв. = 227,20 лв. от които 10% са 22,72 лв.). Следователно чистата сума за получаване от земеделския производител е 804,48 лв.

ОБЛАГАНЕ НА СРЕДСТВА, ПОЛУЧЕНИ ПО ПРСР

Безвъзмездната финансова помощ (субсидията), която се предоставя при условията и по реда на Наредба № 9 от 3 април 2008 г. по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2007-2013 г., получена през 2010 г., представлява облагаем доход за физическите лица - земеделски производители, и подлежи на общо облагане и деклариране в годишната данъчна декларация по чл.50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ). Аргументите за това са следните:

1. Помощта не е посочена като необлагаем доход нито в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), нито в друг закон. Освобождаването на един доход от облагане представлява данъчно облекчение, което съгласно Конституцията на Република България трябва изрично да е регламентирано в закон.

Следователно в случая е в сила чл.12, ал.1 от ЗДДФЛ, според която облагаеми по този закон са доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице, през данъчната година, с изключение на доходите, които са необлагаеми по силата на закон.

2. Помощта е предназначена за покриването на разходи, които принципно се приспадат за данъчни цели (закупуване на движими и недвижими материални активи, закупуване на селскостопански животни и т.н.). Освобождаването ѝ от облагане би довело до двойно приспадане на едни и същи суми.

3. След отпадането от 1.01.2010 г. на данъчното облекчение по чл.13, ал.3 от ЗДДФЛ, не съществува възможност за освобождаване на получената субсидия от облагане, независимо от факта, че физическото лице е регистрирано като земеделски производител, което е задължително условие за финансиране по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР).

Земеделските производители, физически лица, трябва да имат предвид, че облагаемият доход се намалява с нормативно признатите разходи за дейността, както следва:

1. В размер на 60 на сто от доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители или земеделски производители, за производство на непреработени продукти от селското стопанство, с изключение на доходите от производство на декоративни растения.

2. В размер на 40 на сто от доходите от дейността на физическите лица за производство на преработени или непреработени продукти от селско стопанство (включително от продажба на произведена декоративна растителност).

Агро ММ

Мениджмънт & Маркетинг

БЮДЖЕТ 2011 И РАЗМИНАВАНЕТО МЕЖДУ НАМЕРЕНИЯ, ПРОЦЕДУРИ ПО КАНДИДАТСТВАНЕ И ДЕЙТЕЛНОСТ

Искаме да припомним, че МЗХ предлага на ЕК - до г-н Демарти, през месец март ЕК да одобри следните схеми за национални доплащания към директните плащания (НДДП) за 2010 г.

Схема 1 - единно плащане на единица площ - подлежи на подпомагане цялата площ, допустима за подпомагане по схемата за единно плащане на площ (СЕПП) с изключение на площите, заети с винени сортове лозя, малини и ягоди за преработка, тютюн и постоянно затревени площи. Определените средства от националния бюджет са в размер на 150 млн.евро с единен размер на подпомагане на единица площ от 51,17 евро/ха при общ размер на площта за подпомагане с НДДП - 2 931 242 ха.

Схема 2 (необвързана) - тютюн - ще се предоставя въз основа на средногодишните количества изкупен тютюн (1-3 клас) тютюн по сортови групи през референтния период 2007/2009 г. Предложението до ЕК страната да финансира със средства от държавния бюджет на откъснати от НДДП за тютюна в размер на 73,198 млн.евро.

Схема 3 (обвързана) - плащане за крави с бозаещи телета. НДДП ще се отпуска на земеделски стопани, отглеждащи 5 или повече крави с бозаещи телета в стопанството, които не притежават индивидуална млечна квота. Размерът на помощта е до 1,5 млн.евро с размер на подпомагане на единица - до 150 евро/животно.

Схема 4 (обвързана) - плащане за клане на животни. НДДП се отпуска при клане на животни или при износ за трети страни. Допустими за подпомагане са: бици, волове, крави и юници на възраст над 8 месеца; телета на възраст до 8 месеца и с кланично тегло до 185 кг. Финансирането на схемата е в размер на 0,710 млн.евро с размер на подпомагане на единица - до 45 евро/животно за първата група. За втората група определените ресурс е 3,113 млн.евро с размер на подпомагане от 35 евро/животно.

Схема 5 (необвързана) - плащане на говеда. НДДП се предоставя според броя на говедата в стопанството. Допустими за подпомагане са стопанства с повече от 10 говеда. Финансовият ресурс за реализиране на схемата е 28 млн.евро;

Схема 6 (обвързана) - плащане на овце-майки и кози-майки. НДДП се предоставя според броя на овцете-майки и козите-майки. Допустими за подпомагане са стопанства с над 50 животни. Финансовият ресурс е 10,079 млн.евро с размер на подпомагане на единица - до 15 евро/животно.

Обещанието на зам.-министър Цветан Димитров за изплащане през декември на средствата за животновъдството означават, че следва да са осигурени средства в размер на 85 млн.лв. в бюджета на 2010 г.

Средства за тютюна не са предвидени нито в бюджет 2010, а също така и в бюджет 2011.

КОМЕНТАРЪТ НА „АГРО ММ“

Законът за бюджета през изминалата седмица се обсъждаше в различни комисии на НС. Оставаме с впечатление, че министър Найденев е гласувал против Закона за бюджета в Министерския съвет. Причината да стигнем до този извод е, че на заседанието на комисията по земеделие и гори в НС внесеното становище на МЗХ изцяло прекроява бюджета на МЗХ, а несъгласието по определените в бюджета направления - национални доплащания, ПРСР, са толкова драматични, че почти сме убедени, че МЗХ не се е справило с подготовката на бюджета, не е представило своите виждания навреме и съответно Министерството на финансите самостоятелно е работило, за да може да се справи в определените срокове. Нуждите на МЗХ са оценени като много по-големи от заложените в Закона за бюджета и се иска увеличение с 37 млн.лева на средствата, гласувани от МС за 2011 г. В размер на 255 803 млн.лева. Във всичките безбройни нужди на МЗХ, вкл. и за все още несъществуващата Агенция по храните, се отбелязва, че гласуваните средства от Министерския съвет за аграрна наука - 37,350 млн.лева, са много и следва да се редуцират до 31,767 млн.лева. Изводът от тези напъни на МЗХ е, че не само не се занимава въобще със земеделието на страната, но огромно е желанието да разбие аграрната наука, да фалира дейност, в която вложенията се възвръщат в пъти повече. В тази връзка искаме да цитираме изказването на Франц Фишлер на конференцията на тема: "Българското земеделие - три години членство в ЕС", с участието на политически представители на МЗХ: "Ще бъдат успешни страните, които инвестират в научноизследователски дейности".

Надяваме се министър Найденев да е подведен от своите подчинени при подготовката на становището по бюджета, защото в противен случай трябва да даде обяснение пред премиера Борисов за своето присъствие и гласуване в МС.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интеллект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Земеделски кооперации

www.duma.bg

ППК „Старт '93“ - С. КАРАМАНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Михаил Билев:

Приключваме годината с положителен резултат

Добивите са много добри, хората са доволни от реколтата и предложените услуги, казва председателят на кооперацията

В историята на село Караманово има много паметни дати и събития. Но 60-годишният период на кооперативното земеделие в селото е оставило ярка дияра в съзнанието на хората. През всички тези години хората на селскостопанския труд живяха с надеждите за по-добро, за високи резултати в селското стопанство, с надеждата за благоденствие. През този период се създадох мощни производствени фондове, натрупаха се нови средства за производство. Постиженията на науката в земеделието стигна не един връх. Но после дойде т.нар. „демократия“. От ликвидационния съвет бяха съсипани и унищожени много от производствените фондове, между които хидромелиоративната система, генофондът в животновъдството и пр. Това върна нашето земеделие много години назад.

Земеделска кооперация „Старт '93“ е наследник на всички предшествващи кооперативни форми. Тя е учредена през 1993 г. Още първата година започнахме да обработваме 15 хил. дка земя, а през годините достигнахме до 22 хил. дка. В момента се грижим за 17 хил. дка. Хората застаряват, продават си земите, а младите отиват в големите градове или в чужбина.

Кооперацията отглежда главно зърнено-житни култури - ечемик, пшеница, слънчоглед и царевица. Застъпен е отрасъл животновъдство, говедовъдство - имаме 160 крави, за които отглеждаме люцерна и царевица. Сеем рапица, а от т.г. отглеждаме и зеленчукови култури - домати, пипер, лук, дини, бамя, фасул.

Отчетохме много добри резултати. Добивите от декар на основните посеви са също добри - 400 кг за ечемик и пшеницата. Имаме потенциал и за повече, но обилните валежи по време на прибирането на реколтата похабиха част от продукцията.

Годината за нас има положителен финансов резултат, който е по-добър от други години. Паразърт наистина е благоприятен, добивите - също.

Приоритет в нашата работа е връзката с науката, която осъществяваме непрекъснато. Много конкретна е помощта, която ни оказва проф. Иван Панайотов - известен наш селекционер по житните култури. Във връзка с 60-годишнината на земеделската кооперация през 2009 г. със съдействието на Регионалния съюз на земеделските кооперации и катедра „Аграрна икономика“ на СА „Д.Ценов“ - Свищов, проведехме научно-техническа конференция на тема „Проблемите на малките населени места в условията на европейска интеграция“. Научен ръководител беше родената в с. Караманово проф. д.и.н. Величка Рангелова. Това имаше много голям отзвук в цялата община Ценово.

закупен с наши средства. По програмите нищо не успяхме да направим - нито по САПАРД, нито по мерките за селскостопанските райони. Схемата е много тежка и тромава. Вместо да обикалям учреждения и да уреждам документи, предпочитам да съм на блоковете и на нивите, където се отглежда зърното.

От 1997 г. досега сме пуснали в експлоатация 10 нови машини, от които 2 големи комбайна и 3 големи трактора, работим с още 7 малки трактора и др.

рацията са на трудови договори, малка част от работниците са сезонни. Хората са доволни.

Рентата, която изплащаме на член-кооператорите в момента, е 20 лв. на декар. Всяка година, обикновено през декември, актуализираме сумата, за да сме адекватни на реалните условия и конкуренцията. Кооперацията извършва услуги на член-кооператорите за всички култури на тяхната земя, като стойностите, които те заплащат, е размерът на

Снимка Георги ТОМОВ

МИХАИЛ БИЛЕВ е роден на 19 април 1954 г. По професия е агроном. Има следдипломна квалификация по икономика. Работил е като участъков агроном, дълги години е бил председател на Профкомитета на АПК - Ценово, в Караманово е бил агроном, ръководител на зърнено-фуражната бригада. От 1993 г. и досега е председател на кооперацията в с. Караманово.

гръбнакът на Караманово

В селото се развива богата самодейност. Има пет певчески състава - наскоро създадохме квартет „Зорница“ към ЗК „Старт '93“. Ръководител е Юлка Пантелева - дългогодишен общественик и стопански деец. Имаше смесена фолклорна група с ръководител Росанка Петрова, смесена битова група, група за стари градски песни, фолклорна група. Този народ има дарба и трябва да пее, да поддържа самодейността. Иначе какво ни остава - да ходим по кръчмите ли? Хората по селата имат много проблеми и ако се оставят на тях, няма да ги познаете. Затова се опитваме да подкрепяме и да насърчаваме тези занимания, да поддържаме живо читалището. М.г., когато чествахме 60 години кооперативно земеделие в Караманово, организацията на тържествата беше много добра и хората останаха доволни. Представихме нашите самодейни състави, поканихме Надка Караджова с квартет „Славей“, танцовият състав „Кукери“ от Русе. Имаше много гости - дойдоха повечето от работилите в кооперацията през последните 60 години, стари деятели, общественици. Тържеството беше много мило и остави следи в душите на хората. А какво им трябва на тях - работа, хляб и добра дума...

Страница на Петрана СОМЛЕВА

себестойността на произведената продукция. Например за 210 кг от декар слънчоглед получиха по 65 л олио, което като стойност излиза по 1 лв. и стотинки. Не всяка година е така, но т.г. е по-благоприятна. Същото е и с другите култури. Хората, които отглеждат животни, получават ечемик, пшеница, царевица, за да ги хранят. Това ги облекчава. Т.г. от зеленчуковите култури кооператорите си направиха зимнината.

Продукцията, която произвеждаме, отива главно в големи фирми: „Агроком“ - Велико Търново, „Пестицид“ - Шумен, „Плиска“ - Шумен, „Фода комерс“ - Свищов, които в годините се доказаха като коректни партньори. Нас, кооператорите, ни имат не като техни клиенти, а като равностойни партньори. Не искам да пропусна фирма „Агроном“ - Добрич, от която получаваме главно семената - пшеница, царевица и др. Спокойни сме с тези фирми. Те се наложиха с годините и са коректни към нас, нямаме притеснение, че ще ни подведат в цената. Независимо че заради кризата понякога плащат неустойки, но партньорството ни укрепна и се затвърди. Кооперацията е

инвентар. Машинно-тракторният ни парк е почти напълно обновен, има какво да се желае по отношение на инвентара - сеялки, плугове, брани, култиватори, валяци и т.н. Ще се справим и с този въпрос, след като сме стигнали дотук.

Преди години 80% от обработваемата земя в района се поливаше. От общо 35 800 дка в Караманово имаше 25 800 дка поливни площи. За съжаление всичко е разрушено - помпени станции, канална мрежа не съществуват. В момента поливаме малко площи, главно по поречието на р. Студена. Там отглеждаме 200 дка зеленчуци. За съжаление целият хидромелиоративен фонд е съсипан.

В момента в кооперацията

работят 85 души

механизатори, животновъди, зеленчукови работници, административен персонал. Подобно нещо рядко може да се види на друга място. Дълбоко в себе си вярвам, че няма друга възможност, свързана със земята, чрез която хората да се препитават. Всички наети в коопе-

Кризата помага на земеделците

В най-тежките години на икономическа криза сме правили най-големи инвестиции под форма на техника за кооперацията. Така стана и т.г. Сега закупихме трактор 260 к.с. на стойност 260 хил. лв.,

Свят

Две жертви на труса в Сърбия

Обявиха бедствено положение в Кралево, земетресения разлюляха още Гърция и Турция

Централната част на Сърбия бе разтърсена от земетресение с магнитуд между 5,3 и 5,6 по Рихтер според различните източници, съобщиха Ройтерс. Трусът причини смъртта на двама души - семейство в околностите на сръбския град Кралево. Наталия и Синиша Сташич са загинали в спалнята си. Техният син, който е бил в дома по време на труса, не е пострадал, заяви вицепремиерът на Сърбия и министър на вътрешните работи Ивица Дачич.

Местните здравни власти съобщават за най-малко 100 пострадали във и около Кралево. Хората са предимно с контузии, порязвания и психични състояния в резултат на преживения стрес. При земетресението сериозно пострадна и болницата в града. За щастие при труса няма пострадали пациенти.

Властите в Кралево обявиха бедствено положение. След първия трус са регистрирани общо 20 труса. Ситуацията в Кралево след земетресението е под контрол, но животът на гражданите е затруднен, заяви началникът на сектор извънредни ситуации Предраг Марич. От сутринта в магазините в града се продават само хляб и мляко. В по-голямата част на града все още няма ток, както и в селата около Чачак, посочва сръбското електронно издание Вести онлайн.

Според Евросредиземноморския сеизмологичен център епицентърът на земетресението се е намирал на 2 км северно от град Кралево, на около 150 км югозападно от Белград. По думите на директорката на сръбския институт по сеизмология Славица Радованович, досегашният опит показва, че не се очаква нов силен земетръс в района на Кралево. От своя страна заместник-директорът на института Бранко Драгичевич уточни, че подобно земетресение в Сърбия е било регистрирано през 1998 г. в Мионица.

У нас трусът бе усетен в 2 часа и 57 мин. Вторичният трус два часа по-късно също бе усетен в България. По същото време - малко преди 5 ч., у нас бе регистрирано и друго земетресение. Неговият епицентър е бил в егейския залив Сарос на 130 км югозападно от Текирдаг в Западна Турция, и на 29 км северозападно от Чанаккале. Земетресението е било силно и усетено в Чанаккале, Текирдаг, Одрин и Истанбул. Първият трус е бил с магнитуд от 5,3 по Рихтер, а вторичният - 2,7 по Рихтер. Няма данни за жертви и материални щети.

Подводно земетресение с магнитуд 5 по скалата на Рихтер беше регистрирано и близо до остров Самотраки в Егейско море. Няма данни за сериозни щети или жертви, съобщават властите. Земет-

В град Кралево, който пострадна при труса, има много повредени сгради. В някои квартали е прекъснато електричеството и питейната вода

ресението е било с епицентър на около 350 километра северозападно от Атина,

уточниха от Института по геодинамика към Националната обсерватория на Атина.

Расмусен отново в Москва за ПРО

Генералният секретар на НАТО Андерс Фог Расмусен заяви в Москва пред руския външен министър Сергей Лавров, че е готов да направи всичко възможно, за да може на предстоящата среща Русия-НАТО в Лисабон да се стигне до конкретни резултати, предаде ИТАР-ТАСС.

"Вашето посеще-

ние е много важно и наситено", каза от своя страна Лавров в началото на разговорите. Надяваме се, че днешната Ви среща с руския президент Дмитрий Медведев ще позволи подробно да се обсъдят отношенията между двата алианса и Москва с поглед в бъдещето, каза Лавров.

Расмусен заяви, че

е пристигнал в Москва, за да подготви тази среща и се надява, че тя ще даде нов старт на отношенията между НАТО и Русия. Изпращане сме пред едни и същи предизвикателства и заплахи и трябва да сътрудним, за да се справим с тях, каза той.

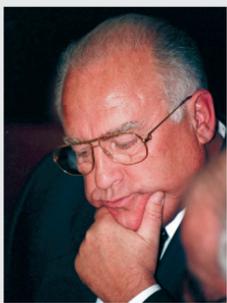
На 19 и 20 ноември в Лисабон пред-

стои среща на високо равнище на НАТО, в чиито рамки ще се проведе и заседание на Съвета НАТО-Русия. В него обеща да участва лично руският президент Дмитрий Медведев.

Според информационните агенции сред основните теми, както на срещата в Лисабон, така и на вчерашното

посещение на Расмусен в Москва, са предложението на НАТО Русия да се включи в проекта за противоракетен щит в Европа и стремежът на Москва да получи от НАТО забрана върху разполагането на "съществени бойни сили" на територията на новите страни членки на алианса.

Почина Виктор Черномирдин

Бившият руски министър-председател Виктор Черномирдин (от 1992 до 1998 г.) е починал призори в сряда на 72-годишна възраст. Черномирдин бе един от най-авторитетните и ярки политици на Русия, се казва в информацията на ИТАР-ТАСС. Той бе премиер във време, когато страната преживява едни от най-тежките си сътресения в постсъветската си история, настъпи смяна на социално-икономическия строй, водена бе първата чеченска война (ИТАР-ТАСС я нарича "кампания") и имаше важни събития, превърнали се в изпитание за Русия и нейните ръководители.

Роден на 9 април 1938 г., Виктор Черномирдин има класическа кариера на технократ от стопанската номенклатура в някогашния Съветски съюз. Влиза в правителството през 1982 г като зам.- министър по газовата промишленост. През 1989 г. става председател на управата на "Газпром". По-късно Черномирдин бе посланик в Украйна през трудните за отношенията между двете държави осем години, по времето на "оранжевия" режим на Виктор Юшченко. След като през 2009 г. се върна от Киев, той бе назначен за съветник на президента Дмитрий Медведев и негов постоянен представител по въпросите на икономическото сътрудничество с държавите от Общността на независимите държави (ОНД).

Напрежението в Гърция ескалира

Терористичният заговор, част от който бе изпращането по пощата на бомби до европейски лидери и някои чужди послонства в гръцката столица Атина, не е свързан с международния тероризъм, заяви външният министър Димитрис Друзас пред журналисти в Атина.

По данни на полицията най-малко трима, може би четирима души са замесени в изпращането на пакети бомби на европейски лидери и на чуждестранни послонства в Атина. Двама души, свързани с крайнолява групировка, вече са арестувани. Те са успели да изпатрат два колета - единия на германското канцлерство в Берлин, другия - на товарен самолет за Париж.

Новата вълна от тероризъм може би цели да накара електората да гласува

против правителството на социалистите на местните избори в неделя, макар че рейтинът на кабинета и без друго е спаднал заради увеличаването на данъците, замразяването на пенсиите и оръзването на заплатите и на публичните разходи.

Гръцкият министър-председател Георгиос Папандреу обеща, че всички, които се опитват да навредят на обществения ред и да навредят на имиджа на страната, ще бъдат наказани, предаде ДПА. "Тези безотговорни и безсмислени действия са насочени да навредят на огромното усилие на гръцкия народ да сложи в ред страната, да изправи икономиката на крака и държавата да възвърне своята благонадеждност. Ние няма да отстъпим", подчерта Папандреу.

Цената на „доброволното“ завръщане от Франция

21 384 души са били върнати от Франция в родните им страни през първите девет месеца на годината, над 13 000 от тях са българи и румънци, съобщиха френският министър на имиграцията Ерик Бесон. "От тези 21 384 15 455 са били върнати принудително, от които 6562 румънци и 910 българи", а 5929 са получили помощ за завръщането си (платен самолетен билет и парична помощ от 300 евро на човек). От тях "5086 са румънци, а 683 са българи", съобщиха министърът пред Националното събрание. През 2009 г. цената на тези "погледнати" завръщания е била 7,5 милиона евро, докато помощта за реинтеграция - 700 000 евро.

Германия и Полша ще подкрепят Беларус

Външните министри на Германия и Полша Гуидо Вестервеле и Радослав Сикорски при посещението си в Минск във вторник поискаха от президента на Беларус Александър Лукашенко произвеждането на честни и демократични избори. В замяна на това те намекнаха за милиардна икономическа помощ за бившата съветска република. Те заявиха, че няма да се намесват в предизборната борба, но да го дава да се разбере, че възприемат репресиите на държавата с голяма загриженост.

Нови стандарти за ядреното гориво

Европейската комисия предложи проект за европейска директива за въвеждането на нови стандарти за крайно складиране на отработеното ядрено гориво от атомни електроцентрали, както и получаване при научни изследвания и след употреба на радиоактивни вещества за нуждите на медицината. Предвижда се предлаганите стандарти да са задължителни в Европейския съюз. С директивата се забранява износът на ядрени отпадъци извън ЕС за крайно складиране, тъй като "извън съюза не се прилагат европейските закони".

Токио прави скандал на Медведев

Япония предупреди руския президент да не посещава повече спорните Курилски острови, след като по-рано през седмицата Дмитрий Медведев кацна на един от тях. Японският външен министър Сейджи Маехара каза, че ясно е заявил японския суверенитет над островите, които Токио нарича "Северни територии". Според него четирите северни острова са изконна японска територия и очаквам тя да бъде взета предвид, отбелязал Маехара.

НАСА изпраща робот на Луната

НАСА обяви плановете си да изпрати робот на Луната през следващите 1000 дни, което ще спести милиарди долари на САЩ. Инженерите от агенцията се готвят да изобретят хуманоиден робот за по-малко от \$200 млн. долара, заедно с \$250 млн. долара за космическа ракета, НАСА и Космическият център в Хюстън могат да изпратят новата машина.

Свят

www.duma.bg

Демократите на Барак Обама понесоха тежко поражение на междинните избори в САЩ, но както изглежда, успяха да запазят контрола си в Сената. По най-нови данни републиканците печелят 220 мандата в 435-местната Камара на представителите при 218 необходими за контрол върху законодателния орган. Те водят и в надпреварата за още 20 места, предаде Асошиейтед прес.

В битката за Сената на Конгреса на САЩ републиканците успяха да намалят мнозинството на демократите, но не успяха да поемат контрол. Републиканската партия спечели пет места в Сената, които досега бяха на Демократическата партия, но така и не успя да увеличи с поне десет своите представители в горната камара, за да си осигури пълен контрол върху Конгреса.

Освен в Конгреса Републиканската партия бележи успех и в изборите за 37 губернаторски поста - тя успя да спечели досега от демократите десет поста. Демократите успяха да отвоюват от републиканците само два щата, включително Калифорния.

Президентът Обама се е обадил на Джон Бьонер, вероятният следващ председател на Камарата на представителите, и на републиканския лидер в Сената Мич Макконъл, след като беше съобщено, че републиканците получават мнозинство в Камарата на представителите. Обама очаква да намери общ език с републиканската опозиция. Бившият кандидат за президент на САЩ сенатор Джон Маккейн заяви в интервю, че се надява след поражението Обама да преразгледа политиката на САЩ в Афганистан. Маккейн беше преизбран на поста си като сенатор от Аризона с голямо мнозинство, което ще му гарантира и мястото в Сенатския комитет по въоръжените сили. Той подчерта, че се надява Обама да промени решението си да започне изтегляне от Афганистан следващия август. Според него обявената дата

Републиканците превзеха Конгреса

Демократите на Обама обаче запазиха мнозинство в Сената

“окуражава враговете ни там и обърква приятелите”.

Възходът на републиканците, породен от сериозните безпокойства за икономиката и противопоставянето на дневния ред на демократите в здравната реформа и държавните разходи доведе до поражения за демократите от Североизтока до Юга и през целия Среден Запад, пише в “Ню Йорк таймс”. Десетки конгресмени демократи загубиха местата си и това променя балансът на силите за втората половина от мандата на Обама, отбелязва вестникът. “За пореден път избирателите поискаха ново начало”, е заглавието на коментарна статия по темата на в. “Вашингтон пост”. За трети поредни избори американците изгониха политическата партия от властта. През 2006 г. контролът над двете камари на Конгреса премина от републиканците към демократите. През 2008 г. това се случи и с контрола над Белия дом, а тази година Републиканската партия си върна Камарата на представителите, пише вестникът.

“Очертава се безрадостно бъдеще за Обама”, коментират наблюдателите. Републиканската партия нанесе едно от най-тежките поражения на демократите в съвременната история и пое контрола над Камарата на представителите. Победата им погубва всички остатъци от еуфорията, която цареше при влизането на Барак Обама в Белия дом преди две години. Тя дава на републиканците стабилна база за организиране на “партизанска война” срещу Обама през оставащите две години от президентския мандат, пише

британският в. “Гардиън”. Макар Обама да остана фаворит за следващите президентски избо-

ри през 2012 г., пораженията в Конгреса, както и загубата на губернаторски места, го лиши-

ха от създаването впечатление, че е непобедим. Той внезапно стана уязвим за силни предизвикателства от страна на републиканците, особено ако икономиката не успее да се възстанови достатъчно бързо. Екзит полетовете на изборите сочат, че главният проблем за избирателите е икономиката, за която се безпокоят 86 процента от тях, отбелязва вестникът.

Сега в САЩ може да настъпят политически сътресения, които ще бъдат усетени не само в Америка, но и отвъд границите ѝ, особено ако новите консервативни победители наложат възгледите си по въпроси като американския дълг и здравната реформа, която искат да отменят пише в. “Индипендънт”. Тези резултати отсега предвещават законодателна конфронтация, при която една камара на Конгреса е под контрола на управляващата партия, а другата - на опозицията, коментира и френският в. “Монд”. Полето за маневриране на Барак Обама за втората част от мандата му вече е ограничено. Той ще трябва да управлява, съобразявайки се с опозицията, да проявява помирителен дух и да се откаже от някои реформи, които биха могли да изострят разногласията, отбелязва вестникът.

След празненството идва махмурлукът. След изборния триумф на републиканците предстои нова кампания - как да не допуснат партията им да завие толкова надясно, че да стане неизбираема в надпреварата за Белия дом през 2012 г., отбелязва на свой ред в. “Таймс”.

Снимка БГНЕС

Избирателите изпратиха ясно послание на президента Обама, че засега не одобряват работата му

Венецуела и Колумбия се помириха

Венецуела одобри изплащането на 336 милиона дълг към колумбийски износители, съобщи Ройтерс. Това е само един от признаците за възстановяване на отношенията между двете страни след острия дипломатически спор по-рано тази година, посочва агенцията. Президентите на Венецуела и Колумбия Уго Чавес и Хуан-Мануел Сантос се срещнаха във вторник вечер в Каракас. На обща пресконференция след разговорите Уго Чавес непрекъснато наричаше Сантос “сърдечен приятел”, макар през май, когато гостът му беше министър на отбраната в правителството на президента Алваро Урибе, да използваше по негов адрес прозвищата “мафиотски главатар” и

“малкия янки”, посочва Ройтерс. Чавес скъса дипломатическите отношения с правителството на предишния колумбийски президент Алваро Урибе заради обвинения, че Венецуела дава убежище на колумбийски леви екстремисти. Двете страни възстановиха дипломатическите си отношения през август, след като Сантос смени Алваро Урибе на президентския пост в Колумбия. Макар Чавес да е сред най-отявлениите критици на САЩ, а Сантос да е политик с десни разбирания и съюзник на Вашингтон, двамата оставиха споровете настрана, за да се опитат да възстановят търговията между двете страни на предишното ѝ равнище от 7 милиарда долара, посочва Ройтерс.

Албанци искат територия от Сърбия

Представителите на местните власти в общините Буяновац и Прешево в Южна Сърбия отново поставиха въпроса за присъединяването на Южна Сърбия към Косово и обединяването на албанците в една държава. След като миналия уикенд в Тирана те подкрепиха “Листата за естествена Албания”, която се обявява за промяна на границите, Рагми Мустафа и Йонуз Муслиу, които са кмет на Прешево и председател на общинския съвет в Буяновац, потвърдиха пред сръбския вестник

“Блиц”, че са за обединяване на всички територии, на които живеят албанци, тъй като в Сърбия те били лишени от права. От своя страна сръбският главен прокурор Томо Зорич каза, че ще бъде извършена проверка дали във всичко това има елементи на престъпление.

Припомняме, че авторът на “Листата за естествена Сърбия” е анализаторът Кочо Данай, който иска международната общност по мирен път да поправи грешката от Лондонския мирен договор от 1913 г. по отношение на албанците и

да им даде възможност да живеят в албанска държава, която да обхваща части от Сърбия, Черна гора, Македония и Гърция.

Йонуз Муслиу обясни, че не става дума за учредяване на партия, а за инициатива, насочена към Международния съд в Хага и чиято цел е главно “светът да научи, че албанците в Прешево, Медведжа и Буяновац са застрашени, защото нямат право на свой език, свобода на движение, обучение”. “Не е противоконституционно да се обявяваш за промяна на границите по мирен път.

„Ал Кайда“: Християните са нашата цел

Християните са “законни наши цели”. Такова смъртоносно послание отпрати клонът на “Ал Кайда” в Ирак. Предупреждението на известната под името “Ислямска държава в Ирак” групировка бе отправено само ден, след като в Багдад бяха извършени нови нападения, при които загинаха десетки души. При атаката в Ирак католическа черква беше обсадена от екстремисти. От клон на “Ал Кайда” настояваха да бъдат освободени мюсюлманки,

за които са държани от коптската църква в Египет. Терористите допълниха също, че крайният срок за изпълнение на искането им вече е отминал и те могат да пристъпят към атаките. “Всички християнски центрове, организации и институции, техни лидери и последователи са цел на мудархидините”, се посочва в съобщението.

Междувременно френският президент Никола Саркози свика извънредно заседание във връзка с антитеро-

ристичните заплахи над страната. По думите му рискът от подобни нападения е повече от сериозен. Припомняме, че преди дни беше излъчено обръщение от Осам бен Ладен, в което лидерът на “Ал Кайда” предупреди Париж за възможни атаки в случай, че не оттегли войските си от Афганистан и не прекрати несправедливостите към мюсюлманите, визирайки закона за забрана на бурките на обществени места, действащ във Франция.

Китай събира редки метали

Китай обмисля създаването на стратегически резерви от 10 метала, включително редки земни елементи, докато Пекин се опитва да затегне контрола над доставките на жизненоважните минерали. Информацията идва на фона на опасенията на САЩ и Япония, че Китай, който контролира 95% от световния пазар на редки елементи, използвани във всяка форма на технология от мобилни телефони до ракети, ще ограничи износа на суровините.

Планът за създаване на запасите ще включва резерви от волфрам, антимон, молибден, индий, германий, галий, тантал и цирконий, съобщава в. “Шанхайски борсови новини”, без да цитира източниците си.

Преди две седмици китайският в. “Чайна дейли” писа, че правителството се готви да понижи квотите за износ

на редки метали с 30% през 2011 г. Тази новина хвърли в смут световните пазари. Подобно действие би се отразило негативно на компаниите, произвеждащи LCD екрани, компютърни чипове, оптични носители, мобилни телефони, компоненти за коли и др. Китай обаче побърза да отхвърли информацията като невярна.

През 2012 г. ще свърши запасът от редки и разсеяни елементи. Съвременната западна цивилизация зависи от редките и разсеяни елементи: инертни газове, литий, берилий, галий, индий, германий, ванадий, титан, молибден, волфрам, необий, гадолиний и др. Въпреки че много от тези елементи се съдържат в земната кора в големи количества, производството им в Европа и САЩ е трудно, защото те рядко сформират залежи.

□ Свят

www.duma.bg

Куриерите на страха

Тема с пакетите бомби придоби и политически измерения в Гърция

Вълна от терористични атаки с пакети бомби заля Гърция, въпреки мобилизацията на властите след залавянето на двама "куриери на страха" и след като бяха неутрализирани седем пакета с взривни устройства.

Германският канцлер Ангела Меркел бе лично сред получателите на пакет бомба, стигнал до канцлерството в Берлин. Само подозрителното съдържание на пакета е из-

несен в труден момент.

Германският вътрешен министър потвърди, че взривното устройство в пакета, стигнал до канцлерството в Берлин, е било същото, като избухнало то в посолството на Швейцария в Атина. Пакетът бе с гръцки подател и е бил изпратен преди два дни, поясни министърът. Той припомни за серия нападения с пакети в Атина, за да подчертае, че "към случилото се трябва да се прибави и това, което е станало в канцлерството".

Ангела Меркел вчера бе в Белгия. Пакетът предизвикал съмнението на служителите от куриерската служба на канцлерството. Германските медии отразиха нашироко арестите на

терористи в Атина, а във вторник не спря информационният поток за пратките с бомби до посолства в Атина, в това число и до германското посолство.

Сред коментаторите доминира оценката, че зад нападенията стоят гърци от независимия политически спектър, които реагират на мерките за икономии, предприетите в резултат на подписания от правителството в Атина меморандум за заемите на Гърция, който се приписва преди всичко на германския канцлер.

Правителственият говорител в Берлин потвърди изпращането на пакет, предназначен за Меркел. Според него съдържанието на пакета бомба е можело да нарани хора. Той съобщи, че "не е имало ранени", но се въздържа да се спре на естеството на експлозива.

"Нямам намерение да злепоставя хора, действали по този начин", заяви Никола Саркози на съвместна пресконференция с британския премиер в Лондон, като отказа всякакъв коментар за пакета, предназначен за него. Пакетът бе открит у двамата младежи, заловени в понеделник в атинския квартал Панграти.

Гръцките сапъори обезвредиха седем пакета бомби само за един ден

Във вторник властите в Гърция предприеха истински лов на вещици на летището в Атина, а и на другите международни летища в страната, след като бе взривен единият съмнителен пакет, чийто подател бе гръцкото финансово министерство, стигнал до германския канцлер.

Силите по сигурността започнаха да разследват архивите на всички куриерски фирми и на международната поща, като бе констатирано, че подозрителният пакет до Германия е бил изпратен или с техни карго самолети, или с пътнически самолети, извършващи редовни полети от Атина и Солун до различни германски градове.

Щателно се разследва също целият канал по транспортването на пакета.

Освен заловените двама

младежи в квартал Панграти, гръцката полиция издирва четирима до шест терористи за изпращането на пакети бомби, като публикува снимките и данните на петима обвиняеми за участие в организацията "Заговор на ядрата на огъня".

Преценява се, че някои от тях, а може би всички, са участвали в най-голямото изпращане на пакети, осъществявано досега в Гърция, което е и едно от най-големите в света. Някои от заподозрените се продпалага, че е предал пратката на посолството на Русия в Атина.

Ако всички взривни устройства бяха избухнали, Гърция щеше да стане световна новина номер едно, каза високопоставен представител на министерството за защита на гражданите, който не игнорира фактора "късмет", помогнал на гръцката полиция да открие

двама от терористите.

"Всъщност те ни дадоха ключа за откриването на много от останалите пратки. В чантата си двамата носеха две от бомбите, които не бяха успели да предадат, имаше още един лист, написан на ръка, с адресите и телефоните на куриерските фирми, използвани за изпращането на пакетите", каза още той.

Въз основа на този списък полицията е действала и е открила някои от пакетите, които не са могли да стигнат до получателите, като например тези, адресирани до Европол в Хага и до Европейския съд за правата на човека в Люксембург. Бомбите са съдържали малко количество взривно вещество и антитерористи преценяват, че са били планирани, за да причинят наранявания и най-вече да всеят паника.

TANEАonline

дало предназначението му, тъй като подателят е бил грък. По-конкретно това е Димитрис Георгакопулос, главен секретар на министерство на финансите.

Както германската, така и френската страна (Никола Саркози също бе сред получателите на терористичен пакет) заеха много хладнокръвна позиция.

Въпреки това обаче, темата с пакетите бомби придоби и политически измерения в Гърция. Лидерката на комунистите стигна дотам да заяви, че съвсем не е случайно, че след като премиерът е изнудил обществото, като го е заплашил, че може да се стигне до дестабилизация, ако на местните избори в неделя неговата партия ПАСОК загуби вота, са се появили прословутите пакети, пътуващи до Гърция, до посолствата в Атина и до Европа. "Целта е да бъдат обсебени гласовете на избирателите", изтъкна тя.

Премиерът и представители на главната опозиционна партия Нова демокрация побързаха да осъдят нападенията. Папандреу подчерта, че това е удар по авторитета на страната в международен план, на-

Приватизацията ще е по американски

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Кира ЛАТУХИНА

Взето е решение за приватизирането на пакет акции на Сбербанк, който беше собственост на Централната банка на Русия, обяви първият вицепремиер Игор Шувалов. Той не изключи възможността да бъдат продадени 9 процента от акциите на Сбербанк и да бъде намален дялът на Централната банка в уставния капитал.

"Ние започнахме обсъждането от 9 процента, но бяха предложени много сценарии, които бяха предоставени на премиера и президента на Русия. Може да са 9 процента, а може и да са повече", каза той.

"Това трябва да е много грамотна сделка", отбеляза Шувалов. Важното е да се запази устойчивостта на банката и да се увеличи капитализацията му. "Приватизирането на отделните банки, на най-голямата банка на страната трябва да стане така, че да се запази устойчивостта, а вложителите и инвеститорите да я приемат като позитивен сигнал за имиджа - смята той. - Тук не е достатъчно само желанието на правителството, това трябва да се направи внимателно и много професионално." По думите му правителството анализира опита на американската администрация - в САЩ реализират получените по време на кризата активи на части. "Ние ще трябва

да подготвим приватизацията така, че инвеститорите да дойдат и капитализацията да нарасне", резюмира той. Ще са необходими няколко месеца, за да се определят сроковете и размера на продавания пакет. Държавният пакет в уставния капитал на Сбербанк е 57,6 процента, дялът на гласуващите акции - 60,3 процента.

Държавата ще получи най-малко три милиарда долара и от приватизирането на акциите на ВТБ - разглежда се възможността да бъдат продадени до 10% от активите. Както разказа Шувалов, при благоприятно стечение на обстоятелствата сделката ще бъде приключена до края на тази година, най-късно - до началото на 2011-а. Съответното предложение вече е било изпратено на премиера Владимир Путин. Държавата общо контролира 85 процента от акциите на банката. "Ръководителят на правителството се съгласи с това, че тези акции могат да бъдат реализирани през тази година", уточни Шувалов.

В процеса на приватизацията на големите държавни активи ще участват консултанти - цял отбор международни и руски финансови учреждения, "притежаващи необходимия експертен потенциал за провеждане на всякакви сделки, възможностите за повишаване на всякакъв обем на капитала и отговарящи с цялата си корпоративна култура за това, че тези сделки ще се извършват с най-висока степен на прозрачност". Общо те ще са 10-15. В Русия при подобни сделки този механизъм се използва за пръв път.

Шувалов каза, че в правителството са постъпили много заявки от инвестиционни банки, готови да играят ролята на консултанти, но в списъка ще влязат онези, които имат необходимия опит и ресурси, компании, "за чиято репутация няма никакви съмнения".

Средствата, получени от приватизацията на държавните дялове в банките, ще отидат за покриване на бюджетния дефицит и "за отделни програми", уточни първият вицепремиер.

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Той нямаше да коментира, нито да се обяснява. "Цветанов всичко е изяснил", рече премиерът, давайки рамо на изпреварващия го по рейтинг борец срещу организираната престъпност. След вчерашната безпрецедентна и трогателна допросълзяване парламентарна изява на МВР-шефа всичко казано е без значение. Цветановият тотал обърка тотално всички сметки. Дори и на шефа на данъчните Красимир Стефанов, който преди дни застана смело на амбразурата, за да обясни официалните и допълнителните приходи на един служител на МВР с 26 години стаж в системата. Направи го не след като е завършила проверката, а след като едва е започна-

ла. Сметките не излизат. Или министърът, или шефът на данъчните бърка. Защото колкото и да се връщат назад в годините двамата, висящите въпроси с нули отзад остават.

Но не в това е проблемът. Детайлите, колкото и да са тривиални за натоварените с обществена мисия управници, надяваме се, има кой да изясни. Особено след като премиерът декларира принципност по отношение на морала и чадърите. Не е ли твърде подозрително поведението на един министър на вътреш-

Нагли

ните работи, който обяснява как е давал консултации за престъпността и криминогенната обстановка на едни фирми, но не знайно защо не иска да спомене кои са те? Какви са тези фирми, защо се интересуват от подобни теми, кой стои зад тях?

И да обясни една проста сметка. Защото 362 хил. лв. за шест години са по 5 хил. лв. всеки месец. С държавна заплата? Това ли са "възможностите" на един служител в сектора на националната сигурност за заплата и допълнителни приходи? Защото по закон не са това. А защо

всъщност Цветанов не се закани да съди някой от "клякорите", които размахват папки?

И ако не е престъпление да си наследил имоти, да имаш тъст с добър бизнес (дори не смеем да попитаме какъв), както и съпруга с положително финансово салдо, твърде нагло е да се опитваш да поставяш себе си над онези, които са те избрали. Да пренебрегваш и да отказваш отговор на основателно поставени в публичното пространство морални въпроси, като през цялото време играеш ролята на морален съдник.

И в същото време да предоставиш единствено и само на себе си правото да покажеш на цял народ, че си безгрешен. От националния ефир. И да го отрежеш за опозицията, нарочвайки я за говорител на организираната престъпност.

Всички са под Него. Няма право на глас, не им се полага да мислят дори. Защо всъщност трябва да се затормозяваме и да изясняваме каква е истината? Ами ако тя излезе наяве? Моралният авторитет на днешната власт ще отиде на бунището.

Пиар по време на шоу

АЛОНА НЕЙКОВА

Известни личности и политици напоследък станаха участници и в шоуто "Стани богат" по Нова ТВ. Водещият Ники Кънчев обаче се държи с тях като с първи приятели и не спира да ги нарича на малко име. Този факт надало е подразнил зрителите на едно от последните предавания, в което на стола на богатството са седели Иван и Андрей. С тях говоренето на "вие" би могло дори да бъде прието за нелепо. Но когато в рейтинговото предаване участват хора, представляващи институциите в България, е напълно недопустимо те да бъдат наричани на

малко име. Такъв бе случаят с гостуването на Цецка Цачева - председател на НС, третия човек в държавата след президента и премиера. Обръщението към нея "Цецке, ти..." звучеше, меко казано, неуважително и подигравателно.

Повечето въпроси, задавани в "Стани богат" на членове на сегашното правителство, изглеждат просто натъкмени специално за тях. Това си пролича и при гостуването на министъра на икономиката Трайчо Трайков. Той трябваше да търси отговора на въпроса "Кой незабравим образ знае 400 сравнително честни начина за измъкване на пари?". Остава само и да ги приложи... А как ви прозвуча признанието, че майката на Трайчо не била особено щастлива, че синът ѝ оглавява точно това министерство?! Може би като глас народен?!

Подобно на министър Росен Плевнелиев, който, апропо, направи "първа

копка" на Ози Озбърн, като го обяви за мъртъв, и Трайков трябваше да отговаря на въпроса на Бойко Борисов. Питането бе отпреди година и половина (!), направено по време на играта на премиера с министър Божидар Димитров.

Какво е това?! - има пълното право да се зачуди зрителят, на който му е омръзнало до болка да гледа едни и същи политически муцуни и в сутрешните блокове, и във вечерните новини. А сега тези хора са превзели и рейтинговото, ползващото се с дългогодишно уважение на аудиторията образователно шоу "Стани богат". То е публична тайна, че за пиара на сегашния кабинет граници няма - способни са не само да качат Бойко на покрива на все още строяща се сграда, но и да му осигурят праймтайма при Ники Кънчев.

Публична тайна е също и фактът, че повечето зрители не просто харесват предаването, но

и смятат, че настоящият водещ е възможно най-подходящият за българския вариант на "Стани богат". Със сигурност по-голяма част от аудиторията не е изгубвала интереса към шоуто, дори когато въпросите, задавани в обикновените, не благодарителни издания, бяха изключително трудни и лишаваша участниците от шанса да стигнат подалеч от сумата 10 000 лв. Но публиката ставаше свидетел на интрига, на преживание, предизвикателство... Гениалната схема на предаването предразполагаше към размисъл, подтикваше към любознателност и, може би най-важното, бе лишено от привкуса на политическия пиар. Но изданията, в които гостуваха представители на сегашната власт, много приличаха на едни други шоуто, в които има само пропаганда на непопулярни министри. И дори благотворителните каузи на "Стани богат" няма как да оправдаят този факт.

Датума

4

www.duma.bg

1864 - В КЮСТЕНДИЛ СЕ РАЖДА ГЕОРГИ КОЛУШКИ (1864-1944), ХИМИК И ИКОНОМИСТ. Завършва гимназия в Габрово и химическа технология в Петербургския технологически институт с титла "технолог" (инженер-химик). От 1900 г. е действителен член на Българското книжовно дружество (от 1911 г. БАН). Частен доцент и извънреден професор във Висшето училище - София, редовен професор и титуляр на катедрата по химическа технология в Софийския университет, декан на Физико-математическия факултет. Секретар е на Природо-математическия клон на БАН (1923-1924). Член на Индуриалния съвет при Министерството на търговията, промишлеността и труда (1909-1935), на Върховния статистически съвет (1909-1911), един от основателите и председател на Икономическото дружество (1902-1910), председател на Българското химическо дружество (1905-1909 и 1915). Публикува от 1896 г. в Списание на българското икономическо дружество редица статии за чуждите капитали в България, за митническата и кредитната политика, за положението на отделни клонове на индустрията, за кризата в българската захарна индустрия, за потребителните кооперативни дружества и др. Георги Колушки умира на 23 февруари 1944 г. в София.

1913 - В БЪЛГАРИЯ Е ОТКРИТ ВЪРХОВНИЯТ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД с едно отделение, а в началото на 1914 г. е създадено и второ отделение. Той е създаден със Закон за административното правосъдие от 1912 г. и започва да функционира на следващата година, като поема главно функциите на дотогавашното административно отделение на Върховния съд. Закрыт е през 1922 г., възстановен през 1934 г. и отново закрыт през 1947 г., като отново започва работа през 1996 г.

1946 - В ПАРИЖ ЗАПОЧВА РАБОТА ЮНЕСКО. Организацията на ООН за образование, наука и култура, чийто устав е подписан от 37 държави на 16 ноември 1945 г. в Лондон. Понастоящем в ЮНЕСКО членуват 193 държави, а пет имат статут на асоциирани членове. България се присъединява към ЮНЕСКО на 17 май 1956 г. През 2007 г. страната стана член на Изпълнителния съвет на ЮНЕСКО. На 22 септември 2009 г. Ирина Бокова е номинирана за генерален директор на ЮНЕСКО. Кандидатурата ѝ е утвърдена от Общото събрание на всички 193 страни-членки на ЮНЕСКО на 15 октомври 2009 г. На 15 ноември 2009 г. Бокова заема поста генерален директор на ЮНЕСКО.

1979 - ПО ВРЕМЕ НА ИСЛЯМСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ В ИРАН АМЕРИКАНСКОТО ПОСОЛСТВО В ТЕХЕРАН Е ПРЕВЗЕТО ОТ Т.НАР. РЕВОЛЮЦИОННА ГВАРДИЯ. За заложници са взети 63 американци и още 40 други граждани. Предявяват се искания бившият ирански шах Мохамед Пахлави да бъде екстрадиран от САЩ, за да бъде съден в Иран. По-късно жените и децата са освободени, но останалите американци прекарват като заложници 444 дни. На 7 април 1980 г. САЩ прекъсват дипломатическите си отношения с Иран и засилват търговското ембарго. На 25 април 1980 г. е извършен неуспешен опит на американски командос да освободят заложниците. На 20 януари 1981 г. аятолах Хомейни ги освобождава.

1995 - МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА ИЗРАЕЛ ИЦХАК РАБИН (1922-1995) Е СМЪРТОНОСНО ПРОСТРЕЛЯН В ТЕЛ АВИВ.

Роден е на 1 март 1922 г. в Йерусалим. През 1974 г. застава начело на партията и заема мястото на Голда Меир като министър-председател. През 1977 г. подава оставка заради проблеми с коалиционните партньори и скандал с банкова сметка на съпругата му. През 1992 г. Ицхак Рабин отново е избран за министър-председател. Той играе водеща роля в подписването на договорите от Осло, с които се създава Палестинската автономия. През неговия мандат се сключва и мирен договор с Йордания. Ицхак Рабин е застрелян от крайно десния активист Игал Амир и умира малко по-късно в болницата.

MONDE diplomatique

българско издание

дипломатик

4 ноември 2010, година 7, брой 11 (72)

lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

8 стр.

НАСТОЙЧИВОТО ОТХВЪРЛЯНЕ НА ЕДИН НЕПОНОСИМ РЕД

Френското пробуждане

СЕРЖ АЛИМИ

Във Франция не е имало демонстрации като сегашните от четиридесет години насам. Личността на Никола Саркози, арогантността му, стремежът му да смаже „противника“ доведоха до създаването на изключително широк фронт срещу него. Но протестната вълна и милионите демонстранти не са предизвикани от прищевките на един човек. Те са в отговор на направения под претекста на финансовата криза несправедлив цивилизационен избор от страна на европейските правителства, чиито поддръжници са както освободената от комплекси десница, така и капитулиращата левица. В Италия Силвио Берлускони не прави нищо по-различно от социалистите Георгиос Папандреу в Гърция или Хосе Луис Сапатеро в Испания. Всички подлагат на опасност обществените услуги и социалното осигуряване и за да се харесат на рейтинговите агенции, карат трудещите се да плащат сметката на плячкосването, извършено от банките. Последните пък продължават да се угояват, освободени от каквото и да било задължение да покажат „смелост“ и солидарност с идните поколения.

Не „улицата“ се бунтува, а френският народ излиза отново на сцената. Никаква легитимност на управляващите не може да бъде противопоставена на неговия протест. Националното събрание бе избрано малко след президентската кампания, по време на която Саркози скри намеренията си за пенсионна реформа, представена впоследствие като водеща за петгодишния му мандат. *Правото на пенсиониране на 60 години трябва да остане*, обявя той четири месеца преди да бъде избран. Една година по-късно, говорейки за евентуално увеличаване на възрастта за пенсиониране, новият президент на републиката настоя: *Няма да го предприема (...). Не съм поемал такъв ангажимент пред французите. Следователно не съм упълномощен да го сторя. А знаете, че аз държа на думата си.* Управлявани вече от европейски конституционен договор, отхвърлен масово с референдум, но наложен по парламентарен път от десните народни избраници (и от няколко социалисти), французите протестират и срещу презрителния авторитаризъм на властта.

Младите разбраха какво ги чака. Докато капитализмът поражда криза след криза, логиката му става все по-сурова. За да издържи той, обществото трябва да се срива все повече и повече – постоянно оценяване, конкуренция между служителите, изтощение на работното място (вж. стр. 2). Последният вариант на доклада „Атали“ вече препоръчва замразяване на заплатите на държавните служители до 2013 г., прехвърляне върху болните на част от финансовия товар за лечение на продължителни заболявания (рак, диабет), повишаване на данък добавена стойност. И всичко това, разбира се, като се запази „финансовият щит“ (чрез който бе намален данъкът за най-богатите – бел. ред.). *Предстоят ни десет години на строги икономии*, обеща, облизвайки се лакомо, бившият специален съветник на Франсоа Митеран, който със сигурност няма да бъде засегнат от строгите икономии.

На 7 октомври т. г. протестиращ гимназист обясни смисъла на борбата си: *Най-напред се обучаваме – в училище. После работим – това е най-трудната част. И след това е ред на пенсията – възнаграждението. Ако ни отнемат възнаграждението, какво ни остава?* Либералите иронизират тези младежи, необичайно загрижени за пенсията си. Те не си дават сметка, че подобно безпокойство представлява критика на политиката им от последните тридесет години, водещи към едно бъдеще без надежди. Шестията и стачките са най-добрият начин да се преобърне съдбата.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

ПРОТЕСТИТЕ срещу политиката на строги икономии, които тази година заливат Европа (Гърция и Франция и в по-малка степен Ирландия, Италия и Испания) станаха повод за две тълкувания. Първото, прокарано от властта и медиите, се основава на деполитизацията на кризата – мерките за бюджетни икономии, налагани от правителствата, се представят не като политическо решение, а като технически отговор на определени финансови повели. Изводът е, че ако искаме икономиката да се стабилизира, трябва да затегнем коланите. Другото тълкувание, това на стачниците и протестиращите, изтъква, че мерките за икономии са само инструмент в ръцете на капитала, чиято цел е да се разрушат и последните остатъци от държавата закрилница.

*Философ. Автор на *Living in the End Times* (Да живееш в края на времето), Verso, Лондон, 2010.

За да се измъкнем от клонката

В Мадрид, Атина, Букурещ и Париж гневът на народите свидетелства за социално отчаяние и дълбоко желание за промяна. Липсва само политическата стратегия, чрез която тя да бъде извършена, както и надеждата, че ще се случи. Не рискуваме ли обаче да изпуснем възможността с мотива, че все още не са възникнали условията за осъществяване на такава промяна? Или трябва да се обзаложим, че понякога „невъзможното се случва“?

СЛАВОЙ ЖИЖЕК*

В единия случай Международният валутен фонд се явява като арбитър, който се грижи за спазването на реда и дисциплината, а в другия – за пореден път играе ролята на придатък на глобализираните финанси.

Макар всяка от двете перспективи да съдържа доза истина, и двете са изначално погрешни. Очевидно отбранителната стратегия на европейските ръководители не взема под внимание факта, че огромните дефицити на държавните бюджети до голяма степен се дължат на десетките милиарди, които погълна спасяването на банките, и че заемът, отпуснат на Атина, ще послужи на първо място за покриване на дълга на страната към френските и немските банки. Единственото предназначение на европейската помощ за Гърция е да се подпомогне частният банков сектор. От другата страна, аргументите на

недоволните отново издават оскъдни арсенал на съвременната левица – тя не предлага никаква конкретна програма, а само принципен отказ да гледа как изчезват социалните придобивки. Утопията на социалното движение вече не се състои в това да промени системата, а само да се увери, че тя може да приеме запазването на държавата закрилница. Тази отбранителна позиция поражда едно трудно за оборване възражение – ако останем в примката на глобализираната капиталистическа система, нямаме друг избор, освен да приемем жертвите, налагани на работещите, студентите и пенсионерите.

Едно нещо е сигурно. След десетилетията на държавата закрилница, през които оряването на бюджета беше ограничено и винаги придружено от обещание, че един ден нещата ще се нормализират, днес навлизаме в състояние на постоянно икономическо извънредно положение. Нова

(На стр.6)

Държавната болница за проган

Предупредителният зов дойде на 3 октомври 2010 г. от професор Бернар Дебре, депутат от Съюза за народно движение (СНД), но и началник на отделение в болницата „Кошен“ в Париж: „Убиваме държавните болници“. В средата на октомври стачки обхванаха четиридесет и четири болници.

АН ЖЕРВЕ И АНДРЕ ГРИМАЛДИ*

ВЕДНАГА след като на 25 юни 2009 г. френският парламент прие закона „Болница, пациенти, здравеопазване, територии“, министърката на здравеопазването и спорта Розлин Башло заяви по време на посещение в Университетския бол-

*Съответно специалист по чернодробни заболявания в болница „Биша“ (Париж) и професор по диابتология в болница „Путье Салпетриер“ (Париж), както и автор заедно с Клод льо Пен на *Où va le système de santé français?* (Накъде отива френското здравеопазване?), Prométhée, Боржо, 2010.

нич център в Анже, че болничната система *открива работни места*. И добави: *През 2008 г. във френските болници са наети на работа не по-малко от 25 000 души* (1). Петнайсет месеца по-късно, на 2 октомври 2010 г., беше достатъчно три медицински сестри да излязат в отпуск по болест, за да се наложи парижката болница „Тенон“ да спре обслужването на спешните случаи за целия уикенд. С което създаде големи затруднения на съседните болници „Сент Антоан“ и „Сен Луи“, и без това вече претрупани с работа поради недостиг на персонал.

Още при приемането на закона общността на служителите от болничната помощ се обяви против *шоковата терапия, предприета за ликвидиране на държавната болница* (2).

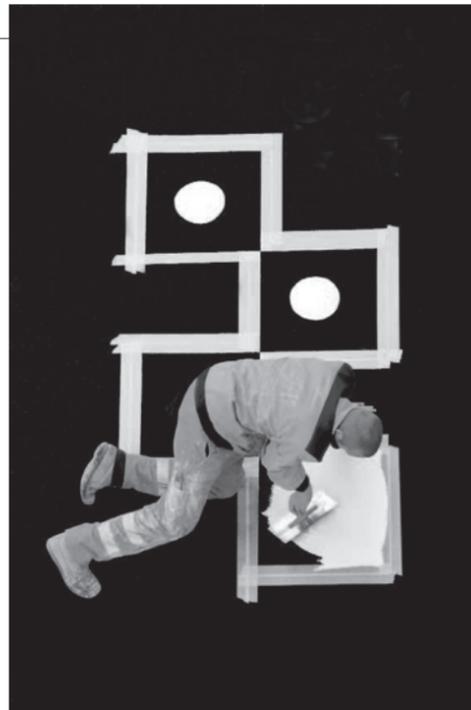
(На стр.4-5)

(1) „Roselyne Bachelot estime que les hôpitaux créent de l'emploi“ (Розлин Башло смята, че болниците разкриват работни места), *Ouest-France*, Нант, 26 юни 2009.

(2) Андре Грималди, Тома Папо и Жан-Пол Вернан, „Към медицина на десет скорости“, *Монд дипломатик*, февруари 2008.

Настойчивото отхвърляне на един непоносим ред

Протестиращата тълпа, описвана от управляващата класа като рояк капризни деца, е всъщност израз на съзнателното отхвърляне на една система. Във Франция то се проявява на равни интервали от 1995 г. насам. Две години след началото на голямата криза лъсват оголените механизми на икономическия режим, който „реформа“ след „реформа“ разрушава институциите, създадени, за да направят условията в европейските общества годни за живот. Изправяйки се заедно срещу тази регресия, протестиращите ученици, работници и пенсионери се обявиха за един нов свят.

Фотографиите към статиите са на Малайка Вебер от книгата *Street Workers Dance* (Танцът на работниците), юли 2010, 94 стр. www.malaika-photography.com

Метро, работа, гроб

ДАНИЕЛ ЛИНАР*

МАСОВИТЕ демонстрации в цялата страна, както и подкрепата, с която те се ползват в общественото мнение, ясно разкриват остро несъгласие с възприеманото като незаконно вдигане на минималната възраст за пенсиониране от 60 на 62 години. Те обаче са показателни и за състоянието на света на трудещите се след „модернизацията“ му.

Прозира нарастващата тежест на труда, както и чувството за неизбежно затъване. Голям брой от работещите се съмняват дали ще имат сили дълго да понасят изискванията. Страхуват се, че няма да издържат толкова дълго. Лозунгите, скандирани по време на шествията, говорят сами за себе си: „Да умрем на работа? Предпочитаме смърт!“ или „Живот след работата!“ Те разкриват по неподозрян начин в какво се е превърнал всекидневният труд за голяма част от французите. Докато се предполага, че новите информационни технологии трябва да облекчават физическото усилие, докато над две трети от работещите са заети в сектора на услугите, а законната работна седмица е едва 35 часа, ето че професионалната дейност разкрива зловещия си образ, асоцииран със смъртта или с лишаването от живот.

Не само двете допълнителни години са причина за подобни трагични представи. Днешните лозунги припомнят други, скандирани в предишни времена: „Не искаме да загубим живота си, докато печелим хляба си!“ Става дума за триседмичната обща стачка през май 1968 г., когато работниците, най-многобройни сред протестиращите, изразяваха своята надежда за друг живот. Сега те изглеждат още по-отчаяни. Това разкрива очевидната препратка към известния през 1968 г. израз „Метро, работа, спане“, променен през есента на 2010 г. на „Метро, работа, гроб“. Как да си обясним подобна деградация?

Французите се страхуват, че няма да издържат заради

непосилните работни графици, които нарушават съня, повтарящите се движения, отключващи мускулно-скелетни смущения, излагането на лоши атмосферни условия, натиска на клиентите, интензивността на труда и всичко, което може да се окачестви като „тежест“ – тема, по която (най-последно) започва публично обсъждане, но все още в много индивидуалистична перспектива.

Опасяват се, че няма да издържат и поради ред други, неизвестни на обществото причини – страх, че не са достатъчно силни за труд, който изисква постоянно напрежение и се вписва в логиката да се постига „все повече“; страх, че вече няма да могат да постигат нереалистичните цели, поставени от висшестоящите им, които са толкова мобилни, че често дори не знаят точно каква е дейността на подчинените им; страх от оценяването, което по същите причини не взема предвид нито срещаните трудности, нито положените усилия. Боят се да не свършат зле работата си, да не бъдат притиснати да направят професионална грешка, да не достигнат ниво на некомпетентност, което би ги направило уязвими, като ги изложи на риск да изгубят поста си и съсипе самочувствието им.

Всъщност, за да наложи властта си и да се опита да постави работниците в положение на самоексплоатация, съвременният мениджмънт използва систематична дестабилизация. Ето защо полага усилия да създава враждебен климат. Работниците не трябва да се чувстват като у дома си в предприятието, не трябва да могат да контролират труда си или да създават близки връзки с колегите, с висшестоящите или дори с клиентите си, за да нямат възможност да спестяват усилия. Постоянните реорганизации, наложената мобилност, преместванията водят до загуба на професионалните ориентири и забравяне на наученото. Най-отразяваният в медиите подобен случай е „Франс Телеком“.

Докато работата става все по-сложна, а средата – все по-несигурна, натрупаният опит изобщо не помага. Вече не е достатъчно да покриваш нормите, трябва да ги преизпълняваш, за да се ползваш с доверието на висшестоящите. На това се дължи и произволният характер на оценяването, почти задължително в повечето големи предприятия –

ако трябва да се преизпълняват целите, с колко точно и с какви средства да стане това? Много от анкетирания работници споделят, че непрекъснато се чувстват в критична ситуация, че издържат единствено чрез постоянна мобилизация на цялата си енергия и най-вече, че правят всичко това в изключителна самота, без да могат да разчитат на друг, освен на себе си. Висшестоящите изобщо не помагат. Ролята им е по-скоро да увеличават принудата. Колегите, според елементарната логика на господстващата индивидуализация, са се превърнали в конкуренти. Така работниците се чувстват без подкрепа в трудностите си.

Колегите стават конкуренти

ДОКАТО ръководството продължава да налага количествени норми за много кратки срокове, в същото време то изисква от работниците да се справят с противоречията между количеството и качеството на свършената работа (брой обаждания, обработени документи, извършени доставки и др.) във все по-променлива обстановка. Така голяма част от организационната работа е прехвърлена на най-низшестоящите служители, смятани за отговорни за качеството на работата, която вършат. „Самостоятелни“ в среда, управлявана от изискванията за висока производителност, без възможност за договаряне нито на средствата, нито на сроковете, необходими за постигането на нормите, те се чувстват застрашени, в несигурно положение, дори когато разполагат със стабилен статут. Висшите служители се сблъскват със същите дилеми и противоречия. Трябва да изпълняват поставените им цели за все по-кратки срокове и също са подложени на постоянен контрол с практиката да се предават доклади, задължаващи ги да обясняват как използват времето си – при някои и на половин ден.

Навлизането в държавния сектор на тези заимствани от частния сектор критерии за управление дестабилизира също толкова, ако не и повече, професиите, професионалната идентичност и начина на работа (1). При засегнатите служители промените не взимат предвид професионалния опит на всеки, а се налагат брутално и отклоняват и едните, и другите в опитите им

Една от характеристиките на модерния труд са хибридни организации, където едновременно се прилагат идеите на Тейлър и призивите за субективно обвързване от страна на работниците. Да вземем за пример информационните центрове, където абсурдните ограничения на предварително написаните текстове и препоръчителната дължина на разговорите налагат на телефонистите, които искат да получат бонус, на всяка цена да персонализират разговора с някои уместни забележки или дружелюбни коментари, да променят интонацията на гласа си и да разчитат на уменията си да водят диалог.

да се приспособят към промяната на средата и на получателите на услугите. В момента, в който светът около тях се променя, заетите в държавните, регионалните и болничните обществени услуги (вж. статията на стр. 1, 4-5) имат чувството, че са под принуда, ограничени и възпрепятствани да осъществяват правилно задълженията си.

Човек трябва да има здрави нерви, за да запази мястото си в такава среда и да не живее в постоянно безпокойство от промени, които може да изискват от него отстъпки в разрез с добре свършената работа или с етиката. В този смисъл съвременният мениджмънт прилича на хищник. Изискващ съвършенство, пълно и най-вече безусловно отдаване, той се обръща към най-силните и най-издръжливите. Очаква всички да са гъвкави и на разположение, в ущърб на личния и семейния им живот. Става ясно защо големите компании имат възрастова структура с тясна основа и връх – съвременният мениджмънт бързо използва и захвърля. Трудно се издържа след определена възраст – т. нар. старшинство, което настъпва преди навършване на 50 години. Трудно е да се интегрираш, без да си получил повишение.

Присъствието на млади хора в протестните шествия, рамо до рамо с по-възрастните, говори за прозорливостта им – безработицата при тях е една от най-високите в Европа. Наясно са, че да влязат в модерно предприятие, е почти толкова трудно, колкото за възрастните служители да запазят поста си. И на едните,

и на другите се налагат едни и същи прекомерни изисквания от страна на ръководството. А положението със сигурност е още по-тежко за онези, които имат несигурна работа.

Сравнителните изследвания на Люси Давоан и Доминик Меда (2), направени през 2008 г. в 27 европейски страни, показват, че французите са тези, които очакват най-много от работата си, за тях тя е най-важна, но им носи и най-много разочарования и щети.

Този факт е исторически обусловен – там се е родила Френската революция, която е освободила индивида от крепостничеството и му е позволила да продава работната си сила, като така е направила от труда залог за еманципация. Днес тази нагласа се изразява в особено остри социални борби. Трудът продължава да е ключовият камък на обществото.

Прекомерните изисквания са причината гражданите да са притеснени, обхванати от чувство на безсилие, отчуждени поради недоверието си към другите и към правилата на играта, които смятат за неразбираеми. Въпросът за оцеляването им ги преследва. Над половината анкетирани французи отговарят, че се страхуват да не се озоват на улицата.

По повод борбата срещу пенсионната реформа изолираните работници, които обикновено отхвърлят срещнатите трудности като слабост или доказателство за неприспособност, изглежда отново осъзнават общата си съдба. Носеният от голям брой демонстранти стикер с надпис „Аз участвам в класовата борба“, създаден от асоциацията „Не отстъпвай“, символизира един възможен съюз между индивидуализма, наложен на трудещите се в съвременния свят, и дремещата колективна традиция.

(1) Вж. „Любопитна смяна на местата на частния и държавния сектор“, *Монд дипломатик*, септември 2009.

(2) Вж. „Place et sens du travail en Europe: une singularité française“ (Място и смисъл на труда в Европа – френските особености). Centre d'études de l'emploi (Център за изследване на заетостта), работен документ № 96-1, февруари 2008.

* Научна ръководителка в Националния център за научни изследвания (CNRS), Среспра – GTM – университет Париж – Запад – Нантер – Дефанс. Авторка на *Travailer sans les autres?* (Да работим без другите?), Seuil, Париж, 2009.

НАСТОЙЧИВОТО ОТХВЪРЛЯНЕ НА ЕДИН НЕПОНОСИМ РЕД

Да забравим нобеловите лауреати и... да победим безработицата

Шведската банка връчи на 11 октомври наградата си в памет на Алфред Нобел. Лауреатите разгърнаха цялата теоретична усложненост на икономическата наука, за да докажат... че не е чак толкова лесно човек да си намери работа.

**ДАНИ ЛАНГ
и ЖИЛ РАВО***

КАК икономическата политика може да се бори срещу безработицата? Защо толкова хора са безработни, при положение че има незаети работни места? (1) Трудно могат да се намерят по-належащи и по-уместни въпроси в настоящия момент, когато броят на безработните достига нови рекорди в повечето развити икономики. Като отлични икономисти Питър Даймънд, Дейл Мортенсън и Кристофър Писаридес за новите обяснения, които те дадоха на функционирането на пазарите, и за приноса им за развитието на съвременната теория за безработицата, Шведската централна банка (която всяка година раздава по модела на Нобеловите комитети [2] своя собствена версия на прочутата награда в областта на икономиката) изглежда е преценила вярно. Не е невъзможно обаче да е искала и да окаже помощ на една оставена на самотек господстваща мисъл, която кормчиите настървено искат да изправят срещу течението на икономическата реалност.

Наградените икономисти се вписват в т. нар. неокласическа традиция, според която пазарите, оставени да се развиват сами, благоприятстват постигането на равновесие между търсенето и предлагането чрез механизма на спонтанно развитие на цените. Приложена към пазара на труда, тази доктрина ни обещава, че свободното разгръщане на конкурентните сили ще е достатъчно за осигуряване на пълна трудова заетост. И ако брънките на един толкова удивителен механизъм пораждат безработица, то е, защото различни „строги ограничения“ им пречат – по-специално синдикатите и принудителните законови разпоредби (минимална работна заплата, трудово право и т. н.).

Разработките, отличени тази година от Шведската банка, се интересуват именно от несъвършенствата на „пазара на труда“. Базирайки се на анализите на Даймънд за *търканията* на пазара, Мортенсън и Писаридес се занимават с трудностите на

предприятията и безработните да се срещнат. Според жаргона на тези икономисти безработицата произтича от *проблем, свързан със съвместимостта*. Тъй като информацията, с която разполагат едните и другите, е несъвършена, търсенето на работа отнема време и налага излишни разходи. Именно това, обясняват те, води до безработица.

Гениално хрумване... което ни връща в 1931 г.

ЗА ПРЕПОРЪКИТЕ си в областта на политиката на заетостта авторите черпят сили основно от либералната мисъл. Да разгледаме случая с увеличаването на помощите за безработица, обяснява строго педагогически Шведската банка. Това повишаване води до ръст на печалбата, свързана с безработицата, и спад на печалбата, свързана с получаването на работно място. Следователно се стига до нарастване на заплатите [за да се привлекат кандидатите], което от своя страна намалява броя на наличните работни места, увеличава безработицата и повишава заплатите (3). Ръстът на заплатите, подхранван от заместващи доходи, укрепващи силата на преговори на работниците (с помощта на синдикатите), води до нарастване на разходите за предприятията, които от своя страна се оказват принудени да намалят броя на работните места. След осемдесет години напредък на неокласическата мисъл стигаме до стария рефрен от 1931 г. на икономиста Жак Рюеф – помощите за безработица били основната причина за безработицата.

За да съвпадне обаче обяснението на безработицата с теориите за съвместимостта и търсенето на работа, трябва да хванем вярата, че след фалита на „Лемън Брадърс“ през септември 2008 г. помощите за безработица ненадейно са скочили (засилвайки претенциите на трудещите се относно възнаграждението им) и че успоредно с това перспективата за „една хубава изкупителна криза“ изведнъж е насърчила работниците, примамвайки ги с нови чудни предложения за работа. До степен че осем милиона американски работници изведнъж са тръгнали да търсят по-добри възможности за „съвместимост“, напускатйки зле платените си работни места. Осем милиона жизнерадостни работници без работа, неправилно наречени „безработни“, понеже се захванали да спекулират в очакване на едно по-добро бъдеще, „инвестирайки“ съзнателно в продължителен период на търсене на работа.

Шведската банка, която несъмнено не може напълно да игнорира кризата, все пак решава, че е необходимо да даде доводи. Ето защо тя се заема да защити и онагледи основателния характер на наградените тези – за които други биха казали, че опасно изместват границите на интелектуалната непочтеност. Представена е графика, която об-

По принцип подобни заключения изглеждат изпълнени със здрав разум. Колкото по-трудно и скъпоструващо е търсенето на работа, толкова по-висока е безработицата. В случая на предприятията пък колкото повече проблеми създават уволненията и набирането на служители, толкова по-малко работни места се създават.

вързва нивото на безработицата с броя на незаетите работни места в САЩ от 2000 г. насам. Какво е заключението? В подкрепящия научен документ се изтъква, че по време на настоящата криза се наблюдава ясно изместване на кривата, но се прави уговорката, че причините за изместването все още не са добре разбрани (4). Това наистина заслужава Нобелова награда.

Тълкувания на въпросното явление обаче съществуват. Като например, че няма изместване на кривата, а само изместване по кривата. Според тази логика графиката ясно показва, че нивото на незаетите работни места в САЩ се срива между юни 2008 г. и декември 2009 г., докато безработицата расте главоломно – като това противоречи тезата на комитетата на Шведската банка. Тази версия изглежда не е привлякла вниманието му. Нито фактът, че в действителност през разглеждания период заплатите значително са се понижали. А това би бил втори довод, опровергаващ анализите на нобеловите лауреати.

Първата причина за размиването между тезата за съвместимостта и действителността произтича от определението, което тази теза дава на безработицата. В нашите общества, където трудът е едновременно основно средство за социална интеграция, морално задължение и потенциален източник за разгръщане на личността, да се откъждествява търсенето на работа с резултата от проста рационална сметка, означава да се пренебрегнат истинските мотиви на търсещите. Проучванията, които си правят труда да анкетират безработните, посочват ясно, че мотивите им са далеч от хладната пресметлива рационалност на нобеловите лауреати за 2010 г.

Допитванията заключават, напротив, че много от получаващите социалния минимум активно търсят работа, включително в случаите, когато наемането им няма да е придружено от финансова печалба. Да прощават Жак Рюеф и наследниците му, но обезсърчаващият ефект на помощите за безработица изобщо не е очевиден. Така например страни като Швеция и Дания съумяха да постигнат най-високите нива на заетост в Европа, като съчетаха високи помощи за безработица и последователни държавни разходи в сферата на заетостта – включително т. нар. активни мерки, осигуряващи на безработ-

ните помощ, съвети и обучения. За съжаление, „реформите“, въведени през последните години от дясноцентристките правителства, както и в други страни, затегнаха критериите за получаване на обезщетения, понижиха размера на помощите и увеличиха изискванията към безработните, по-специално по отношение на предложенията за работа, смятани за „приемливи“ (5).

Втората причина за заблудата на лауреатите се дължи на факта, че господстващата мисъл, надарена с удивителната способност да отсява при наблюденията си на действителността, систематично пренебрегва от трийсет години насам... самата възможност за финансови кризи, както и механизмите за формиране на търсенето в капиталистическите икономики. Други не чак толкова именити икономисти обаче са разсъждавали по въпроса.

Американецът Хаймън Мински (1919-1996) например подчерта неизбежния характер на кризите в анализ, който може да се обобщи по следния начин. В периодите на спокойствие и растеж действащите лица на финансовите пазари имат склонност да забравят предишните кризи. Те постепенно се преориентират от неособено рисковите, но разумно доходносни капиталовложения, към все по-смелите капиталовложения, чиято очаквана рентабилност е много по-висока. Поемат се все по-големи рискове, инвеститорите в крайна сметка заемат финансови позиции, които могат да бъдат рефинансирани единствено с нови заеми. Когато равнището на задълженията стане непоносимо (разминавайки се с очакваните доходи), цялата система рухва. Именно през тези периоди на изчерпване на ликвидностите икономическият цикъл се завърта отново – тъй като реалната икономика вече не успява да се финансира, растежът се влошава, предприятията уволняват и безработицата скача.

Това първо обяснение трябва да се допълни от второ, развито на базата на разработките на полския икономист Михаил Калецки (1899-1970). Политиките за уме-

рени заплати, водени от началото на 80-те години на XX век, предизвикаха значително преразпределение на добавената стойност – от заплатите към печалбите, от порядъка на 5 до 10 пункта от брутия вътрешен продукт в зависимост от страните... нещо безпрецедентно. Относително ниските заплати накараха домакинствата да задлъжнеят пред финансови посредници, които сметнаха за разумно да превърлят на финансовите пазари тежестта на риска от тези заеми, превръщайки ги в ценни книжа. Така се задвижи динамиката, довела до финансовата криза от 2007 г. Този порочен кръг беше засилен и усложнен от факта, че голяма част от добавената стойност, отредена отскоро за печалбите, изостави производствените инвестиции, за да се насочи към капиталовложенията на финансовите пазари. В крайна сметка деформацията на добавената стойност оказа силно негативно влияние на растежа и заетостта, понеже в развитите капиталистически икономики глобалното търсене продължава структурно да се ръководи от заплатите, а не от печалбите.

Подобни анализи водят до препоръки за икономически политики, различаващи се значително от тези, които отличените от Шведската банка икономисти предложиха. Ето в какво се състоят те в основни линии. За да се борят с безработицата, правителствата ще трябва да регулират финансовите практики и да направят така, че печалбите да захванат преди всичко инвестициите. Трябва да се засили ролята на синдикатите, да се укрепи правото на труд, да се започне процес на преговори по трудовите възнаграждения и да се работи за по-добро разпределение на данъчната тежест между средните и заможните класи (6).

За щастие на комитетата на Шведската банка, който не връчва наградата си посмъртно, Мински и Калецки отдавна са погребани... от господстващата мисъл.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

(1) Прессъобщение на Шведската краска академия на науките, 11 октомври 2010.

(2) Вж. Hazel Henderson, „L'imposture“ (Измама), *Le Monde diplomatique*, февруари 2005.

(3) *Scientific Background on the Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel 2010, Market with Search Frictions* (Научна основа на наградата на Шведската

централна банка в памет на Алфред Нобел за 2010 г. Търканията на пазара при търсене), с. 17-18.

(4) *Scientific Background...*, *nak tam*, с. 14.

(5) Вж. Жан-Пьер Серени, „Третият път“ на Дания не води до никъде“, *Монд дипломатик*, октомври 2009.

(6) Вж. по тази тема предложението на „манифеста на поразените икономисти“: <http://atterres.org>

Абонирайте се !

И през 2011 г. „Монд дипломатик“ ще продължи да излиза като приложение на вестник „Дума“ два пъти в месеца – всеки първи и трети четвъртък. Така ще го получават и всички абонати на „Дума“.

Отделен абонамент само за броевете с „Монд дипломатик“
можете да направите на цена **36 лева**

♦ в „Български пощи“ – каталожен номер 467

♦ По банков път – като преведете сумата по сметката на „Монд дипломатик“
IBAN: BG17 CECB 9790 1092 4196 00, BIC: CECBGB33

(В този случай е необходимо да изпратите до редакцията копие от платежното нареждане и адрес за доставка)

♦ чрез ePay.bg - на адрес: <http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php>

* Членове на Френската асоциация за политическа икономия и доценти съответно в Центъра по икономика на университета Париж XIII и в Института за европейски проучвания на университета Париж VIII.

Държавната болница за проган

(От стр. 1)

Създадените със закона двадесет и шест регионални здравни агенции (чиито директори се назначават от Министерския съвет) трудно се задействат по места. Неизбежно се зародиха културни конфликти и съперничества за управленско надмощие между представителите на съставящите ги структури (Социално осигуряване, ръководства на болници, санитарни и социални дейности). Отвяд тези спорове се очертават двете основни характеристики на реформата, наречена „Башло“ – държавният бюрократизъм, от една страна, и ориентирането към пазара, от друга. От тази двойственост страда дори законовото нововъведение за въвеждане на терапевтично ограмотяване на пациента, по което имаше консенсус. За да получи нужното разрешение от Регионалната здравна агенция, лекуващият персонал трябва да отговори на бюрократичните изисквания – за да бъде обучаван пациентът как да „води“ лечението си, той трябва предварително да подпише документ за „информирано съгласие“. Сякаш участва в проучване! Когато пред

Регионалната здравна агенция на Ил дьо Франс беше изтъкната абсурдността на подобна мярка, единственият отговор оттам беше *„Такъв е правилникът!“*. Издаването на разрешително обаче не означава финансиране. То ще бъде ограничено. При това положение се налага да се прибегне до частния сектор, и по-специално до фармацевтичната индустрия, чрез „публично-частно партньорство“. Последното уж трябва да почива на принципа „Всички печелят“, но в крайна сметка губещ винаги се оказва публичният сектор.

Тази смесица от меркантилност и бюрократизъм се проявява в самото управление на болниците. По отношение на меркантилността: на частни фирми се отстъпва поддръжката на помещениата, химическото чистене, осигуряването на храна и логистика; предвижда се премахване на секретарската дейност, която да бъде заместена от частни делегалозирани машиннописни бюра; от пациентите се изисква да заплащат даваните досега безплатно консултации с диетолози и психолози; от идната година ще се въведе заплащане от петдесет и пет евро на нощ за ползване на самостоятелна

стая (с изключение на случаите, за които се налага изолация по медицински съображения) (3); отдава се първостепенно значение на доходните медицински дейности (например оперирането на катаракта, на меланом или на костите на китката); заобикалят се „строгите изисквания в Кодекса на труда“, като се насърчава сключването на срочни трудови договори...

По отношение на бюрократията: представят се числа и графики, като че ли навсякъде вече съществуват две болници в едно лечебно заведение – „цифровата болница“ на счетоводителите и реалната болница от плът и кръв на болните и на болничния персонал. И разрывът между двете все повече се задълбочава. Така през 2010 г. директорът на парижката служба за обществено подпомагане Беноа Льоклерк съкрати официално седемстотин осемдесет и три работни места на административни служители, здравни работници, болногледачи и санитарни... *но нито едно работно място на медицинска сестра*, както изтъкна той. Ала истинското състояние в болниците се оказва съвсем различно от официалните данни.

Когато някой служител излезе в пенсия, трябва да се чака шест месеца и дори година за ново назначение. Под натиска на изискването „винаги повече, винаги по-бързо“ се засилва отсъствието от работа, още повече че много болнични работници губят по два часа на ден за придвижване, имат малки деца, които всеки ден трябва да бъдат водени и прибирани от детска ясла или гледани вкъщи, когато са болни...

Резултатът от това е, че службите за спешна помощ са на ръба да прекратят дейността си в няколко болници от системата „Обществено подпомагане – Парижки болници“. От две години лекарите, отговарящи за тези служби, не престават да бият тревога. Ала огромната бюрократична машина на „Обществено подпомагане – Парижки болници“ се отнася с недоверие към професионалните среди, подозирани априори в съсловен консерватизъм, като в същото време е обсебена от мисълта за постигане на финансово равновесие чрез премахване на работни места.

От своя страна г-жа Башло и Клод Евен, директор на Регионалната здравна агенция на Ил дьо Франс, имат магически отговор: кадри не липсват, липсва само организация. Това обаче съвсем не увеличава доверието в тях по този въпрос. Евен се осмели да предложи рязко да се съкрати броят на дежурните оперативни блокове в Ил дьо Франс във времето от 18,30 ч. до 8,00 ч. сутринта. Така от петдесет и четири блока отворени ще останат само седем, т. е. по един на департамент (извън Париж). Това предложение,

което предизвика негодувание, изобщо не е било съгласувано със засегнатите професионални среди. По същия начин имаме възможност да оценим организационния талант на министърката и на нейните служби по време на кампанията за ваксиниране срещу грипа тип А (4).

Според официалните изказвания болничните неволи са характерни само за Париж и засягат по-специално „облагодетелстваните от „Обществено подпомагане – Парижки болници“. Едни и същи политики обаче водят до едни и същи резултати – след като уволни над двеста служители, през юли 2010 г. Университетският болничен център в Нант трябваше да затвори за три седмици единият операционен блок. Колкото до парижките привилегии, за да получим представа за тях, е достатъчно да сравним някои данни. През 2009 г. бюджетът на „Обществено подпомагане – Парижки болници“ беше 6,5 милиарда евро за двадесет и три хиляди легла, докато Лион получаваше 1,4 милиарда евро за пет хиляди и четиристотин легла, Марсилия – 1,1 милиарда евро за две хиляди и триста легла, и Тулуза – 850 милиона за две хиляди и осемстотин легла.

В действителност правителствената политика има за цел постепенно да докара болниците до дефицит, за да ги принуди да закритват работни места, като така ограничи дейността им в полза на частните клиници, преценявани като по-евтини за Социалното осигуряване, макар да са много по-скъпи за пациентите (*вж. карето на стр. 5*). Бюджетът на

Дръжте съсловния консерватизъм!

В ПО-ГОЛЯМАТА си част медицинското обслужване страда от недостиг на персонал – медицински секретари, социални помощници, кинезитерапевти и... медицински сестри: петнайсет липсват в големия център по неврология на „Питие Салпетриер“, тринайсет – в невро-

хирургията, осем – в отделението по хематология и онкология; в болницата „Тенон“ пък, която сега е в стачка, липсват петдесет и осем медицински сестри. Всъщност не се назначават заместници на медицинските работници, които са в продължителен отпуск по болест или в отпуск по майчинств-

„Не, глезенът ме боли...“

Преобразуването на болницата в предприятие означава също и оптимизиране на „производството на грижи“ чрез борба срещу „безпричинното“ отсъствие от работа.

ЕДНА септемврийска сутрин на 2008 г. Суфиан Бехти, служител в администрацията на болницата в Сен Дени, посреща неочакван посетител: *„Добър ден, господине. Аз съм д-р Ерно. Лекар съм, работя за компанията „Медивериф“ и съм изпратен от вашия работодател, за да ви прегледам, защото сте в отпуск по болест (1). Посетителят влиза. И така, какво ви се е случило? Бехти си е навехнал глезена. Добре, покажете ми. Коляното ли ви боли? Не, глезенът. Д-р Ерно се захваща за работа. Бехти стене от болка.*

Медицинските контролни прегледи се правят много повече в държавния сектор, отколкото в частния. Този път не сме заимствали нашата практика от предприемаческия свят. Од Голдстейн, директорка на отдел „Човешки ресурси“ в болницата в Сен Дени, демонстрира известен гордост от това – превръщането на държавната болница в предприятие за производство на грижи не я кара непременно да подражава на частния сектор. Понякога се случва болницата да предприема изпреварващи действия.

В частния сектор законът от 1978 г. за месечното изплащане позволява на работодателите да контролират здравословното състояние на своите служители, които са в отпуск по болест – на тях те изплащат допълнително възнаграждение (2). Трябваше да се изчака 1986 г., за да може и държавният сектор да се възползва от същия механизъм. „Изоставането“ сега е наваксано – подобно на болничните заведения в Шоле, Виен, Блоа и Южните Алпи, болницата в Сен Дени е сред *„добрите клиенти“* на компанията „Медивериф“, лидер в медицинския контрол на работодателите срещу злоупотреби с отсъствията по болест.

Директорът на компанията Франк Шарпантие не се занимава с медицински съображения: *„Ние сме в услуга на работодателите. Ако успеем да решим проблема, свързан с отсъствията от работа, в изгода на нашия клиент, значи сме си свършили работата.*

Представителите на компанията, разбиращи напълно трудностите, с които се сблъскват потенциалните им клиенти, обясняват как се печели битката: *„Благодарение на мрежата си от три хиляди лекари в цяла Франция „Медивериф“ се появява изненадващо в дома на всеки работник в рамките на задължителните му присъствени часове на работа, за да установи дали отсъствието му е основателно. В случай че го няма, че откаже да отвори, че адресът е грешен или че звънецът не работи, отсъствието е неоснователно. Следователно работникът няма право на допълнително възнаграждение. Нещо повече, работодателят може да изпрати на Социалното осигуряване копие от доклада на лекаря, с цел да бъде прекратено плащането на болнични за същия период. По такъв начин ефектът е двоен, заключава представителка на „Медивериф“, убедена в ползата от него.*

В болницата в Сен Дени делът на отсъствията достига 11,7% срещу средно 5% за цяла Франция (според социалния доклад на болницата за 2008 г.) В резултат на реформите, които са в ход, болничните центрове *ще получават финансирането си в зависимост от извършената дейност. С появата на „болницата предприятие“, констатира г-жа Голдстейн, получаваме финансирането си в зависимост от медицинското си производство. А за да има производство, трябва действателно лица да присъстват.* В крайна сметка болницата е предприятие с работна ръка.

При това положение „Медивериф“ се оказва търсен партньор. Според Катрин Пиерантони, бивша съуправителка на компанията, *„нашите клиенти установяват, че броят на отсъствията от работа при тях намалява с 30%. В това има репресивна страна, страх от контрола, но има и осъзнаване, което подтиква работника да приеме*

неоспоримия факт, че когато малко го боли глава, може да вземе един аспирин и да отиде на работа.

Един аспирин, и на работа! Това е диагнозата, която поставя д-р Ерно: *„Навяхването ви е съвсем леко. И ми се струва, че отпусъкът ви по болест е доста дълъг. Какво е заключението? Същото като за всички хора, които д-р Ерно ще посети през деня (при минимално възнаграждение от 40 евро на посещение): отсъствието от работа е неоснователно.*

НА ТОЗИ етап според д-р Жан-Жак Лион от професионалното сдружение на лекарите *деонтологията изисква да се вземе телефонът и колегиално да се попита съответният лекар защо е решил да даде отпусък по болест.* Д-р Ерно предпочита да върне Бехти на работа. Още на следващия ден. *Медицинското производство бележи ръст. Но за кратко. Бехти скоро се връща в отделението за спешна помощ, която му е поставила диагнозата навяхване. Той куца. Навяхването, което е било съвсем реално, се е влошило. Работникът пак отсъства от работа по болест, но този път за много по-дълго време...*

Д-р Жан-Мишел Беназераф, лекар от „Бърза помощ“ в болницата в Сен Дени, обяснява: *„Да се гледа на отсъствието от работа като знак, че на персонала не му се работи, е погрешно. Става дума за симптом за истинско страдание. Болничните служители отсъстват по-често? Може би причината за това е, че те страдат (още) повече от другите. Една четвърт от медицинските сестри и 40% от санитарите излизат в пенсия като инвалиди.*

Рено Ламбер

(1) Тази статия се основава на репортаж на нейния автор, направен в предаването „La-bas si j'y suis“ (Ей там, ако не греша), продуцирано от Даниел Мерме и излъчено по France Inter на 12 и 13 ноември 2008 г.

(2) Макар декретът за приложение на закона за месечното изплащане да не беше обнародван, Касационният съд смята, че това не може да служи за оправдание на забраната за лекарски прегледи по домовете на работниците по искане на работодателя.

Частният сектор претендира, че ще „спаси“ социалното осигуряване

АКО се вярва на рекламните кампании на Федерацията на частните болници, която обединява почти всички частни клиники във Франция, за едни и същи медицински грижи в държавните болници се заплащало с 27% по-скъпо. Ако пациентите предпочетат да се оперират в частна клиника вместо в държавна болница, системата за социално осигуряване щяла да спести 15 милиарда евро. Заключение на федерацията е, че е удачно спешно да се пристъпи към „уеднаквяване на тарифите“.

Да изясним аритметическата логика, на която се основават сметките на федерацията. Отчитат ли те например разходите за хонорари и осигуровки на лекарите, които не са включени в тарифите на частните клиники, докато същите пера за лекарите в държавните болници са включени в болничните бюджети? През 2007 г. домакинствата са платили от собствения си джоб 400 милиона евро за доплащане на лекарски хонорари в частните клиники (за 25% от хоспитализациите), докато за държавните болници това доплащане е възлизало на 100 милиона евро (1). Към тези сметки трябва да се прибавят разходите за настаняване, като например наемане на самостоятелна стая – 150 евро на ден в парижкия майчин дом „Bien naître“ (Да се родиш добре), собственост на Жан-Лу Дюруссе, председател на Федерацията на частните болници, до обявяването на клиниката в съдебна ликвидация през март т. г. По-общо казано доплащането от страна на пациентите в частните клиники е три пъти по-голямо от това в държавните болници.

При това положение логиката за изравняване на държавните и частните тарифи, което правителството предвижда да завърши през 2018 г., се оказва малко ирационална. Тя пренебрегва основните разлики в задълженията на двата вида болнични заведения, в които нито болните са едни и същи, нито заболяванията.

Болниците приемат 80% от спешните случаи. А всеки спешен случай обхваща графици за операции, налага извършването на допълнителни прегледи, удължава болничния престой, изисква постоянна наличност на легла и медицински персонал. Така се наблюдава 63% оскъпяване спрямо един планиран престой. Когато дадено болнично заведение се занимава с планови операции, допълнителните прегледи (скенер, взимане на кръв) се извършват преди хоспитализацията, инструментите и здравните материали се купуват предварително и делът им е между 10% и 15% от общия разход. Изнасянето навън на подобни дейности освобождава заведението от необходимостта да ги финансира и осчетоводява. Така системата на социалното осигуряване плаща два пъти! Още през 1910 г. Хенри Форд прозира, че стандартизацията подобрява доходността. Приложено към здравеопазването, това означава, че ако една клиника прави операции само на катаракта от 8 до 18 часа и прекъсва работа през август, има всички шансове да регистрира по-добри (финансови) резултати от болнично отделение по офталмология, което трябва да извършва много други дейности и да работи денонощно 365 дни в годината.

Фактически обхватът на дейностите в частните клиники е ограничен – лечението на 95 вида заболявания предствлява 67% от оборота в тях срещу едва 36% от този в държавния сектор. И няма значение, че нуждите на пациентите от лечение

не се поддават толкова лесно на стандартизация: трансплантациите и най-тежките случаи просто се препращат към болниците, като по този начин и допълнителните разходи се стоварват върху тях.

Държавните болници приемат и пациенти, на чието социално, психологическо или медицинско състояние директорите на частни клиники гледат по-неблагоприятно. Осем от десет пациенти на възраст над 75 години се поемат от болниците. Впрочем те поемат и почти всички социално слаби пациенти (бездомници, ползващи се с покриваната от социалното осигуряване универсална застраховка за болест), чийто болничен престой предполага с 30% по-високи разходи за лечението им – допълнителен разход, който само частично се компенсира от определянето на единни тарифи (престоят обикновено се удължава поради невъзможност на пациента да се прибере у дома или пък да постъпи в хоспис, за което се изисква взаимно застраховане).

Наблюдава се странно явление – в клиниките се прибавя до прилагането на излишни процедури. Социалното осигуряване констатира увеличение от един до четири пъти при някои интервенции. Делът на ражданията с цезарово сечение в клиниката „Мюет“ (XVI район на Париж) достига 43%, следва я клиниката „Сент Изабел дьо Ньойи сюр Сен“ с 36%. Възниква въпросът дали бременността на родилките от западните парижки райони е толкова тежка, че при тях се налага цезарово сечение в два пъти повече от случаите в сравнение с държавните болници, където делът на тези раждания е 17,7%?

ДА СЕ учудваме ли в такъв случай, че през 2007 г. доходността на този тип клиники е била 13%? Доходност, която привлича инвестиционни фондове и благоприятства създаването на големи групи от частни клиники като „Ла Женерал дьо сенте“ (захранвана главно с италиански капитали), групата „Виталия“ (принадлежаща на американския пенсионен фонд „Блекстоун“), „Капио“ (собственост на американски и европейски фондове) или „Меди-Партнер“ (22 клиники, които принадлежат на британски инвеститори).

Като оставим настрана преобразуването на обществени пари в щедри дивиденди (защото именно системата на социалното осигуряване възстановява стойността на разноските, които клиниките предявяват към пациентите), положението съвсем не е безопасно. Председателят на Сената, Жерар Ларшер, изрази следното безпокойство през 2007 г.: *Какво ще стане, ако тези фондове с монопол в някои региони, решат да препродадат всичките си клиники след три-четири години?* (2) В похода си за изравняване на тарифите Федерацията на частните болници се радва на подкрепата на Движението на френските предприятия (MEDEF), към което тя се присъедини неотдавна. Дюруссе оправда това необичайно решение с обяснението: *Организацията на Лоранс Паризо ще ни подкрепи в битката ни за хармонизиране на тарифите* (3).

А. Ж. и А. Г.

1) Годишен доклад за 2009 г. на Висшия съвет за бъдещето на здравното осигуряване.

(2) *Le Quotidien du médecin*, Issy-les-Moulineaux, 24 януари 2008.

(3) www.aef.info, 15 април 2010.

болниците трябва да бъде увеличен през 2011 г. с 2,7%, но предвиденото нарастване на техните разходи (за функциониране, поддръжка, прилагане на нормите, мерки относно възнаграждението на различните трудови категории, разходи за лечението и за различните правителствени планове в областта на здравеопазването) е 3,5% (5).

Към това се прибавя законът за финансиране на Социалното осигуряване, внесен от правителството за гласуване в Националното

събрание на 26 октомври 2010 г. Законът предвижда да бъдат намалени сумите за здравно обслужване в публичната сфера (спешна помощ, непрекъснати медицински грижи). Текстът черпи вдъхновение от заключенията на доклада „Брие“ (6) по името на висшия чиновник, избран от правителството да председателства Надзорния съвет на „Обществено подпомагане – Парижки болници“ на мястото на смятания за твърде податлив на народния натиск представител на парижкия кмет.

Доходното за частника, останалото за публичния сектор

ОСВЕН ТОВА политиката за уеднаквяване на тарифите – т. е. за „единна тарифа“ за здравните заведения, без да се отчита дали са държавни, или частни, колко са големи, каква е мисията им, колко са амортизирани – ще нанесе удар преди всичко на държавните болници и сред тях най-вече на големите заведения, строени отдавна. С други думи дефицитът на парижката служба за обществено подпомагане, който вече достига 96 милиона евро, може само да нарасне през идната година.

За да оцелеят при тази неоложна конкуренция, държавните болници възприемат модел на управление, който все повече се приближава до този на частните клиники. Занапред лекарите в болниците ще бъдат назначавани с договори, които ще се подновяват на всеки три години, и заплащането им ще зависи главно от извършената дейност (7). Това означава, че по-лесно ще могат да бъдат уволнявани. Подобно на директорите на болници, които могат да идват от частния сектор и да не познават изобщо държавното здравеопазване, така и новата директорка на „Обществено подпомагане – Парижки болници“ Мирей Фожер е прекарала цялата си трудова кариера във френските железници. Така им се дава възможност да се съсре-

доточат върху единствената цел на тяхната мисия – финансовата доходност, от която впрочем в известна степен зависи собствената им заплата.

Германия приложи методично и ефикасно тази либерална политика. Резултатът е намаляване на дела на държавните здравни заведения от 46% на 32%, докато този на доходноосния частен сектор нарасна от 15% на 30%. Два университетски болнични центъра – в Хамбург и в Гисен и Марбург, дори бяха продадени на частници. Делът на разходите, които се поемат от пациентите, нарасна от 11% на 13%, а делът на публичните разходи намален от 79% през 2000 г. на 77% през 2007 г.

Франция върви по този път. В името на доходността държавните болници ще трябва да намаляват персонала и дейностите си в полза на частните клиники. Върхът на всичко ще бъде установяването на частни клиники в самите държавни болници. Точно това иска да направи Дюруссе за родилните домове. Това се предвижда да бъде направено и в парижката болница „Сен Жозеф“ за клиника по ортопедия. Благодарение на това „публично-частно партньорство“ ще бъде по-лесно да се направи разделението на задачите: доходното – за частния

сектор, а останалото – за публичния. Няма съмнение, че по такъв начин разходите за социално осигуряване ще бъдат „по-добре овладени“.

Делът на разходите, които не са обхванати от здравното осигуряване, вече нарасна за периода 2002-2008 г. от 5% на 29%, а броят на хората, които се отказват от здравни грижи поради липса на средства, достига вече 23% и дори 33% за тези, които нямат допълнително осигуряване. В същото време сумите, плащани за допълнително, взаимно и частно осигуряване, нараснаха с 44% между 2001 и 2008 г., докато изплащаните суми от застрахователи се пови-

шиха едва с 27% (8). Председателят на парламентарната група на Съюза за народно движение в Националното събрание Жан-Франсоа Копе предлага да се отиде още по-далеч, като се обявява чисто и просто за ликвиди-

ране на монопола на системата за социално осигуряване (9).

АН ЖЕРВЕ
и АНДРЕ ГРИМАЛДИ

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

във Франция), Париж, май 2009.

(6) Вж. съобщение на Agence de presse médicale (Медицинска информационна агенция), 20 април 2010.

(7) *Journal officiel*, Париж, 30 септ. 2010.

(8) „Le coût de la consommation santé pour les ménages“ (Разходовете за здравеопазване на домокинствата), *UFC-Que choisir*, септември 2010.

(9) Jean-François Copé, „Pourquoi l'assurance maladie allemande est en bonne santé?“ (Защо германското здравно осигуряване е в добро здраве?), 14 април 2010, www.slate.fr

(3) Принципът вече е възприет експериментално в няколко болници извън столицата (в Руан например) и в болница „Биша“ в Париж.

(4) Вж. „Vaccins H1N1: le ministère de la Santé mis en cause“ (Ваксината срещу H1N1: Министертството на здравеопазването е обект на нападки), *Le Figaro*, Париж, 15 октомври 2010.

(5) „Estimations relatives au taux d'évaluation budgétaire pour 2010“ (Оценки за размера на бюджета за 2010 г.), *Fédération hospitalière de France* (Федерация на болничните заведения

За да се измъкнем (най-сетне) от клонката

(От стр. 1)

ера, която носи обещание за все по-сурови планове за бюджетна строгост, все по-драстични икономии в области като здравеопазването, пенсионната система и образованието, както и все по-голяма несигурност на заетостта. Притисната до стената, левицата трябва да приеме опасното предизвикателство да обясни, че икономическата криза е преди всичко политическа (че в нея няма нищо естествено, че съществуващата система е резултат от редица политически по своята същност решения), като в същото време не забравя, че тази система, докато сме в рамката ѝ, се подчинява на псевдоестествена логика, чиито правила не могат да бъдат пренебрегнати, без да се предизвика икономическо бедствие.

Би било илюзорно да се надяваме, че продължаващата криза ще има само ограничени последици и че европейският капитализъм ще продължи да гарантира достатъчно добър стандарт на живот на голяма част от населението. А и каква странна концепция за радикалността е да се залага единствено на стечението

Революци... га, но на погобаващо разстояние

ИМЕННО в това отношение марксисткият анализ се оказва може би по-актуален от всякога. Според Маркс въпросът за свободата не е първостепенен в политическата сфера, или най-малкото в тази, на която се позовават международните институции, когато прещеняват дадена държава – свободни ли са изборите, независими ли са съдиите, спазват ли се човешките права. Ключът към истинската свобода трябва да се търси по-скоро в „аполитичната“ мрежа на социалните взаимоотношения, от работата до семейството, където не политическата реформа би донесла необходимата промяна, а трансформацията на самите социални взаимоотношения в производствения апарат.

Всъщност от избирателите не се иска да решават кой какво да притежава или да се произнасят относно действащите управленски норми на работното си място. Безсмислено е да се надяваме, че политическата сфера ще се съгласи да разпростре демокрацията и в областите далеч от нея чрез създаването например на „демократични“ банки под контрола на гражданите. В тази област радикалните промени са отвъд сферата на законовите права.

Разбира се, понякога демократичните процедури водят и до социални завоевания. Но дори и тогава си остават част от апарата на буржоазната държава, чиято основна задача е да гарантира оптималното възпроизводство на капитала. Ето защо едновременно трябва да се освободим от два фетиша – както от този на „демократичните институции“, така и от тяхната противоположност, а именно насилието.

В основата на марксисткото понятие за класова борба стои идеята, че „мирният“ социален живот е проявление на (временната) победа на господстващата класа. От гледна точка на потис-

на обстоятелствата, за да се смекчат пораженията от кризата... Разбира се, антикапиталисти не липсват. Буквално сме залети от обвинителни речи срещу ужасите на капитализма. С всеки изминал ден все повече стават журналистическите разследвания, телевизионните репортажи и успешните издания, посветени на индустриалците, които унищожават околната среда, на корумпираните банкери, които се уговяват с потресаващо големи бонуси, докато касите им засмукват държавни средства, на доставчиците на веригите за конфекция, които наемат на работа деца за по дванайсет часа на ден.

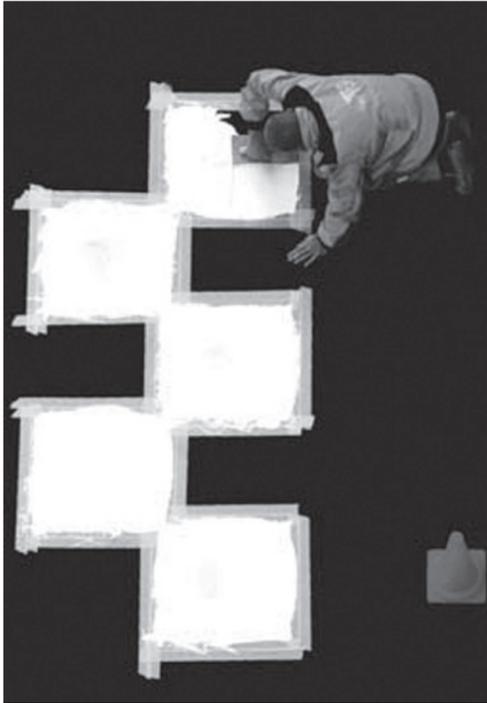
Колкото и остри обаче да изглеждат тези критики, те сякаш губят силата си, когато бъдат размахани – защото никога не поставят под въпрос либерално-демократичната рамка, в която капитализмът се вихри. Целта, била тя явна или скрита, неизменно е капитализмът да бъде регулиран – под натиска на медиите, на законодателя и на честните полицейски разследвания, но не и да се оспорят институционалните механизми на буржоазната правова държава.

натите, самото съществуване на държавата като апарат на господстващата класа е акт на насилие. Кредото, според което насилието никога не е легитимно, но понякога е необходимо, се оказва повече от недостатъчно. В по-радикална перспектива, зачитаща свободите, компонентите на постулата трябва да бъдат разменени – насилието на потиснатите винаги е легитимно, тъй като самият им статут е резултат от насилие, но никога не е необходимо: решението дали да се използва сила срещу врага, или не, се основава изцяло на стратегическа преценка.

В извънредното икономическо положение, в което се намираме, се набива на очи това, че са налице не слепи финансови движения, а добре обмислена стратегическа намеса на държавната власт и финансовите институции, които възнамеряват да намерят решение на кризата според собствените си критерии и интереси. Как в подобни условия да не се мисли за контраофанзива?

Подобни размисли могат само да нарушат комфорта на радикалните интелектуалци. Именно те, които водят удобно и защитено съществуване, не са ли изкушени да вещаят катастрофални сценарии, за да оправдаят запазването на начина си на живот? За много от тях, ако трябва да се осъществи някаква революция, то е най-добре тя да е далеч от домовете им – в Куба, Никарагуа или Венецуела например, за да сгреят сърцата си, като в същото време грижливо бдят над напредването на кариерите си. С рухването на държавата закрилици в напредналите индустриални икономики радикалните интелектуалци може и да изживеят часа на истината – нали искаха истинска промяна, ето че сега е възможно да я получат.

Нищо не навежда на мисълта, че постоянното извънредно

икономическо положение ще накара левицата да се откаже от своя търпелив интелектуален труд без непосредствено практически приложение. Постепенно изчезва обаче истинската функция на мисълта. Не да се предлагат решения на проблемите, с които се сблъсква „обществото“ – тоест Държавата и Капиталът, а да се разсъждава върху начина, по който тези въпроси се поставят. Тоест да се мисли за начина, по който възприемаме даден проблем.

През последния период на капитализма, след 1968 г., самата икономика (логиката на пазара и конкуренцията) се наложи като доминиращата идеология. В областта на образованието например училището във все по-малка степен представлява независима от пазара и глезена от държавата обществена услуга, стожер на светли ценности – свобода, равенство и братство. По силата на литургичното припяване „повисока ефикасност при по-ниски разходи“ в него нахлуха различни форми на публично-частно партньорство. В политическата сфера избирателната система, която организира и легитимира властта, във все по-голяма степен придобива характеристиките на свободното предприемачество: изборите се възприемат като сделка, при която избирателите „купуват“ стоката, способна да съхрани най-добре обществения ред, да накаже престъпниците и т. н.

Съгласно същия принцип функции, които в миналото се изпълняваха от обществената сила, като например управлението на затворите, вече могат да бъдат приватизирани. Армията вече се основава не на военната повинност, а на наемничеството. Дори държавната бюрокрация загуби универсалния си хегелиански характер, предостатъчно доказателство за което е апаратът на Берлускони. Днес в Италия буржоазната упражнява пряко законова власт, като я експлоатира открито и безскрупулно с единствената цел да защитава собствените си интереси. Дори съпружеските отношения се подчиняват на пазарните закони: *speed dating* (бързи срещи), запознанства в интернет или чрез агенции за запознанства. Предлаганите на бъдещите двойки услуги ги насърчават да се възприемат като стока, чиито качества трябва да бъдат изтъкнати, като се подбират най-добрите снимки.

Пред подобна плеяда самата идея за радикална промяна на обществото изглежда като невъзможна мечта. Но точно този невъзможен аспект трябва да ни накара да се спрем и да помислим. Днес възможното и невъзможното се организират по странен начин при еднаква крайност в определянето на всяка от двете категории. От една страна, в сферата на забавленията и технологиите отвсякъде ни повтарят, че „няма невъзможни неща“ – разполагаме с богата гама сексуални услуги, можем да сваляме от мрежата енциклопедични архиви с песни, филми и телевизионни сериали, можем дори да пътуваме в космоса (ако сме милиардери). И ни обещава, че в близко бъдеще ще бъде „възможно“ да увеличим физическите и психическите си способности чрез промяна на човешкия геном. Дори техногностичната мечта за безсмъртие вече изглежда достижима чрез преобразуването на идентичността ни в информационни приложения, които могат да бъдат свалени на различни носители.

За сметка на това в социално-икономическата област времената, в които живеем, се характеризират с вярата в едно достигнало пълна зрялост човечество, съумяло да се освободи от старите хилядолетни утопии и да приеме ограниченията на реалността (разбирайте – на капиталистическата реалност) заедно с всички невъзможни неща, които я крепят. „Не може“ е основната му повеля: не може да предприемате големи колективни действия, които със сигурност ще завършат с тоталитарен терор; не може да се вкопчвате в държавата закрилица, тъй като ще загубите конкурентоспособността си и ще предизвикате икономическа криза; не може да се изолирате от световния пазар, освен ако не подкрепяте Северна Корея. Екологията в идеологическата си форма допълва това разнообразие със собствените си

„Невъзможното се случва“

ДНЕС доминиращата идеология се опитва да ни убеди, че е невъзможна радикална промяна, че е невъзможно премахването на капитализма и създаването на демокрация, която да не се свежда единствено до корумпирана парламентарна игра, успяваща да прикрие противоречията в обществата ни. Ето защо, за да преодолее тези идеологически бариери, Жак Лакан замести формулата „всичко е възможно“ с по-трезвата констатация „невъзможното се случва“.

Ево Моралес в Боливия, Уго Чавес във Венецуела и маоисткото правителство на Непал дойдоха на власт със „справедливи“ демократични избори, а не чрез въстание. Но това не прави положението им по-малко безнадеждно „от обективна гледна точка“ – те вървят срещу течението на историята и не могат да се опрат на нито една „обективна тенден-

Европейски проблясъци

Брюксел. На 29 септември т. г. европейският протест срещу мерките за налагане на икономии събра няколко десетки хиляди души в Кипър, Франция, Ирландия, Италия, Литва, Латвия, Полша, Португалия, Чешката република, Румъния и Сърбия и близо 100 000 в Брюксел.

Испания. На 29 септември на призова за обща стачка, отправен от синдикатите (първият от осем години насам), се отзоваха най-малко 10 милиона души (според работническите организации).

Гърция. От масовите протести през пролетта на 2010 г. гърците не са напускали улиците. На 11 септември осъдиха икономите, които им налагат. На 23 септември протестираха срещу повишаването на цените на водата, електрическата енергия и горивата. На 7 октомври се събраха, за да подкрепят държавните служители...

Исландия. След мирните протести от 2009 г. населението губи търпение. На 4 октомври между 6 000 и 8 000 души се събраха в Рейкявик и хвърляха яйца по сградата на парламента и... топки за голф по полицаите.

Италия. На 16 октомври 100 000 протестиращи се събраха в Рим и призоваха към обща стачка срещу обявените от правителството на Берлускони икономии.

Обединено кралство. Обявяването на нови мерки за налагане на икономии (сред които съкращаване на 490 000 работни места в държавната администрация) беше придружено от местни протести на 19, 20 и 23 октомври 2010 г.

(Няколко списък на социалните движения, регистрирани от края на септември до края на октомври 2010 г.)

забрани, прословутите минимални стойности, основаващи се на експертни мнения – не повече от два градуса глобално затопляне.

ция“. Единственото, което могат да направят, е да импровизират в една ситуация на привидна безизходица. Но не им ли дава това и изключителна свобода? И не се ли намираме всички ние от левицата в същото положение?

Положението, в което се намираме днес, е точно обратното на това от началото на XX век, когато левицата знаеше какво трябва да направи, но трябваше търпеливо да изчака подходящия момент, за да действа. Днес не знаем какво трябва да се направи, но трябва да действаме веднага, защото скоро бездействието ни може да има катастрофални последици. Повече отвсякога сме принудени да живеем сякаш сме свободни.

Славой Жижек

(Статията е възпроизвежда анализ, публикуван в *New Left Review*, №64, Лондон, юли-август 2010).

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

ПЛАМЕНЕН РОМАНИСТ С ОБЪРКАНИ СХВАЩАНИЯ

Двойственият Марио Варгас Льоса

ИГНАСИО РАМОНЕ

НА 7 ОКТОМВРИ Шведската академия на науките оповести, че присъжда Нобеловата награда за литература за 2010 г. на перуанския писател Марио Варгас Льоса (1). Този изящен романист беше в списъка на възможните нобелисти от много години, но неговият постоянен ангажимент в полза на ултралибералната идеология го държеше настрана до днес. По волята на Алфред Нобел не само литературните творби на наградения автор трябва да бъдат *значителен принос за човечеството*, но и самият автор, за да заслужи наградата, трябва също да *докаже своята привързаност към един извисен идеал*. Перуанският писател продължава да не отговаря на второто изискване. И наистина е изненадващо, че наградата му бе дадена именно в годината, когато той одобри държавния преврат в Хондурас.

Последният роман на Марио Варгас Льоса се пуска в продажба на 3 ноември в книжарниците на испаноговорящите страни. Заглавието е *Мечтата на келта*, главният герой е изключителният Роджър Кейсмънт. Като британски консул в Африка той пръв разобличава през 1908 г. жестокостите на смъртоносния колониализъм в Конго (10 милиона убити) – дело на белгийския крал Леополд II, който направи тази огромна страна заедно с жителите й свое лично владение... В друг доклад Кейсмънт разобличава ужасната съдба на индианците от перуанското поречие на Амазонка.

Пионер в защитата на човешките права, Кейсмънт, който е роден близо до Дъблин, се присъединява към ирландските борци за независимост. По време на Първата световна война, водейки се от принципа, че *трудностите на Англия са шанс за Ирландия*, той търси съюз с Германия за борба срещу англичаните. Съден е за предателство към родината. Властите го обвиняват също, че е хомосексуалист, въз основа на един дневник, чиято автентичност е много спорна. Обесен е на 3 август 1916 г.

Тъй като романът още не е излязъл, не знаем как го е изградил Марио Варгас Льоса. Но можем да му се доверим. Никой друг испаноговорящ писател не претенждава като него изкуството да омагьосва читателя, да го накара да се прехласне още от първите редове и да го потопа в трептящи сюжети, изпълнени със страсти, хумор, жестокост и еротизъм.

Във всички случаи този роман вече има една заслуга – изважда от забравата Роджър Кейсмънт, *един от първите европейци с ясна представа за същността и жестокостта на колониализма* (2). Представа, която перуанският писател, въпреки враждебното си отношение към индианските движения в Латинска Америка, твърди, че споделя: *Никакво варварство не е сравнимо с колониализма – Африка така и не можа да превземе последиците му. Колонизацията не остава нищо положително* (3).

Не за пръв път Марио Варгас Льоса се вдъхновява от исторически личности, за да разобличи несправедливостта. Известно е майсторството му да смесва техниката на историческия роман със социалния, реалистичния и дори с криминалния жанр. Доказва го блестящо в две от най-добрите си произведения: *Воината в края на света*, прекрасен разказ за бунта на една християнска общност, търсеща утопията, в североизточната част на Бразилия в края на XIX век, и в *Празникът на Козела* (4), полифоничен разказ за извратеността на

диктатурата на генерал Трухильо (1930–1961) в Доминиканската република.

Съвременната история също е обект на романите му – както в шедевъра *Разговор в „Катедралата“*, чудесно описание на Перу по времето на генерал Одрия (1948–1956), на латиноамериканската действителност през 50-те години и на загадките на човешката природа. Това произведение отговаря на аргументите на журито, с които то обяснява присъждането на наградата: *за картографията на структурата на властта и хапливото пресъздаване на съпротивата, бунта и поражението на индивида*.

Когато пишеше тази книга, Марио Варгас Льоса живееше в Париж и принадлежеше към поколението на талантливите млади писатели като Габриел Гарсия Маркес, Хулио Кортасар, Карлос Фуентес, които обновиха латиноамериканската литература. Всички те са от левицата. И симпатизираха тогава на партизанските движения. В един манифест в подкрепа на перуанските партизани Марио Варгас Льоса написа, че в онази епоха, за да се променят нещата, *единственото средство е въоръжената борба*.

СЪЩАТА кристална солидарност прояви и с Кубинската революция. След десет, двадесет или петдесет години, заяви той на 4 август 1967 г. в Каракас, за всички наши страни, както сега в Куба, *ще настъпи часът на социалната справедливост и цяла Латинска Америка ще се еманципира от империята, която я граби, от кастите, които я експлоатират, от силите, които днес я оскърбяват и потискат. Аз искам този час да дойде колкото може по-рано, Латинска Америка да влезе веднъж завинаги в модерния живот със собствено достойнство и социализъм да ни освободи от нашия анахронизъм и нашия ад*.

Малко по-късно обаче, в началото на 70-те години на миналия век, този екзалтиран революционер падна, прозвизан интелектуално от прочита на две студии: *Пътят към робството* от Фридрих Хайек и *Отвореното общество и неговите врагове* от Карл Поппър. Последният автор го довърши напълно: *Смятам Карл Поппър за*

HORST ANTES. – „Двойно белязан“ (1970)

най-извисения мислител на нашето време, признава той. Посветих голяма част от последните две десетилетия да го чета и ако ме попитат коя е най-важната философска книга на века, няма да се поколебая нито за миг и ще кажа: „Отвореното общество и неговите врагове“.

Льоса престана да подкрепя Кубинската революция, отказа се от собственото си минало на „ляв интелектуалец“ и с превъзбудата на новопокръстен се превърна във вдъхновен проповедник на неолибералната вяра. Новите му герои се наричаха Роналд Рейгън и Маргарет Тачър. Признава, че към Тачър, символа на „консервативната революция“, изпитва безрезервно възхищение и почти синовна почит, *каквато не съм чувствал към никой друг жив политик* (5). Замаян от това преклонение, решава да се премести да живее в Лондон... Когато през 1990 г. Желязната лейди губи властта, той й изпраща букет със следното прехласното послание: *Госпожо, няма достатъчно думи в речника, за да Ви благодаря за всичко, което направихте за каузата на свободата* (6).

Тачъристка е и програмата, която Льоса предлага като кандидат за президент на Перу през 1990 г. Но е победен убедително от Алберто Фухимори. Обиден от неблагодарността на съотечествениците си, напуска окончателно родината и дори се отказва от националността си, защото перуанците не го заслужавали...

Тогава прехвърля възхищението си към друг – Хосе Мария Аснар, ултралибералния председател на испанското правителство (1996–2004), съзник на Джордж Буш при нахлуването в Ирак и в момента на заплага при Рупърт Мърдок в групата „Нюз корпорейшън“. Американското списание *Форин полиси* определя Аснар като *един от петте най-лоши ръководители в света*, но Льоса смята, че *бъдещите исто-*

рици ще го признаят за един от големите държавници в историята (7).

ВЪЗХИЩАВА СЕ също от привлекателната личност на Никола Саркози и от изключителния политически талант (8) на Силвио Берлускони. Очевидно този литературен гигант е двуличен. Привлекателната маска на романите му прикрива един яростен сектант, който вече повече от 40 години посвещава по-голямата част от времето си, за да държи подстрекателски речи по неолибералните форуми, да се изявява в медиите и да проповядва на всякакъв вид конгреси, повтаряйки с почти фанатично настървение елементарните принципи на идеологията си.

Ултралиберален агитатор, активен член на Трестранната комисия, президент на Международна фондация за свобода, отличен с наградата „Брвинг Кристъл“ на Американския предприемачески институт, Льоса е професионален неоконсерватор. Оправдава нахлуването в Ирак през 2003 г. и преврата в Хондурас през 2009 г.

На 7 октомври 2010 г. неговият съмишленик французинът Ги Сорман, рейгъновият есеист, сподели в блога си: *Често сме се озовавали на едни и същи трибуни в Латинска Америка, където Марио – според френските критерии ултралиберал – не се отказва да се бори срещу Кастро, Моралес, Чавес, Киришнер и срещу всяка програма, в която има и зрънце от социалдемократията*.

В потвърждение на фиксидеята си Льоса заяви, че получава Нобеловата награда както заради качествата си на писател, така и заради идеите си: *Ако политическите ми идеи (...) са взети предвид, тогава на добър час! Радвам се*.

Този почитател на Луи-Фердинан Селин, *един извънмерен романист*, се съгласява, че авторът на *Пътешествие до края на нощта* е *отвратителна личност*. Признава също, че има много случаи на личности, които не заслужават уважение, но са изключителни писатели (9).

- (1) Марио Варгас Льоса е шестият латиноамерикански писател, получил Нобелова награда, след Габриела Мистрал (Чили, 1945), Мигел Анхел Астуриас (Гватемала, 1967), Пабло Неруда (Чили, 1971), Габриел Гарсия Маркес (Колумбия, 1982) и Октавио Пас (Мексико, 1990).
- (2) *El País*, Magrug, 29 август 2010.
- (3) *Пак там*.
- (4) *Alfaguara*, Magrug, 2000.
- (5) *Cumturan om Julio Roldán, Vargas Llosa entre el mito y la realidad (Варгас Льоса между мита и действителността)*, Tectum Verlag, Marburg, 2000, с. 161.
- (6) *Пак там*.
- (7) *20 minutos*, 6 юли 2007, Magrug.
- (8) *Il Corriere della Sera*, 9 март 2009, Рим.
- (9) *La Nación*, 13 март 2006, Буенос Айрес.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод от испански Венко Кънев

Признанието

и да било поминение с левоцентристкия всекидневник изглеждаше невъзможно.

И все пак, продължава Нуши, *разводът му с Монд приключи в средата на 90-те години*. Варгас Льоса сам обяснява причините за чудото: *Установих, че позициите ни значително са се сближили, до такава степен че по някои теми съвадат*. *Всекидневникът атакуваше кастристиката диктатура и други леви тирани със същата и дори по-голяма строгост, отколкото десните военни диктатури, а в областта на икономиката приемаше пазара, свободното предприемачество, глобализацията, приватизацията. (...) На добър час! Отново ставам читател на Монд*.

Този десен уклон, подет в средата на 90-те години, беше дело на Жан-Мари Коломбани, избран за директор през 1994 г., Ален Менк, тогава председател на надзорния съвет, и Едуи Пленел, назначен за директор на редакцията няколко месеца по-късно. Първите двама реструктурираха предприятието, докато третият „модернизираше“ редакционната политика. Дали обаче промяната, енту-

сиазирала Варгас Льоса, не е убягнала на основния й архитект? През 1998 г. Пленел сам се поздравя за свършената от екипа му работа с цел да се отчетат социалните очаквания, да се даде думата на стачкуващите през 1995 г., да се направи проучване за труда на шофьорите на тежкотоварни камиони, да се разбере движението на безработните, да се изслуша търпеливо тлеещото недоволство, което крайната десница експлоатира (2). Очевидно двамата с Варгас Льоса не са чели един и същи вестник...

П. Р.

- (1) Вж. Patrick Champagne, „Le médiateur entre deux Monde“ (Посредникът между двата свята на Монд), *Actes de la recherche en sciences sociales* (Изследователски доклади по социални науки), № 131-132, Париж, март 2000; „Le Monde réel“ (Истинският Монд), *PLPL*, Марсилия, ноември 2000; Pierre Réan, Philippe Cohen, *La Face cachée du Monde* (Скритата страна на Монд), Mille et une nuits, Париж, 2003.
- (2) Edwy Plenel, „Le faux procès du journalisme“ (Измисленият процес срещу журналистиката), *Le Monde diplomatique*, февруари 1998.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

ПРАВОСЪДИЕ ПОД НАТИСК

Петима кубинци на първите страници

„В зависимост от това дали разполагате, или не с благоволенieto на медиите, решенията на правосъдието могат да ви изкарат бял или черен.“ И ако влиянието на медиите върху политическия живот вече не е тайна за никого, процесът срещу петима кубински агенти, проникнали в антикастристката емиграция в САЩ, показва въздействието им в една друга сфера – правосъдието.

Морис ЛЬМОАН*

ОПЕРАЦИЯ, достойна за холивудски сценарий! На 12 септември 1998 г. в Маями сто полицаи арестуват петима кубинци – Херардо Ернандес, Рамон Лабаниньо, Рене Гонсалес, Фернандо Гонсалес и Антонио Гереро. Следват два дни на изтощителни разпити, през които не им позволяват нито да се измият, нито да се избърснат. На 14 септември с омачкани дрехи, с посинели от прорасналите бради лица и с разчорлени коси ги извеждат пред рояк от фотографии. Това са разбойническите „мутри“, които на другия ден ще се появят в печата.

На пресконференция на същия този 14 септември местният ръководител на Федералното бюро за разследване (ФБР) Хектор Пескера нагло лъже: *Този арест нанесе сериозен удар на кубинското правителство. Провалени бяха усилията му да шпионира САЩ.*

Тези хора, които бързо стават известни като „петимата“, се бяха внедрили във въоръжените организации на антикастристката емиграция и в техния флагман – Националната кубинско-американска фондация, създадена от Роналд Рейгън през 1981 г. Те са информирали Хавана за опитите за проникване на Острова и за подготовките атентати (1).

Незабавно в Маями вестниците *Диарио лас Америкас*, *Нуево*

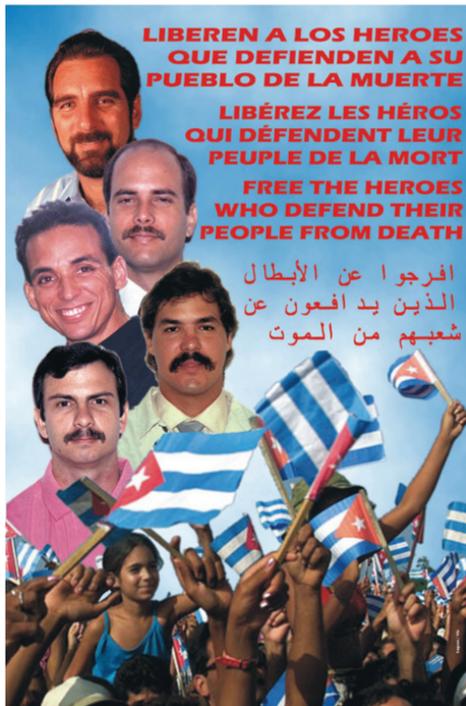
*Журналист. Наскоро публикува *Cinq Cubains à Miami* (Петима кубинци в Маями), Don Quichotte, Париж, 2010.

Хералд, *Маями Хералд*, радиостанциите „Мамби“, „Ла Подероса“, телевизиите Канал 23, Канал 41, ТВ „Марти“ се развихрят. Говори се какво ли не. Думата „шпиони“ се разтяга надълго, широко и непрестанно. В обръщение са стереотипни фрази, изтъркани клишета, придружени с фантазорски изявления на служители на ФБР: задържаните са опасни лица. Не липсват и най-безсрамни лъжи: *Шпионите планирали саботажи във Флорида* (2).

Когато на 27 ноември 2000 г. започва подборът на съдебни заседатели, много от избраните се колебаят дали да се включат, като заявяват, че ги плаши натискът на медиите, както и евентуален ожесточен протест на емигрантските среди, в случай че обвиняемите бъдат оправдани.

В началото на процеса телевизията, някои сериозни всекидневници и жълти издания отразяват съдебните заседания с очакването да открият в тях картини от сладникавия свят на Джеймс Бонд и „супершпионите“. Разочарование. Когато защитата започва да говори за антитерористичните цели на „петимата“, *Ню Йорк таймс* отзовава кореспондентката си. Въпреки страстта си към съдебните хроники, пък били те и напълно безинтересни, специалистите пратеници на другите медии също си събират багажа.

А европейските медии? Ако ставаше дума за звезда от шоу бизнеса или за известна личност

(като О'Джей Симпсън през 1994–1995 г.), те без съмнение щяха да наострят уши. Но случаят не е такъв. И останаха само репортерите на медиите от Маями. До началото на разискванията (на 4 юни 2001 г.) съдебните заседатели търпят тормоз и

Пламената журналистика гезинформира

ЗА ХОРАТА, които не присъстват на процеса, е невъзможно да узнаят, че нито един от обвиняемите не е получил, нито се е опитвал да търси информация, която би могла да навреди на „националната сигурност на САЩ“. *Нуево Хералд* обаче не се заблуждава (30 април 2001): *Прокуратурата увери, че разполага с много доказателства относно предполагаемата шпионска дейност на обвиняемите. Но (...) много наблюдатели и ръководители на общността се оплакват, че е фразиращо отсъствието на тези смазващи доказателства и че защитата изглежда е поставила на подсъдимата скамейка кубинската емиграция... Ако нещата продъл-*

жапах. Размахвайки камери и микрофони, журналистите ги преследват по коридорите, по улиците, до колите им, като не пропускаат да снимат регистрационните им номера.

Разкривайки скритото лице на емиграцията, защитата с всеки изминал ден печели точки. Американски военни от най-висок ранг свидетелстват... в полза на обвиняемите. При тези случаи радиостанциите мълчат. Възмутен, Роберто Гонсалес, брат на Рене (3), заговаря в съдебната зала журналиста от *Маями Хералд*. И казва: *Казах му: „Бяха ми говорили за свобода на печата, но установявам, че когато нещо по време на съдебните заседания противоречи на тезата на правителството, ти не пишеш нищо“. Той изглеждаше отегчен и ми отговори: „Хората не обичат този тип информация. Казват ми, че помагам на защитата“.*

жават така, тези шпиони ще бъдат пуснати на свобода.

Напразни тревоги... През декември 2001 г. са наложени прекомерни присъди – петнадесет години затвор за Рене Гонсалес, деветнадесет – за Фернандо Гонсалес; доживотна присъда плюс осемнайсет години за Лабаниньо, доживотна присъда плюс десет години за Гереро, две доживотни присъди плюс петнадесет години за Ернандес (4).

През септември 2006 г. ще се разбере, че десет журналисти от кубински произход, работещи за медиите в Маями – *Нуево Хералд*, *Маями Хералд*, *Диарио лас Америкас*, „Унивизион“, „Теле-

мундо“, Канал 41, радио „Мамби“ – редовно са получавали парично възнаграждение от федералното правителство, за да участват в програми на радио и телевизия „Марти“ (два официални канала, създадени за подпомагане на антикастристката политика), с цел да осъществяват нелегални пропагандни операции. Тези „професионалисти“ са същите, които със статиите си допринесоха за развиването на темата за „кубинските шпиони“.

Впоследствие, на пресконференция на 2 юни 2010 г. в Националния пресклуб във Вашингтон, американският комитет за освобождаване на „петимата“ (Free The Five) обяви решението си да подаде жалба срещу Broadcasting Board of Governors (BBG) – независима инстанция, отговорна за всички прехвърляния на финансови средства, извършвани от правителството. След осемнайсетмесечно разследване комитетът обяви, че BBG е платила 74 000 долара на някои журналисти, за да работят за създаване на атмосфера във вреда на „петимата“.

От 27 ноември 2000 г. до 8 юни 2001 г., т. е. по време на процеса, *Нуево Хералд* е публикувал осемстотин и шест, а *Маями Хералд* триста и пет статии, враждебно настроени към обвиняемите, които продължават да гният в най-лошите американски затвори.

(1) От 1959 г. насам от въоръжените действия на емигранти са загинали над три хиляди и четиристотин души в Куба.

(2) *Нуево Хералд*, Маями, 17 септември 1998.

(3) Родени в САЩ от родители кубинци, които се завръщат на Острова след победата на Революцията, те имат двойно гражданство – кубинско и американско, подобно на Антонио Гереро.

(4) След сложен съдебен процес присъдите на трима от задръжаните бяха намалени през 2008 г. – шестдесет и една години и десет месеца за Гереро, тридесет години за Лабаниньо, седемнайсет години и девет месеца за Фернандо Гонсалес.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

СТО ЧАСА С ФИДЕЛ

Изд. „Монд дипломатик“
С., 2010, 784 стр., 25 лв.

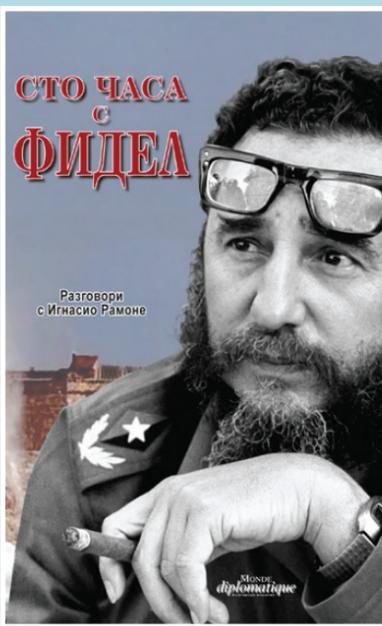
Книгата е плод на многочасови интервюта с кубинския лидер, направени от световно известния интелектуалец и журналист Игнасио Рамоне.

Рамоне е социолог и теоретик на културата, автор на много статии и трудове за социалното общуване и международната политика. В настоящата книга той успява да открие ключа към Кубинската революция чрез човешката и политическата биография на Фидел Кастро.

Какво е детството му? Къде и как става бунтовник? Какви са връзките му с Че Гевара? Бил ли е светът на ръба на атомна война през 1962 г.? Колко пъти са се опитвали да го убият? Какво се случва в Куба след разпадането на социалистическата система? Неотменим ли е кубинският социализъм?

Спомените и разсъжденията на Фидел са уникално свидетелство за ключови събития от най-новата история на света.

Търсете „Сто часа с Фидел“ – истинската биография на Фидел Кастро, в книжарниците „Хеликон“. Книгата може да бъде закупена и в редакцията на „Дума“.

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от SA Le Monde diplomatique, в което акционери са SA Le Monde, Асоциацията Gunter Holzmann и Асоциацията на приятелите на Le Monde diplomatique.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предшени директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София – 1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

□ Позиция

www.duma.bg

Дянков е пътник, но хаосът след него с пари не се оправя

Слова пред протестния митинг на учените от БАН вчера

СНИМКИ БЛАГОВЕСТА ЦИВЕТКОВА

Акад. Светлин РУСЕВ

Досъл съм да подкрепя този протест, насочен към властите комплекси на ковчежника на българското правителство. Разбирам, че не е много прилично един от "синодалните старци" да поучава пристигналото момче от Световната банка.

Но когато мярката е загубена и критериите са девалвирали, налага се някои неща да се кажат в прав текст. Макар с известно закъснение си позволявам да съобща на г-н Дянков, че с каруцарския си хумор не е успял да засегне достолепието на хора, върху които се крепи българската наука и духовност и още по-малко - да омаловажи научните им приноси, свързани със световната практика.

Единственото нещо, което ме учуди, е, че дълго време наивно се надявах, че ако той не се сеща, някои по-умни и отговорни от него ще го посъветват да се извини. Уви, ясно е, че както възпитанието му не е от силните страни, така и възпитателите му не са впечатлени особено. Но всъщност проблемът на министъра е

друг. Преди още да ощастливи националната политическа реалност с присъствието си, г-н Дянков афишира амбицията си да ликвидира - подчертавам - да ликвидира БАН, още през 2008 г. в интервю във в. "Капитал". Какви интереси, какви финансови и икономически прозрения са мотивирали бъдещия финансов министър, той най-добре знае. Но и за нас не е трудно да разберем.

Допускам, че един съществен пропуск в образованието на финансовия министър е, че не познава изстраданата история на БАН, нейния международен авторитет, не познава научната и практическа дейност на различните институти. И нещо, не по-малко важно - че когато се е учил да смята, не е разбрал, че зад статистиката стоят съдби на хора, на една цяла национална ценностна система, научна и духовна йерархия, която е над временните кризи и политическите решения. Позволявам си да мисля - и над апетитните имоти на БАН.

Заставайки зад исканията на Българската академия на науките до Министерския съвет и до Народното събрание, се надявам, че отговорните хора ще разберат каква драма за днешния и утрешния ден на науката и културата се крие зад този вид на "спасение".

Ние разбираме тревожното състояние на страната и не искаме да се конфронтираме с усилията на правителството за извеждане на страната от криза. Напротив. Наш дълг е да

помагаме, да бъдем заедно с научния капацитет на всички поколения, които формират българската наука и култура. Нашите искания са демонстрация на научноотговорно поведение на хора, които искат да бъдат полезни. С нашия протест - с него или без него - Дянков е пътник. Колкото порано, толкова по-добре. Но хаосът, безумията и разрухата, които ще остави, вече и с много пари не се лекуват. Ние сме за съвременни реформи, но сме против геноцида над българската наука. Ние сме за сериозни промени в името на бъдещето на България, но сме против хаоса и кампанийните изстъпления. Българската наука се прави от нейните достойни труженици, а не от беззаберието и интересите на чиновници, внесени по второ направление.

БАН е и памет, и история, и днешният, и утрешният ден на българската наука и култура. Накрая, позволявам си да се обърна към някои други институти, които по своему изразиха проблемите си, без да се включат в нашия протест. Илюзия е! Трябва да се знае, че няма ваши и наши погребения. Морковът, който някой ще получи днес, не е спасение. Погребението е едно. Едно, независимо кой университет или институт върви след катафалката. Нашият протест не е само за проблемите на БАН. Искане ми се да вярвам, че Софийският университет го е разбрал. Камбаната бие тревожно, дано успее да събуди тези, които трябва да ни чуят!

Днес мълчанието е опело

Доц. Атанас СЕМОВ

Скъпи колеги и приятели от Академията на науките, Доцент съм в Софийския университет, видях колко е тъжна драмата и на моите колеги там. Видях и как успяха да ни разделят, всеки протестира отделно. Преди години поетът Стефан Цанев изкрещя: "Има моменти, в които мълчанието е подлост!" Днес мълчанието е опело... Младите българи строят хо-

тели в Испания, а на вцепенените български старци са им останали сили само колкото да духнат кандилото на древното ни Отечество...

Вече нямаме право на благо слово и памперсов оптимизъм! Сковани от страх и мизерия, не разбираме, че именно страхът и мълчанието са причина за мизерията ни! Не разбираме, че именно робското ни търпение най-болезнено ни отделя от европейците. И че докато продължаваме мълчаливо да търпим като рая, ще сме лесна жертва за всякакви фалшиви спасители и случайни нефелни водачи!

Какво още трябва да се случи, за да разберем, че робското ни търпение е най-тежката котва на напредъка ни?

Никога досега не ни е управлявало толкова неграмотно и неспособно правителство. Но ние мълчим и се радваме на безсловесните си министри и техните показни акции. Сякаш не разбираме, че показността е първият признак на немощта.

1. Правителството цени полицейската палка по-високо от учителската показалка.

2. Необяснено увеличават парите за отбрана - за война ли се готви България или за "Европа на знанието"? И защо никой не пита къде отиват тези пари?

3. На БАН се казва: субсидии само срещу реформа. Защо не се казва също на МВР? Защо там никой не иска реформи, преди да дава огро-

мен бюджет?

4. Средствата за подлярско слухтене (100 млн.) са два пъти повече, отколкото за БАН (56 млн.)!

5. Ние, университетските хора, не искаме такава държава и такава управление. Не искаме самозабравянето на низшите духом да обрича децата ни на мизерията, на която вече са обречени родителите ни. Не искаме да се превръщаме в земя на брадърската простотия, в която чалгаджийската мускулиста харизма вече е стил, а академичната известност е презряна. Срамуваме се, че Европа се стреми към 3% дял от вътрешния продукт на средствата за наука и иновации, а в България те са под 0,3%.

Затова протестите тези дни не са само жалба за пари. Искане ново отношение на държавата, принципно нова политика спрямо образованието.

Не искаме съдбата на европейска България да става жертва на духовната нищета на управленци, чийто мироглед се простира между безлециите и футболното игрище - те не могат да разберат защо в модерната държава един млад учен е по-важен от цяло полицейско управление... Режим, който мрази духовността!

Случайните са временни... Но нация, която не бди над образованието и науката, е обречена да изчезне. Наш общ исторически дълг е да не го допуснем!

Брюкселски безсъници

С Меркел и Бойко на върха

Георги ГОТЕВ

Какво е среща на върха? Представете си клас от ужасни ученици, които не могат да се понасят и проявяват завидно въображение да си пакостят взаимно и да трошат класната стая.

Първо Саркози и Меркел направиха номер на всички останали, като се събраха отделно във френския курорт Довил и излязоха с ултиматум пред другите - ЕС ще създаде постоянен механизъм, който да спасява страните членки от кризи, подобни на гръцката, но в замяна на това ще бъдат въведени санкции за нарушителите на бюджетната дисциплина, включващи отнемането на правото на глас.

Отнемането на правото на глас в Евросъюза звучи като използване на атомната бомба. Германия, която се позовава на своята конституция, изисква новият механизъм да бъде приет с промяна на Лисабонския договор, която да бъде ратифицирана от страните членки. Още една атомна бомба.

Логиката на Германия е следната: след като ние даваме голяма част от парите за спасяване на закъсалите и в последна сметка на еврозоната, нека те бъдат наказани по най-суровия начин.

Саркози прие искането на Меркел, но си издейства механизъм за санкции на страна, нарушаваща финансовата дисциплина на ЕС, да не са автоматични, както искат комисията и Европарламентът, а да минават през Съвета, тоест през страните членки. Ясно защо - там гласът на Париж тежи. На всички е ясно, че санкциите няма да бъдат използвани срещу Франция, но затова пък да му мислят по-малките и безпомощни държави.

Предложението да бъде променен Лисабонският договор ужаси повечето страни членки. Най-критично се изказа еврокомисарката Вивиан Рединг, която Саркози ненавижда заради критичните й позиции около изселването на ромите от Франция.

Рединг е права и в този случай. Кой би могъл да си представи, че ирландците, които и без това имат лошия навик да отхвърлят всеки нов договор на ЕС чрез референдум, и чиято икономика е изключително разклатена, ще гласуват да бъдат лишени от глас?

Ето в какъв прекрасен климат лидерите се събраха в Брюксел миналия четвъртък. А ето и какво се случи през двата дни на срещата на върха.

Първо, британският премиер Дейвид Камерън открадна шоуто. Макар че ЕС-бюджетът не беше в дневния ред на срещата, той остро постави въпроса бюджетът на ЕС за 2011 г., предложен от Европарламента, да бъде оръзан. Логиката на Лондон е, че след като националният бюджет е оръзан заради кризата, е недопустимо бюджетът на ЕС да бъде увеличен с 6% в сравнение с м.г.

Бюджетът на ЕС, който е около 130 милиарда евро, представлява 1% от БВП на 27-те страни членки. Един процент не е много, а освен това политиките на ЕС имат голяма "добавена стойност", тоест всяко евро, похарчено за общностни политики, дава относително голям ефект. За да се хареса на британския избирател, Камерън постави въпроса като ултиматум и неочаквано се оказа победител на срещата на върха.

Да спомена един детайл. Лидерът на британските консерватори Камерън се изолира от Европейската народна партия, като създаде преди година нова еврокепична група в Европарламента. Така че Камерън нямаше възможност да постави исканията си на минисрещата на върха на ЕНП. Вместо това той звъня по телефоните на 12 лидери - на Германия, Франция, Холандия, Швеция, Италия, Чехия, Дания, Австрия, Финландия, Словения, Естония и Малта. Телефонната дипломатия успя и той получи тяхната подкрепа бюджетът да бъде увеличен минимално, с 2,9%.

Повечето източноевропейски страни, начело с Полша, са против съкращаването на бюджета, защото е ясно, че ще бъдат оръзани структурните фондове, на които разчитат.

Очевидно за компенсация Камерън си замълча по темата за промяна на договора. Иначе лидерите прибгнаха до юридически трик, според който промените в договора бяха наречени "ограничени". На този етап те не включват отнемане на правото на глас. "На този етап" е важно уточнение, защото позволява на Меркел да запази лице и да твърди, че въпросът продължава да стои на масата. Юристите се сетиха за член от Лисабонския договор, позволяващ страните членки да променят елементи от договора за функционирането на ЕС, без да се свиква Конвент, като Европарламентът бива само консултиран вместо да участва равноправно, и вероятно, избягвайки референдум в Ирландия...

Къде сме ние? На срещата Бойко Борисов ще се запомни единствено с изказването си, че вече сме нямали президент, защото бил създад партия.

Няма да коментирам. Не бях до Борисов, когато той каза това. Но бях до румънския президент Траян Бъсеку, когато западен журналист го помоли да коментира вота на недоверие отпреди няколко дни, при който правителството на Емил Бок оцеля.

Господине, съжалявам, каза Бъсеку. Имам за принцип да не коментирам вътрешни събития, когато съм в чужбина. Елате с мен, щом качнем в Букурещ, ще ви отговоря изчерпателно, каза Бъсеку.

Искам гумата

Читателят прегу всичко

www.duma.bg

С удоволствие и възмущение

Весела ВАСИЛЕВА

Имах възможността на 24 октомври т.г. в зала 1 на НДК, София, да присъствам на концерта на Александровския ансамбъл на Червената армия. В тази зала съм била многократно и по различни поводи, но не ми се беше случвало да я видя така препълнена - пътеките между столовете бяха заръстени от правостоящи или седнали на пода хора. Нямах дори пегя свободно място. Но, разбира се, струваше си. Явно посетителите бяха или любопитни хора, или тези, които са имали възможност да посетят преди години концерт на ансамбъла, и досега живеят с тези спомени.

Зрителите видяха ансамбъла в пълния му блясък - състав от хор, оркестър и танцов ансамбъл, мъжки хор, оркестър и смесена танцовална група. Ненадминатото качество на спектакъла е плод

Страховете ни са „от културата на министъра, а не от министъра на културата“

на повече от 80-годишната традиция. Всички участници са със специално музикално образование и са страхотни артисти. Повечето от тях са удостоявани многократно с творчески звания. Художественият колектив е носител на два ордена "Червена звезда".

Първото изпълнение на ансамбъла е през далечната 1928 г. със скромен състав от 12 души, а днес съставът е от 186 души. 50 години по-късно ансамбълът се сдобива със званието "академичен". Към днешна дата пълното му наименование е "Академичен ансамбъл за песни и танци на Руската армия на името на А. В. Александров". Основател и първи музикален ръководител на ансамбъла е професорът от Московската консерватория "П. И. Чайковски", народен артист на СССР, композиторът генерал-майор А. В. Александров. Той ръководи ансамбъла 18 години. През 1946 г., след смъртта му, Краснознаменният ансамбъл започва да носи неговото име, а начело застава синът му Борис Александров, който ръководи ансамбъла и днес - повече от 40 години. Начело на колектива (от 2002 г.) е полковник Л. И. Малев. Художествен ръководител и главен диригент (от 2003 г.) е народният артист на Руската федерация В. А. Коробко. В оркестъра се съчетават руски народни инструменти и медни духови инструменти. Прочутият хор на руската армия се ръководи от народния артист Ю. В. Ухов с хормайстори заслужилите артисти на Русия И.

И. Тупиков и С. А. Соколов и е признат за един от най-добрите мъжки хорски състави в света. Танцовата трупа, често наричана "Александровци", се ръководи от заслужилата артистка на Русия Л. В. Куликова.

В годините на Великата Отечествена война ансамбълът изнася над 1500 спектакъла пред различни части и подразделения на руската армия. И сега, по установена традиция, Александровският ансамбъл на Червената армия има в програмата си концерти от различни горещи точки по света и на самата фронтова линия - Афганистан, Югославия, Приднестровието, Таджикистан, Република Чечня. В днешни дни ансамбълът е изнесъл представления в повече от 60 страни в Европа, Азия, Африка и Америка, придобил е световно признание и международни награди. За 80 години Александровският ансамбъл на Червената армия концертира на сцените в над 460 градове в повече от 40 страни. Радва се на световно признание, има редица международни престижни награди -

първото отличие "Гран при" получава през 1937 г. в Париж. В репертоара му влизат над две хиляди произведения.

Турнето на ансамбъла е по случай 60 години от края на Втората световна война. Ентузиазмът на публиката в НДК не мога да опиша. Всяко изпълнение бе подкрепено от ръкопляскане в такт с мелодията, а танците - с бурно изразени възторзи. И как да не откликне човек не само на това блестящо изпълнение, а и на оказаното внимание на нашата страна. Концертът трябваше да завърши с изпълнението на любимата на всеки българин песен на покойния Емил Дими-

тров - "Моя страна, моя България" в изпълнение на български език. Цялата огромна зала припаваше. Това доведе до допълнителни изпълнения.

И настъпи моментът за официално изказване на внимание и благодарност. Уви! Аз, пък струва ми се и голяма част от присъстващите, едва преживяхме този миг - единствено от руското посолство бе поднесен букет цветя. Убедих се, че, за съжаление, днес България има "културен" министър на културата, който не е могъл да надмogne своето лично отношение към Русия и всичко руско, и затова демонстративно, но, за съжаление, представяйки цялата наша страна, поднесе своето неуважение. Оглеждайки се, констатирах, че в залата също отсъстваха редовните високопоставени посетители на всички шумни - свързани с културата или не, прояви. От проверката си установих, че концертът не е предаван по нито една от немалбройните български телевизии (то беше явно и от липсата на камерите им в залата). Нямахте ги и българските журналисти, за да отразят после този зрелищен спектакъл. Явно, в залата имаше само хора с горещи сърца.

Прости им, скъпа моя родна страна, "те не знаят какво вършат", въпреки че си позволяват да се изживяват и демонстративно изживяват като "представители на българския народ".

Есперанто

Конгрес. А после - накъде?

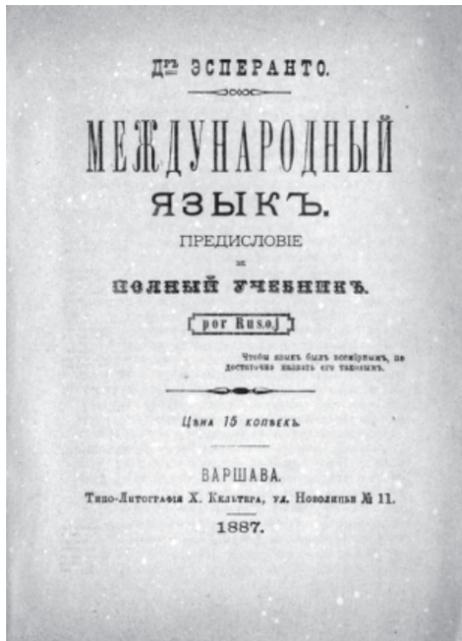
Милчо БЕЛОРЕШКИ

Поредният 62-ри конгрес на Българския есперантски съюз - конгрес на илюзията или илюзия на конгрес!

Пак напразни очаквания! Пак излъгани надежди! Пак забравени обещания! Пак измамено и ограбено доверие! Пак подигравка с есперантската идея! Пак обида и подигравка с достойнството и ценностите на есперанто! Пак унижение и подигравка с чувствата и вярата на хората под "Зелената звезда". Пак гавра с най-достойните, искрени, предани, истински, всеотдайни, пламенни, безрезервни носители, ценители и разпространители на високоблагородната есперантска идея и незаменимите есперантски ценности.

Това се питаха, това тревожно коментираха, това вълнуваше участниците след конгреса на Българския есперантски съюз (БЕС), проведен в Сопот.

Конгресът завърши, а не се разбира какво отчете управителният съвет, не се разбира и контролната комисия какво е проверявала и какво е констатирала. Световна практика е преди конгресите

Първият учебник по есперанто, публикуван във Варшава през 1887 г.

да се публикуват в официалния орган на съюзите, федерациите, лигите отчетният доклад на управителния орган и докладът на контролния орган. Многократно е искането на българските есперантисти органът на БЕС - "Български есперантист", да публикува отчетите.

Участниците в конгреса отдавна настояват за подробен отчет за есперантските недвижими имоти и имущество - 43 броя, отчет на фирма "Глобус ООД" с 51-процентно участие на БЕС, създадена за стопанска дейност за издръжка на Есперантския съюз. Бяха зададени и въпросите има ли конфликт на интереси, защото Петър Тодоров е едновременно управител на фирма "Глобус ООД" и на БЕС, и като следствен вече три години за злоупотреби с имотите на БЕС, може ли да е председател и член на УС и да държи архива и документите на съюза?

Добре подготвен и "манипулиран по сценарий", конгресът завърши и отмина. И никой не разбира какво беше отчетено. Контролната комисия проверка не прави. Тодоров си написва протоколче и го дава на "някой свой" да го прочете от името на комисията. Дискуси не се правят, няма изказвания, няма предложения,

няма обсъждания. Какви решения се приеха - не се разбира. По дневен ред трябваше да се обсъдят и приемат промени в устава. И това не стана. И не се случва вече четвърта година. След конгреса голяма част от участниците дори не знаеха кои са членовете на ръководството, кои са в контролната комисия. Само се разбира, че на върха е станала рокада - вместо Петър - Божидар, човек без качества за ръководител и организатор, на 70 г., без идея за развитие, без поглед към Европа и света.

БЕС остава изолиран от Европа и от световното есперантско движение.

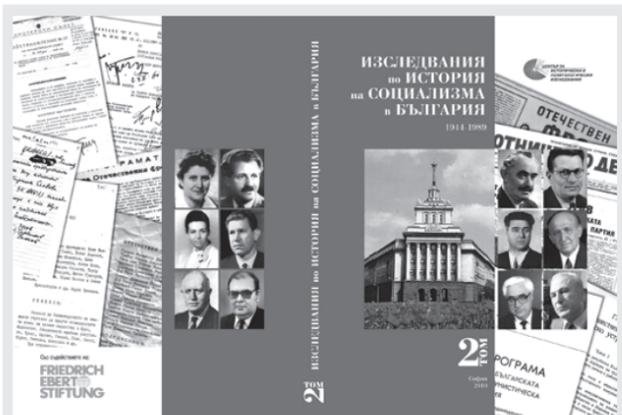
Жизнено важно за П. Тодоров и Б. Леонов е да минат още три години, да има срок за давност на извършените от тях злоупотреби.

Така че сега есперантистите очакват да се публикува в органа на съюза приемателно-предавателният протокол между старото и новото ръководство и протоколът на новоизбраната контролна комисия.

* Редакцията е готова да предостави думата и на други желаещи да вземат отношение по проблемите на Есперантския съюз

Интервю

За историята на социализма - без гняв и пристрастие

На 15 октомври 2010 г. излезе от печат том втори с "Изследвания по история на социализма в България. 1944-1989 г.", под общото съставителство на д-р Евгений Кандиларов и редакция на д-р Таня Турлакова. Книгата е плод на изследователските усилия на дванадесет водещи специалисти в областта на българската история, изследователи от БАН и преподаватели в различни университети. Сред тях са имената на доц. Искра Баева, доц. Евгения Калинова, доц. Илиана Марчева, доц. Наталия Христова, доц. Нако Стефанов, доц. Никола Константинов, доц. Йордан Баев, д-р Румяна Маринова-Христиди и професорите Владимир Мигев, Луиза Ревякина и Витка Тошкова.

Изследването е част от дългосрочен научен проект на Центъра за исторически и политологически изследвания при НС на БСП, с подкрепата на Фондация "Фридрих Еберт". Той започна преди повече от три години и е посветен на историята на социализма в България от края на XIX век до наши дни. В рамките на изследователската работа бяха проведени редица кръгли маси, които провокираха интереса на учени от различни академични институции. Всяка от сериални дискусии разкри нови и все още неосветлени периоди, събития и личности, предизвика спорове по теми, смятани до неотдавна за приключени. Том първи от тази поредица, обхващащ хронологически периода 1891-1944 г., беше представен на българската общественост през 2008 г. Въпреки множеството дискусии въпроси и разнопосочност на мненията и интерпретациите, работата по този втори том от проекта също приключи успешно и днес с радост можем да отбележим този факт в общественото и научното пространство. Изследванията са посветени на важни елементи от българската социалистическа система. Става дума за проследяване на начина, по който в България се реализират идеите за изграждане на социалистическо общество, за еволюцията в програмните идеи на управляващата БКП, за промените в ценностната система на българите, за приспособяването на българската интелигенция към социалистическата идеология, за икономическите предизвикателства на ускорената модернизация от съветски тип в промишлеността и в селското стопанство, за елементите на социална сигурност при социализма, за специфичната функция на силите за сигурност и армията, за успехите и неуспехите на образователната система, за българския опит за отговор на световния възход на новите технологии, за отношението на БКП към основните ѝ съюзници, за ролята и мястото на мрежата от обществени организации в политическата система на социализма, за сложните етнически и религиозни отношения в социалистическа България и накрая, но не и по значение - за външнополитическите предизвикателства на страната в рамките на Източния блок, на Балканите и в света. Целият текст на сборника, както и отделните изследвания на авторите ще бъдат достъпни в интернет на страницата на проекта www.bgsocialism.eu, където могат да бъдат намерени и множество допълнителни материали, документи, снимки и богата библиография по проблеми, свързани с историята на социализма в България.

Евгений КАНДИЛАРОВ

Искра Баева, Евгений Кандиларов и Евгения Калинова пред ДУМА

□ Можем ли да кажем, че това е една скандална част от изследването на историята на социалистическите идеи, защото обхваща период, по който дори и днес няма общоприета интерпретация?

Искра Баева (И.Б.): То и тази интерпретация няма да бъде общоприета. Да, от целия тритомник това е най-скандалният, защото повечето от читателите на този сборник и на вестниците са живели през този период и всеки има своето виждане. Тази интерпретация не може да стане общоприета, защото тя е една гледна точка, но има и други. Това не е първото

Евгений Кандиларов

българско изследване на този период, защото ние съвместно с Евгения Калинова имаме книгата "Българските преходи - 1939-1990 г. Има една книга, издадена от Института за близкото минало на Ивайло Знеполски "История на НРБ".

Вторият том обаче е интерпретацията на една относително голяма част от историци и е написан не от гледна точка на желанието да се осъжда миналото, както бе желанието през последните 20 години, а от желанието миналото да се разбере и да се постави в общия процес на българската история.

□ Смятате ли, че текстовете вътре ще предизвикат достатъчно голяма дискусия, за да може да тръгне един процес на дискусия?

Евгения Калинова (Евг. К.): Надяваме се на това, надяваме се нашите тези да предизвикат интерес, още повече за първи път тук са поставени проблеми, които до момента не са били обект на исторически изследвания. Други пък са дадени в по-широк контекст и трябва да се коментират професионално.

□ Кои са темите, върху които този сборник набляга?

Евгений Кандиларов (Е.К.): Опитали сме се да покрием по-голямата част от проблеми, свързани с основните сфери - политическата система, социалната политика, икономическата система, история на идеите, външната политика, културната политика.

Една от новоинтерпретираните теми е историята на иновациите в годините на държавния социализъм. Ние сме се постарали да покрием целия спектър от проблеми.

И.Б.: Струва ми се, че най-голям спор ще предизвика обяснението за периода, защото господстваща през целия период на 20-годишния пре-

Снимки: Благоевска ЦВЕТКОВА

Искра Баева

политическо пространство. Изследванията съвсем не са безкритични, много от тях са доста критични към проблемите на това общество. Ние обаче се опитахме да ги направим балансирано, а не едностранчиво.

Евг. К.: Когато започнахме да правим тези изследвания, върху нас нямаше никакъв натиск, никакви указания. Участниците в този екип бяха оставени на своята професионална съвест. Мисля, че голямото достойнство на тези изследвания е абсолютната им непредприемчивост от политическа гледна точка. Това, което ни сплотява-

някакъв опит за анализ, обобщение и обяснение и ние сме представили точно това. Критиките наистина вероятно ще бъдат от двете страни, но когато човек е професионално подготвен, много бихме искали да има такива критики, за да може в отговорите да бъде допълнено всичко онова, което ние не сме успели да кажем.

□ Предстои ли трети том от това изследване?

Е.К.: Тази година и до година Центърът за исторически и политологически изследвания продължава да работи върху този проект. Третият том

ще бъде посветен на целия период на прехода - "Социалистическата идея през прехода".

□ Очевидно сбърках с определението си, че вторият том ще е най-скандален.

Е.К.: Аз смятам, че последният том ще е най-емоционално натоварен и мисля, че ще бъде доста по-сложен като изпълнение.

И.Б.: Същината на това изследване днес е, че то нито е носталгично, нито е осъждащо, а е опит за обяснение без гняв и пристрастие.

Е.К.: Аз смятам, че последният том ще е най-емоционално натоварен и мисля, че ще бъде доста по-сложен като изпълнение.

И.Б.: Същината на това изследване днес е, че то нито е носталгично, нито е осъждащо, а е опит за обяснение без гняв и пристрастие.

Евгения Калинова

Страница на Александър СИМОВ

Клтура

очаквайте

Откриват паметник на
Петя Дубарова в Бургас

35 рисунки на
именития художник
представя
столичната галерия
„Виктория”

Юбилейна изложба на Ярослав Вешин

Ярослав Вешин - фотографията е от архива на семейството и се публикува за първи път в специалното издание "Изложба", подготвено от галерия "Виктория"

Изложба по повод 150 години от рождението на големия художник Ярослав Вешин (1860-1915) представя "Виктория - арт и антиквариат" до 19 ноември в салона на ул. "М-р Юрий Гагарин" 22А, кв. "Изток", научи ДУМА от Павлина Девлова. Ранните рисунки на художника, обединени в обща експозиция, дават още един нов поглед върху творческото развитие на големия живописец, подчертават от галерията.

Всяка от изложените 35 рисунки ни отвежда в най-интимните късчета на творческия процес, когато големият майстор рисува, за да запази върху белия лист своите първи впечатления от индивида, природата, ситуацията и нахвърля своите първи идеи за живописните си компози-

ции. Произведенията очароват със своята непосредственост и откровеност, обогатяват представите ни за нагласата, интересите и "погледа" към света на големия живописец Ярослав Вешин, отбелязва Бистра Рангелова.

Художникът, свързал съдбата си с България, е роден на 23 май 1860 г. в град Вране, Чехия. Учи гимназия в Прага, където се запознава с творбите на чешките майстори. Завършил е Художествената академия в Прага, след което продължава обучението си в Мюнхен. Вешин идва в България по покана да стане професор в Държавното рисувално училище в София. След 1904 г. работи като художник при Военното министерство. Той е първият официално назначен живописец в Българската армия.

Баталната живопис постепенно става определяща за творчеството му. Вешин внася нови, европейски стандарти в българската живопис и дава тласък на реалистичното изкуство на границата

"Спомени"

между епохите. Обогатява творчеството си с ловна тематика. Картини на Вешин участват във всички изложби, организирани в България между 1898 и 1914 г.

Художникът умира на 9 май 1915 г. в София. Наследяват го десетки талантливи ученици като Н. Петров, Вл. Димитров-Майстора, Е. Консулова-Вазова. Много от творбите на Ярослав Вешин се съхраняват в НХГ и присъстват във всички големи музейни експозиции.

СБОГУВАНЕ

Талант, зареген с нравствена светлина

Иван ГРАНИТСКИ

Към страната на вечните снъщица отпътува и Владимир Владигеров. Светла личност, изваяна от музика и нравствена хармония. Музиката беше главното съдържание на неговия живот не само защото произхождаше от прочут музикантски род - племенник на великия Панчо Владигеров и син на изключителния виртуоз цигулар Любен Владигеров. От мъничък Владо попива енергиите на велики европейски и световни музиканти. Запазени са документални свидетелства как самият Давид Ойстрах - една от съвременните легенди на изпълнителското музикално изкуство - насърчава Влади, слушайки негови изпълнения на цигулка, и му предсказва блестящо творческо бъдеще.

На нас, които временно оставаме отвъд стената на плача, не ни е съдено да проумеем тайния замисъл на providението - защо все пак и по какви загадъчни причини си отиват тъй рано и не навреме талантливи хора? Остава ни да се утешаваме с философията на античните мъдреци, че някога в царството на сенките пак ще се съберем.

Ние, неговите приятели и колеги от ДУМА, които познавахме Влади Владигеров повече от три десетилетия, знаем колко артистичен и заре-

ден с вътрешна доброта беше неговият дух. Колко енергия и сили отдаваше не само на развитието на собствената си музикална личност, но и за популяризиране на класическата и съвременната българска музика.

Години наред като директор на "Дом Витгенщайн" във Виена той даде своя голям принос за признанието на българската култура в чужбина. През последните години бе участник и вдъхновен организатор на стотици камерни и мащабни прояви, сред които прочутите Караянови концерти, които Влади осъществи в редица големи български градове.

Слушал съм стотици негови интерпретации на творби от Панчо Владигеров, Марин Големинов, Любомир Пипков или съвременни автори и винаги ме е поразявала сдържаната страст, която им придаваше неповторим облик. Сред тях бе пиесата на Ценко Минкин за соло цигулка "Гъдулка", която Влади изпълняваше с мистичен унес и вдъхновение. Той бе истински будител, който осъществяваше своята подвижническа и просветителска дейност без капка суета, без да се оплаква от негодите и трудностите, уверен в значимостта на каузата, която защитава.

Загуби от подобен род са невъзвратими и ние ставаме все по-бедни на личности, все по-самотни и все по-обезверени.

Българската култура губи свой мощен талант и ярка, заредена с нравствена светлина личност.

Поклонението пред тленните останки на Владимир Владигеров ще бъде в неделя от 13,30 часа в църквата "Св. София".

Мир на праха му!

Два часа с вечните балади на Ричард Маркс

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Вероятно всеки, който поне веднъж е бил влюбен или разлюбен през последните трийсетина години, има незаличими спомени с песните на Ричард Маркс. Безспорният майстор на баладата остана искрено и приятно изненадан от голямата си популярност сред българските меломани, които в зала 1 на НДК запяваха с него всеки от хитовете, прозвучали в двучасовото му "one man show". Сам с акустичната си китара на огромната сцена той бързо запълни пространството с характерния си тембър, приятно чувство за хумор и непринуден интимен разговор с публиката. За някои от песните дискретно му партнираше на ролята и с глас Стиви, а за последната Маркс покани да пеят двамата от синовете му, които го придружават у нас. В своето шоу, с което обикаля Америка и света, Ричард Маркс представя всяка от песните и повода, по които е била написана. Когато обаче разказваше любопитни истории за песните, свързани по някакъв начин с най-любимите му хора, гържеше да му помага с превод Рагост Пенева от "Лауд концертс", за да е сигурен, че ще го разберат и онези, които не знаят английски. Първата случка се отнасяше за съпругата му Синтия Роудс - известна певица и танцьорка.

Когато написал знаменитата "Hazard", песента му се сторила твърде обикновена и дори глупава, но Синтия веднага му казала, че ще стане хит. Много скоро разбрал, че не бива да спори с жена си. С особено чувство изпълни "Through My Veins", поставена с почит към баща му Дик Маркс, известен джаз пианист, диригент и композитор, от когото е научил много неща за музиката и за живота. "Save Me", която се различава от преобладаващата му поп и софт рок стил, Ричард неотдавна записал в студио заедно със синовете си Брандън (20) - китара, Лукас (18) - пиано, и Джес (16) - барабани. Тя бе представена на видео, като Ричард пееше "върху" записа на своите момчета. Очарователната балада "Wherever you go/ Whatever you do/ I will be right here waiting for you" постави заключителния акорд и началото на едно ново очакване - за следващата среща, която Ричард с ръка на сърцето обеща на българските си почитатели.

Снимка: Благвеста ЦВЕТКОВА

www.duma.bg

кратки

Българка дирижира 400 хористи в Прага

Българска диригентка дирижира повече от 400 хористи от 12 страни при изпълнението на песента "Naradly risne" от Дворжак на международния фестивал на самодейните хорове "Прага кантат 2010" в чешката столица. Валентина Георгиева - ръководителка на хор "Черноморски звуци" в Балчик, за чието участие ДУМА писа, спечели признанието след завоювания златен медал в категорията "Фолклор" и сребърен в категорията "Смесени хорове".

Играят „Мамут” в Ямболския театър

Драматичен театър "Невена Коканова" - Ямбол, представя поредната си премиера днес - "Мамут" на Станислав Стратиев. Един от нашите най-царани драматурзи събуди любопитството не само на ямболските творци, но и на извествия френски сценарист и скулптор Ален Роа. Интересът към "Мамут" от страна на Ямболския театър е не само израз на носталгия по истински стойностната драматургия, а желание да видим на кои тъмни сенки предахоме през годините домовете, умовете и душите си, отбелязват от трупата. Защо и сега единственото спасение, което търсим и виждаме, е само бягството? Защо се предахоме в ръцете на една агресивна, властна, забогатяла, просперираща и протитираща, хищно дебнеща отвсякъде простащина?

Хенрик Свенсен предупреждава: „Краят е близо”

Какви са рисковете да бъдем сполетени от земетресение, изригване на вулкан, наводнение, свлачище или друго природно бедствие? Можем ли да се предпазим и да противоостоим? На тези

и подобни въпроси ще ни даде отговор един от най-големите световни изследователи на земетресенията и природните бедствия - Хенрик Свенсен, доктор по геология и старши научен сътрудник в университета в Осло. Книгата му "Краят е близо" на 22 ноември излиза на български, научи ДУМА от издателя Пламен Тотев. Свенсен ще гостува в България от 22 до 24 ноември по покана на ИК "Персей" и със съдействието на NORLA (Норвежка литература зад граница).

Литературна премиера в Добрич

Издателство "Захарий Стоянов" и Сдружение на писателите в Добрич представят деветата стихосбирка на Генка Петрова "Любовни преселения". Премиерата ще се състои днес в огледалната зала "Нели Божкова" в Добрич, от 18 ч. Датата не е случайно избрана. На този ден поетесата ще посрещне рождени си ден сред своите почитатели, колеги и приятели. Авторка на представянето ще бъде известната добричка литераторка Петрана Савова.

Истории с кучета и котки се търсят за фотоконкурс

Снимки на домашни любимци и техните горди стопани ще се конкурентират през ноември във фотоконкурса "Истории с кучета и котки" на Dom.MagicFM.bg. Свежият глас на певицата Милена Славова вече кани слушателите на радиото да участват в новото предизвикателство. Изпълнителката е официалният говорител на кампанията за осиновяване на любимци "Вземи ме въщи" и освен дългогодишен ангажимент към каузата на бездомните животни е и отговорен стопанин на две

кучета. Затова именно тя отправя поканата към всички собственици на непородисти животинки.

Всяка седмица 10-те най-интересни снимки ще намират място в галерията на адрес Dom.MagicFM.bg, както и на страниците на "Паралели". Авторите на най-добрия кадър ще печелят цифров фотоапарат, уточни за ДУМА Таня Кирова. Повече инфо за конкурса "Истории с кучета и котки" може да се намери на сайта на кампанията "Вземи ме въщи" на адрес Dom.MagicFM.bg и в ефира на радио Magic FM.

Шекспир разбрал, че жена му изневерява. Като човек без комплекси направо я попитал:

- Вярно ли е?!

А тя отговорила:

- Ох, само недей да правиш от това трагедии!

Доц. д-р АЛЕКСАНДЪР ХАДЖИЙСКИ, геодезист
ДИЛЯНА ГРОЗДАНОВА, журналистка
Проф. ДИМИТЪР ИОНЧЕВ, експерт по националната сигурност
ЕВГЕНИЙ ЖЕКОВ, икономист
ЕВГЕНИЯ РАДАНОВА, олимпийска и европейска медалистка по шорт трек
ЕЛЕНА ВЪЛЧЕВА, управителка на PR агенция „Янев и Янев“
Д-р РУДЕНКО ЙОРДАНОВ, лекар и политик
Проф. д-р РАДКА АРГИРОВА, лекарка
МАДЛЕН АЛГАФАРИ, психотерапевт
ТЕМЕЛКО КРЕКМАНОВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА“ в Благоевград
ХРИСТО ЙОВОВ, футболист, национал

Гласуваме онлайн за „БГ модна икона“

Топ 10 при мъжете и жените бе определен от 30 журналисти от най-представителни печатни и електронни медии

Всички желаещи вече могат да дадат своя вот в уникалната класация "БГ модна икона 2010" на електронното списание "Fashion Lifestyle Magazine" с главен редактор проф. д-р Любомир Стойков. Експертна комисия от 30 модни и светски журналисти от най-представителни печатни и електронни медии (сред които е и ДУМА) подготвиха своите предложения и така се оформи Топ 10 при мъжете и жените.

Альона НЕЙКОВА

Като най-елегантни представителки на нежната половина са посочени Валентина Войкова, Гала, Гергана Паси, Елена Петрова, Ели Гигова, Мария Игнатова, Петя Славова, Стефания Колева, Стефка Костадинова, Яна Маринова. За най-харесвани български мъже пък са номинирани Благой Георгиев, Валери Божинов, Владимир Карамазов, Владимир Ампов-Графа, Деян Донков, Калин Врачански, Нико-

лай Младенов, Ники Илиев, Орлин Павлов, Юлиан Вергов. "Електронното списание "Fashion Lifestyle Magazine" провежда за втора поредна година конкурса за най-елегантните българи. Основните критерии за избор са изискан вкус, модерен стил, безупречна култура и професионален успех. Горещо се надявам гласуващите да проявят мъдрост и естетическа справедливост, като дадат своя вот за най-достойните!", уточни проф. д-р Любомир Стойков.

Онлайн гласуването за "БГ модна икона 2010" вече започна на интернет адрес <http://www.fashion-lifestyle.bg/igra.php>. Вотът ще продължи до 30 ноември т.г., а организатори и спонсори са предвидили ценни и оригинални награди за позналите резултатите в крайната класация. Призът "БГ модна икона 2010" ще се връчи на победителите в онлайн гласуването на 15 декември на изискана церемония в "Парк-хол Витоша".

Тиквена ракия се вари в Търън

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

Кризата кара родопчани да бързат изобретателни и в смолянското село Търън вече варят ракия от тиква. Тазгодишната реколта от круши, ябълки и сливи отива преди всичко за конфитюр, компот и ошав, а пиячката ще бъде от тиква. Един литър излиза на цена 1 лев.

Кметът на селото Явор Говедаров споделя, че тиквеницата е леко блудкава, но върши същата работа както сливовицата, крушовицата, грозданката и вишновката. Търънчани варят тази година двойно повече в сравнение с миналата. Причината е не в тиквите, а в кризата, която отне поминъка на мнозина планинци.

Китаец измина 20 м по въже на кокили

Самати Йиминг от Китай постави нов рекорд, като измина на кокили 20 м върху тънко въже, качено на 20 метра височина. Демонстрирайки способностите си върху алуминиеви крака с дължина 60 см, 33-годишният учител по физика не е използвал подсигурително въже и в един момент е бил близо до падане, съобщава Orange News. В крайна сметка, Йиминг успял да преодолее 20-метровата дистанция. С това той постави рекорд по ходене на въже. Китаецът започнал да се упражнява на кокили преди 18 години и вече е поставил 3 световни рекорда.

Курс за Лейди ГаГа привлича студенти

Студентите в университета на Южна Каролина вече могат да запишат избираем предмет "Лейди ГаГа и социологията на известността". Курсът, който има сайт в интернет, се води от професора по социология Матю Дефлем. "Ще разгледаме Лейди ГаГа като социален фено-

мен," уточни той пред университетския вестник. "Не личността, дори не музиката, а социалния ефект - защо тя е с 10 млн. фена във фейсбук и 6 млн. в твитър?"

Студентите са предупредени, че ще имат домашна работа и материали за четене, като подго-

товката им за курса ще отнема няколко часа на седмица.

Дефлем споделя, че се е срещал с Лейди ГаГа 5 пъти и ще я покани да изнесе лекция. "Нейният график обаче е много сложен и не може да сме сигурни, че тя ще приеме", предупреждава той.

СЪСТЕЗАНИЕ ПО НОКТОПЛАСТИКА ЗА СВАТБА ОРГАНИЗИРАТ У НАС

"Сватба" е темата на V конкурс по ноктопластика, който ще се проведе в рамките на изложението "Арена на красотата". Най-добрите специалисти по маникюр ще се явят на оригиналното състезание в столичния Интер експо център на 7 ноември. Професионалистите ще минат през 2 етапа в конкурса. В първия, който е и задължителен, са категориите "Гел" и "Акрил", а във втория - "Дизайн". Там конкурентите ще могат да демонстрират своята креативност, като рисуват по ноктите 2D и 3D картини. За жури в конкурса са избрани трима от доказалите се световни имена в ноктопластиката. Председател ще бъде единственият българин, печелил Световен конкурс по ноктопластика, Цоню Петев, който има 13 години професионален опит и многократно е бил международен съдия на подобни състезания. В състава на оценяващата комисия още са Патриция Херера - Чили, съдия с дългогодишен опит в ноктопластиката и нейл арта, и Михаела Чепцова - Словакия, победител на международния шампионат в Дюселдорф, категория "Гел" за 2008 г.

За лукса криза няма

За лукса няма криза - пласментът на маркови артикули бележи истински бум. Особено търсени са луксозните стоки "Made in France" (Произведено във Франция). Супербогатите се редят на опашка за дамски чанти срещу "скромната" цена от 5000 евро...

Жените сякаш са луднали по артикулите на френската марка "Louis Vuitton". Магазините на изисканата фирма са принудени дори да затварят един час по-рано - за да не останат без стока по време на големите коледни покупки.

Конкурентът "Hermes" също не може да овладее напора на отбраните клиенти. Който иска да се сдобие с чанта за над 5000 евро, трябва да чака до 2 години. С други думи: след най-тежката криза в своята история и след срив на оборота с почти 9% френският бранш за луксозни артикули се съвзема блестящо. Маркетингови-

те отдели свършиха чудесна работа, още повече че клиентелата в Далечния изток свързва лукса с френската култура и парижкото обаяние.

Богатите и супербогатите в Япония, Хонконг и най-вече в Китай харчат с охота за продукти на нашумелите фирми многократно повече от реалната цена, отговаряща на производствените разходи. Според преценки на анализатори браншът прибира като печалба цели 40% от оборота, а може би и повече... Лъвският пай отива у френски компании. Лидерът в бранша е империята "LVMH". Съвсем скоро гигантът ще погълне и браншовия бисер "Hermes". Понастоящем "LVMH" се котира дори по-високо от химическия концерн "BASF" или производителя на автомобили "Daimler". Бернар Арно, който притежава 47% от акциите на този гигант, може да очаква за 2010 печалба от 5 млрд. евро.

Яблански абсурди

Защо мълчим социалистите, антифашистите, честните трудови хора?

Ген. о.з. Стефан ЦОЛОВ*

1992 г. Демокрацията в град Ябланица настъпва "с бурни темпове". Ликвидират се АГК, ТКЗС, предприятия след предприятие, расте безработицата, пустеят полята и обработваемата земя...

Създава се простор за лични изяви и бързо и лесно завладяване на обществената, държавната, общинската и кооперативната собственост.

В унисон с това върви и ремонт и пригаждане на историческата истина, за да отговаря на политическата обстановка и новите нужди за новите управляващи!

Едното от тях е оневиняването на фашизма и прехвърляне вината върху социализма.

Отменят се присъдите на Народния съд, връщат се загребените богатства на фашистките грабители.

През 1995-1999 г. под натиска на Координационния съвет на СДС, който председател е бивш легионер, стартира изграждането на паметна плоча на "репресираните при комунизма".

Натискът е толкова брутален и зашеметяващ, че не се допуска никаква съпротива. На челно място на плочата е написано, че сред пострадалите е Йордан Гатев, бивш началник на полицията през 1943-1944 г. в Тетевенска околия, организатор на множество арести на антифашисти, побо-

да на 19 антифашисти, трима от които са от Ябланица, запалване на къщи и плевни на ятаци от Видраре и редица други престъпления.

Осъден е на смърт от Народния съд, затова "бил пострадад от комунизма"...

На този брутален масов убиец и неговите побратими общинският съвет и кметът на Ябланица поставят паметна плоча и им се кланят и почитат!

Такива са и другите "обезсмъртени" на плочата - полицаи, загинали в бой с партизаните, криминални престъпници и агенти.

За враговете на фашизма - нито дума... А тази плоча стои вече 12 години на площада:

- С решение на общинския съвет, но без да се пита населението, в грубо нарушение на Конституцията на България, в която тя е определена като демократична държава. А това е несъвместимо с фашизма!

- В нарушение на мирния договор от 10 февруари 1947 г., който запазва границите на България, затова, че българските прогресивни сили са водили безпощадна въоръжена борба против фашизма, че нашите въоръжени сили са допринесли за разгрома на хитлеристката армия и че сме изпълнили указанията на трите велики сили - Англия, САЩ и СССР, и сме осъдили военнопредствъпниците от

- Как ли общинските съветници и кметът, тогава и сега, могат да гледат в очите близките на жертвите на тези фашисти, като в същото време почитат убийците им?

- Тази дръзка профашистка провокация е вулгарна защита на фашистката идеология, отречена и осъдена от целия демократичен свят, а у нас е почитана. Защо?

- Плочата е поставена в непосредствена близост до паметника на загиналите ни геройски предци, защитавали България и българския род в Балканската, Междусъюзническата и в Първата световна война. Какво общо имат убийците с тези герои? Това е гавра, за която следва да се търси отговорност от виновните!

- Плочата е поставена пред Божия храм - като незначитане на морала и на 10-те Божии заповеди, една от които гласи: "Не убивай!". Светият отец също не е намерил сили да се противопостави на този див натиск на неофашизма.

А и близките на загиналите антифашисти не смеят да защитят паметта на покойните борци и честта на роднините си...

Постепенно в Ябланица се разтурят всички партии, разпада се Българският антифашистки съюз (БАС). Действа само СДС и "инициативни", избрани бизнесмени, които печелят избори след избори с помощта на

Членове и симпатизанти на антифашистки движения обсадиха преди година телевизионния център на Би Би Си в Лондон. Те протестираха против участието в предаване на лидера на крайнодясната Британска национална партия Ник Грифин

хва животът. "Цъфти" демокрацията, цъфти мизерията, растат престъпността и корупцията!

През 2008 г. е публикувано

Антифашистки марш, прераснал в митинг в центъра на Москва. Няма да дадем Москва на фашистите, пише на плаката, който държи в ръцете си детето

открито писмо от жители на Ябланица за преоценка на съществуването на въпросната паметна плоча. Общинските съветници от настоящия мандат се държат високомерно, предизвикателно и не желаят да разговарят за промяна. Гласуват анблук, при което се решава да не се премахва плочата - т.е. населението да почита паметта на антифашистките убийци!!! Странно, много странно е, че за оставането на плочата, която възхвалява фашистките глворези, гласуват и двамата съветници социалисти, в т.ч. председателят на общинския съвет на БСП.

БСП в Ябланица като организация почти не съществува, но това не пречи на нейния председател да се явява на местни и национални форуми като неин представител и в същото време да гласува за неофашизма, дори без да огласява това си деяние, а това е недостойно, нечестно и възмутително.

През 2009 г. по инициатива на ЦС на БАС в Ябланица се

проведе възпоминателен събор, посветен на 65-годишнината от разстрела на 19-те антифашисти от бившата Тетевенска околия, а паметната плоча на техните убийци си стои на мястото. На събора присъстваха многолюдни представителни групи от четири области и от столицата.

Очакваше се някакво обяснение от страна на общинския съвет относно скандалната плоча, но, уви, ни звук, ни стон!

Нещо повече! Изпратените медали от президента на България и инициативния комитет за 65-годишнината от победата над фашизма бяха раздавани на ветераните не от представители на общинския съвет, не от кмета, не на тържество, а "скрито" от един техен събор в напреднала възраст - по квартири, кафенета и болници. През което време трима от тях вече починаха...

Срамно! Тук отново се демонстрира неуважение, незначитане на активните борци на България. Странна е тази профашистка тенденция, тази изява на ниска политическа култура, вулгарно демонстрирани от кмета и общинския съвет.

Жалко, много жалко! Време е избирателите да разберат какви управници са си избрали сами - те защитават бандити и техните интереси!

Това е позор за Ябланица! Време е вече да се обърнат към нас, хората, които сме участвали и помним! Но къде са антифашистите, къде са социалистите, къде са честните трудови хора? Защо мълчат?! Не е ли настъпило време за събуждане? Къде са централните ръководства?

Историята няма да ни прости - на нас, на живите!

Младите антифашисти и бъдните поколения ще ни упрекуват не само затова, че разградихме построеното при социализма, но и за лъжите, завистта, затова, че сринахме честта и достойнството на нацията!

Време е да се събудим и да се обединим с всички честни, патриотично, антифашистки настроени хора. И да си изберем нови ръководители в общинските съвети, с които да водим борба за моралното оцеляване на нацията ни!

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Български антифашисти чистят осквернената Братска могила в столичната Борисова градина

ища и зверски изтезания, в това число и организатор и ръководител на разстрела без съд и присъ-

Втората световна война.

- Това е вулгарно посегателство над достойнството на българския народ, водил непримирима въоръжена борба против фашизма, за което е дал свидни жертви и ябланският район.

машинации и раздаване на пари и други зальгалки на избирателите. От сравнително добрата икономика на Ябланица община с около 3000 работни места и оживен център няма и помен! Бавно, но сигурно зати-

* Авторът е участник в антифашистката борба

Справочник

ТЪЖЕН ПОМЕН

ТРИ ГОДИНИ без

**ГАНКА
ДИМОВА
КОВАЧЕВА**

1926 - 2007

мег. сестра в АОНСУ

□ Спешни телефони

Единен номер за спешни повиквания

Телефон: 112

МБАЛ "Н. И. Пирогов"

Телефон: 02/ 915 44 11

ВиК - Повреди

Телефон: 02/ 812 21 21; 02/ 920 68 71

Топлофикация - Аварийна служба

Телефон: 0 700 17 122; 02/ 951 51 96; 02/ 951 52 58

Електроразпределение - аварийна служба

Телефон: 07001 00 10;

02/ 847 01 61; 02/ 847 01 62

Гражданска защита

Телефон: 0800 20112;

02/ 862 60 75; 02/ 962 04 39

Гореща линия за жертви на насилие

Телефон: 02/ 981 76 86

МВР - София

Телефон: 166, 02/ 987 77 77

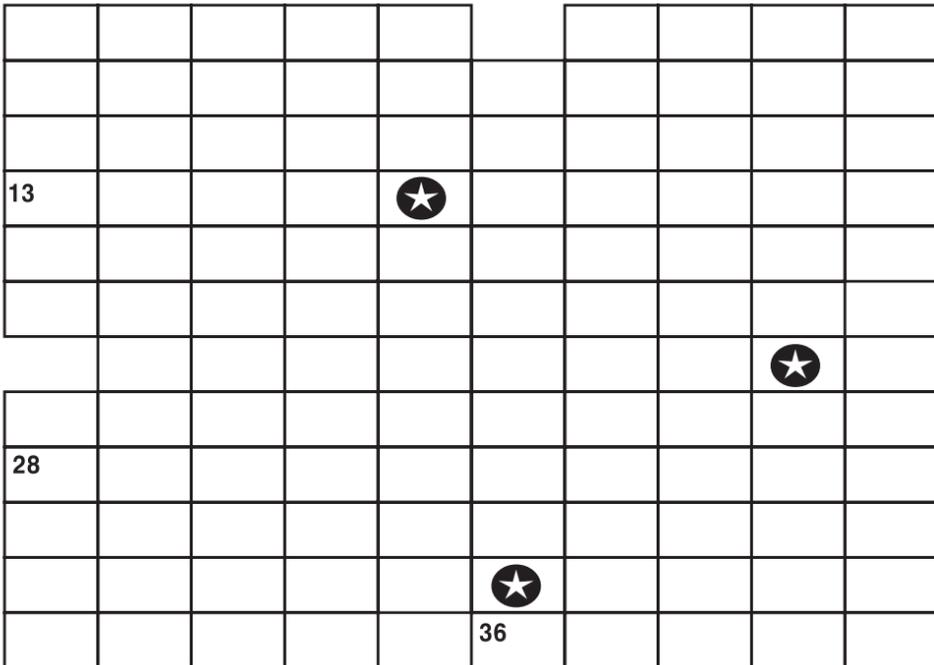
Планинска спасителна служба

Телефон: 963 20 00; 0887 100 237

Пожарна безопасност

Телефон: 160

БЯЛА КРЪСТОСЛОВИЦА

На правилните им места са оставени по три цифри и „черни“ квадратчета. Вашата задача е да откриете местата на останалите и да попълните фигурата:

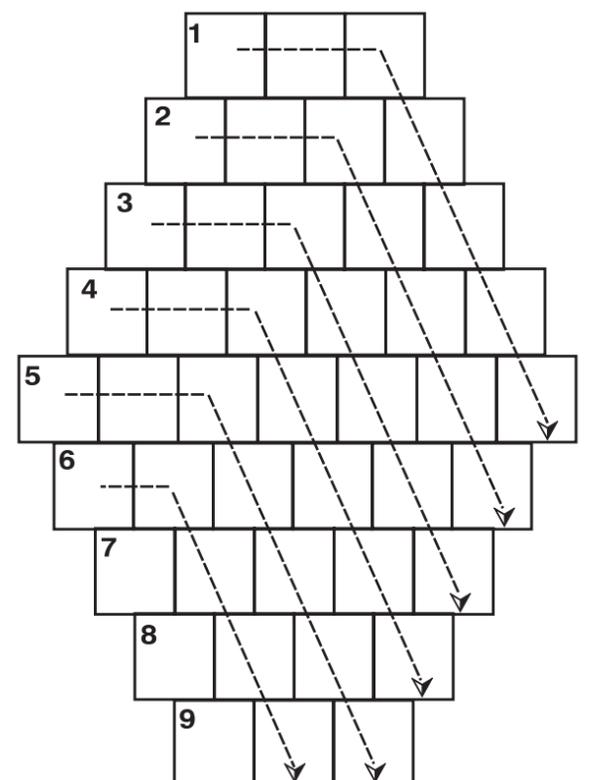
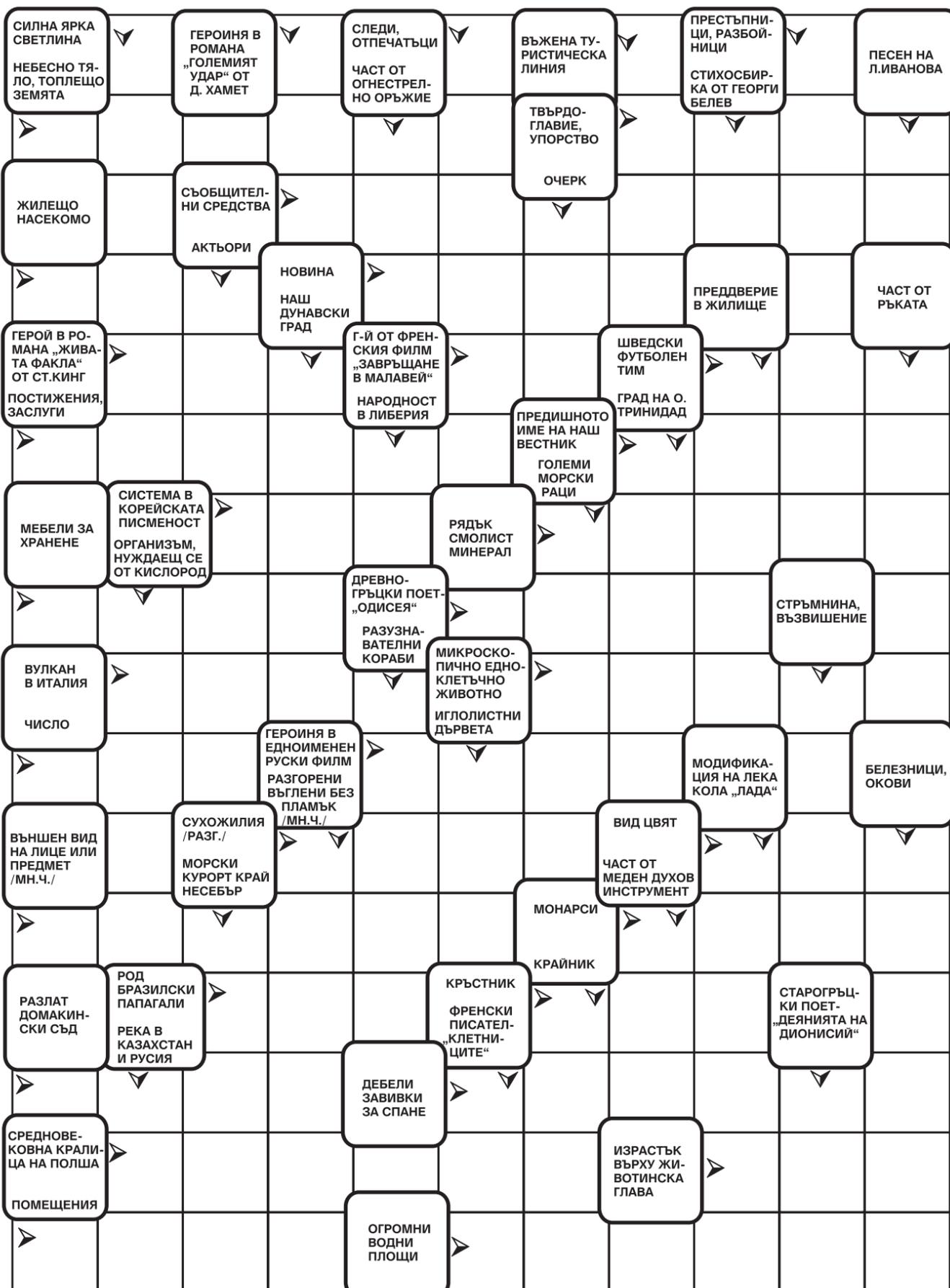
ВОДОРАВНО: 1. Баща. 5. Български шосеен колоездач. 9. Духове на лова в Полинезия /мит./. 10. Слагкарско изделие. 11. Руски химик и биохимик. 12. Град в Тайланд. 13. Мощество, мощ. 14. Роман от Агустин Гомес-Аркус. 15. Домоуправител, домакин. 17. Дълбок защитен изкоп. 18. Украински танц. 21. Идилия от Иван Вазов. 24. Английски философ. 26. Град във Франция. 28. Високопоставени личности. 30. Град в Белгия. 31. Бивш премиер на Англия. 32. Наш футболен съдия от миналото. 33. Машина - човек. 34. Френски писател - "Борба за огън". 35. Град в Гърция. 36. Чепкало за вълна.

ОТВЕСНО: 1. Българска транспортно-търговска фирма от миналото. 2. Град в Англия. 3. Специалист по теология. 4. Наш специалист в електроенергетиката. 5. Американски киноартист-"Програмата". 6. Американска филмова награда. 7. Етилов алкохол. 8. Български философ. 14. Бразилски писател - „Пот“. 16. Експерименти. 19. Образованост, възпитание, знания. 20. Лидерът на ДСБ. 22. Стара френска монета. 23. Воин, боец /ост./. 24. Река във Франция. 25. Лабораторен съд. 27. Злодеяние. 29. Група органични вещества в биологията.

ПОМОЩНИК: Акам, Алник, Амли, Елеи, Кноре, Луигор, Тилт.

СКАНДИ

ИГРОСЛОВИЦА

ПО ПОСОКА НА СТРЕЛКИТЕ:

1. Устройство, използвано от човек, скачащ от самолет. 2. Наш поппевец. 3. Прегледателят на Българската федерация по мотоциклетизъм. 4. Наш просветител и общественик, учил в Украйна /неизв./. 5. Руски военачалник от миналото. 6. Село край Нови пазар.

ВОДОРАВНО:

1. Банков паритет. 2. Дъщеря на цар Иван-Александър. 3. Унгарски оперен диригент. 4. Град в Бенин, резиденция на президента и правителството. 5. Бозайник от rog китове. 6. Български физик. 7. Руски живописец и график. 8. Френски карикатурист. 9. Титла на гворянин в Испания.

ПОМОЩНИК: Котаков, Овив.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

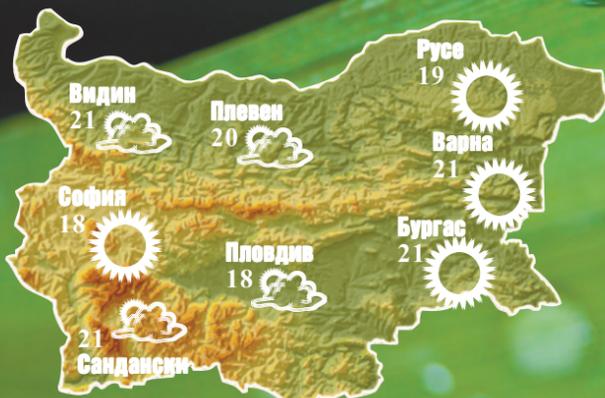
СКАНДИ
 ВОДОРАВНО: ЗНАМЕНАТЕЛ - ОСЕМ - ДАРДАНЕЛИ - САКА - КОЛАЖИ - ФИЕСТА - ДАННИ - РПГ - ПОЛЯНА - НИАСА - ЛА - ВАВА - КО - ЦАНКАР - ПАРАСКОВ - ИКТУСИ - НКЛА - ПТТ - КОРЕА - АУЛ - БО - РУБИКОН - ЕОР - АРДА - ВИТРАЖ - ТРА - ДО - ГАНЕА - АД - ОЧЕВИДНОСТ - ГЕНИ - ВЕ - САР - УХАЖВАНЕ - БАЛАНС - ОЛЕИНАТИ - ЛАТЕК - ИВАНКА ДИМИТРОВА.

ОТВЕСНО: АНДОНОВА - ОБРЪЧ - ХОВ - ААЛ - ЛАР - РОД - ЕВАЛА - СМРАЗЯВАНЕ - ВЕЖЕН - ЕДЖ - НАСКАР - ДИ - ВИК - АНАИ - КА - УВОД - АНА - АН - КОЛИБИ - НЕНАД - СТЕФАНОВА - ИТГО - ЕТИ - ЕЛИНИ - УКРАСА - ИМ - АЛИЕНАЦИЯ - ОАНТ - СИСАК - АНЖЕ - САЛТ - КОСТ - АНТ - АГАЛАР - СААР - КУПЛЕТ - ЕРАТО - ЛЕК - ПЛАСТ - ОРАН - НЕВ - МАРГАРИТА РАДИНСКА.

справочник

ВРЕМЕТО

Днес ще се появи слаб вятър от запад и северозапад. Още преди обяд мъглите и ниската облачност в низините ще се разсеят и ще се установи слънчево време. Максималните температури чувствително ще се повишат спрямо вчерашните и ще бъдат между 18° и 23°, в София около 18°. Атмосферното налягане ще бъде по-високо от средното за месеца и още малко ще се повиши. В планините ще бъде слънчево. Ще духа слаб и умерен, по високите открити части до силен западен вятър. Максимална температура на 1200 м около 15°, на 2000 м около 8р. По Черноморието мъглите и ниската облачност ще се разсеят и ще бъде предимно слънчево. Ще духа слаб запад-северозападен вятър. Максимални температури 19°-21°. Температурата на морската вода е 14°-15°. Вълнението на морето ще бъде 1-2 бала.

Изгледи за

В петък и събота времето ще бъде слънчево и топло за сезона. Мъгли ще се образуват само на отдалени места, главно в Южна България, и още преди обяд ще се разсеят. В по-голямата част от страната минималните температури ще бъдат между 4 и 9°, само в отдалени котловини по-ниски - до около 2°, а максималните - предимно между 18 и 23°, на отдалени места в петък, когато ще прогъжи да духа слаб западен вятър, до към 25°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД**
дипломатик
България ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

Главен редактор
Ивелин Николов
Първи зам. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg
Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1784, бул.
„Цариградско шосе“
113 А,
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
PR: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ: Ивайло Йолов, e-mail: mediabg2002@yahoo.com; Експонат: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, „БГНЕС“, БНР, „ФРАНС ПРЕС“, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ХОНОРАРИ НА ВЪШНИ АВТОРИ СЕ ИЗПЛАЩАТ ВСЯКА СРЯДА ОТ 14 ДО 16 ЧАСА

1 БНТ
06.45 Денят започва
09.30 Здраве
10.20 Дързост и красота - 2613 еп.
11.00 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно
13.00 Сен Тропе - 276 еп.
13.50 Най-доброто от... „Светът в действие“/2 част/
14.50 Културата на 21 век
15.15 Трио „Околски“/фолклор, РТВЦ Благоевград /
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Днеска има-утре няма - тв филм на „Евровизия“
16.35 Тайните на седемте морета - анимационен филм /2 и 3 епизод/
17.25 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.40 Рецептата на Ути
18.50 Момичетата Гилмор - тв филм/12 епизод/
19.30 Студио „Футбол“
20.00 Футбол. Левски - Лил /Франция/, среща от турнира за Лига „Европа“ - пряко предаване от стадион „Георги Аспарухов“
22.00 По света и у нас
23.00 Ватерло Роуд - 10 еп.
23.55 Международен джазфестивал „Банско 2010“. Концерт на Йълдъз Ибрахимова и бенд
00.20 Сен Тропе - /276 еп./
01.15 Жените с Марта Вачкова /токшоу/п/

ОВЕН
В подходящо на-
строение сте за
изпълнението на
конкретна задача.
Нещо ще ви направи особено
внимателни и целеустремени.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
В предложенията на
партньора си ще
откриете добри
идеи за общи дей-
ствия, на които ще се посветите
през следващите дни.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Благодарение на
тактичната си наме-
са ще повлияете на
решенията на близ-
ките ви по отношение изпълне-
нието на ваша идея.

22 май - 21 юни

b tv
05.20 „Мечтате-
ли“ /п./ -
сериал,
еп. 84
06.45 „Тази сут-
рин“ - ин-
форма-
ционно предаване
09.30 „Кухнята на Звезде-
в“ -
кулинарно шоу с Иван
Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ -
женско токшоу с воде-
щи Ива Дойчинова и
Васко Мавриков
11.00 „Цената на живота“ -
сериал, еп. 80
12.00 bTV Новините - обедна
емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Капризи на съдбата“ -
сериал, еп. 26
14.30 „Дявол с ангелско
сърце“ - сериал, еп. 30
15.30 „Морска звезда“ - се-
риал, еп. 20
17.00 „Мечтатели“ - сериал,
еп. 85
18.30 „Господари на ефира“ /
п./
19.00 bTV Новините - цент-
рална емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп.
239
21.00 „Великолепната шес-
торка“ - благотворител-
но шоу
22.00 bTV Новините
22.30 „Шоуто на Слави“ -
вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ -
комедийно шоу
00.00 „7 живота“ - еп. 5

РАК
Грижейки се за
детайлите в
ежедневието си,
денят ви ще
премине спокойно и пълно-
ценно.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Включете се в за-
ниманията, които
ви се предлагат
днес от партньо-
ра, семейството или приятели-
те ви, и ще останете доволни.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Забързано ще
преминете през
неделния ден, не-
зависимо от наст-
роението ви за отдых и раз-
влечения.

24 август - 23 септември

NOVA
TELEVISION

06.40 „Здравей, България“ -
сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване
на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ -
забавно предаване на
НТВ
12.30 „Робинята Изаура“ -
сериен филм
13.30 „Мелодията на сърце-
то“ - сериен филм
15.00 „Ветрове на любовта“ -
сериен филм
16.00 „Календар“ - информа-
ционна емисия на НТВ
16.30 „Истанбулска приказка“ -
сериен филм
17.30 „Сделка или не“ - те-
левизионна игра
18.30 „Забранена любов“ -
сериен филм
19.00 „Календар“ - информа-
ционна емисия на НТВ
20.00 „БАЙЛАНДО - СЦЕНА НА
МЕЧТИТЕ“ - тв шоу
22.00 Шоуто на Иван & Анд-
рей
23.00 „Календар“ - информа-
ционна емисия на НТВ
23.30 „Престъпни намерения“ -
сериен филм
00.30 „Островът на съкрови-
щата“ - тв игра
01.45 „До живот“ - сериен
филм

ВЕЗНИ
За много от вас
притесненията ще
са най-вече от
финансово естест-
во, но и работата ще ви създа-
ва проблеми.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Ще се съобразите
с променените ус-
ловия по текущ
ангажимент и не-
зависимо от чувства, които те
будят у вас, ще се справите.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Много от вас ще
излязат най-сетне от
инерцията, която ги
владее в последно
време. С това ще дадете заявка
за бъдеща активност.

23 ноември - 21 декември

PRO-BG

07.00 „Костенурките нинджа“ -
детски сериал, с. 4, еп.
34, 35
08.00 „Менталист. Крадецът на
мисли“ /п./ - сериал, с.
1, еп. 17
09.00 „Полет към дома“ /п./ -
Приключенски, Драма,
Семеен, САЩ, 1996 г.
11.00 „Приключенията на Бри-
ско Каунти - младши“ /
п./ - Екшън, Уестърн, При-
ключенски, Комедия,
САЩ, 1993 г.
13.00 „Антракт“ - предаване за
култура с водещ Борис
Георгиев
14.00 „Смъртоносен боец“ -
сериал, еп. 4
15.00 „Принцесата и морякът“ -
Драма, Романтичен, САЩ,
2001 г., Режисьор. Майк
Роб, В ролите. Марк-Пол
Госелар, Марисол Николс,
Кейт Робинсън, Дейв Па-
уър, Люк Хари
17.00 „Бледият ездач“ - Уестърн,
САЩ, 1985 г.
19.00 „Менталист. Крадецът на
мисли“ - с. 1, еп. 18
20.00 Новините
21.00 „Приятели“ - сериал, с.
2, еп. 22
21.30 Студио
22.00 Лига Европа. Репид Ви-
ена - ЦСКА
00.30 Новините /п./
01.30 „Антракт“ /п./
02.30 Студио /п./
03.00 Лига Европа. Репид Ви-
ена - ЦСКА /п./

КОЗИРОГ
Със силни аргу-
менти ще защити-
те идеите и наме-
ренията си. С пре-
мерен ход ще подтикнете
други към повече активност.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
С днешните си реше-
ния ще определите
за дълг период на-
пред посоката на
интересите ви. С бърза и точна
мисъл ще отсявате важно.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Нуждата от разно-
образие ще ви
подтикне към по-
голяма физическа
активност, която ще укрепи
психиката ви.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.9558

USD
1.3956

GBP
2.2473

CHF
1.4213

Оръжие

www.duma.bg

ЗА ДЕСЕТ ГОДИНИ

ВМФ на Русия ще получи десет нови фрегати

Става дума за кораби от проект 22350, които ще влязат в състава на четирите флота на страната

РУСИЯТ флот в близките десет години ще получи десет нови фрегати за океанската зона, съобщава РИА „Новости“, цитирайки източник от Министерството на отбраната. Става дума за кораби от проект 22350, два от които се строят с мощностите на Санктпетербургската „Северной Верфи“ - „Адмирал от флота на Съветския съюз Горшков“, който бе

На 29 октомври т.г. първата фрегатата „Адмирал от флота на Съветския съюз Горшков“ бе спусната на вода от стапелите на Санктпетербургската „Северной Верфи“

Фрегатите от проект 22350 ще се използват за бойни операции както в световния океан, така и в крайбрежни региони

спуснат на вода на 29 октомври т.г., и „Адмирал от флота Касатонов“.

„Адмирал от флота Горшков“ бе заложен през 2006 г., а предаването му на ВМФ бе планирано за 2011 г. „Адмирал от флота Касатонов“ пък бе заложен на „Северной Верфи“ в края на ноември 2009 г. Съгласно плановете на корабостроителницата, той ще бъде предаден на руския ВМФ през 2012 г. В края на 2009 г. се съобщаваше, че в близките 15 го-

дини ще бъдат построени 20 фрегати на базата на проект 22350. Тези кораби ще влязат в състава на всички четири флота на ВМФ на Русия: Северен, Балтийски, Черноморски и Тихоокеански. Стойността на строителството на първата фрегатата от проекта се оценява на 400 милиона долара. Корабите от този тип са предназначени за водене на бойни действия в далечната и близката морска зона.

Водоизместването на фрегатите от

проект 22350 е 4,5 хиляди тона, а дължината - около 130 метра. Корабът развива скорост до 29 възела, а далечината на плаването му е четири хиляди мили. Фрегатите са въоръжени с артилерийска установка с калибър 130 милиметра, 16 противокорабни и още толкова противолодъчни ракети, а също и със зенитни ракети и ракетно-артилерийски комплекси. Фрегатите от проект 22350 могат да носят един вертолет.

Страните от ЕС създават общ вертолетен полк

СТРАНИТЕ от Евросъюза имат намерение да създадат общ вертолетен авиополк за бързо реагиране при екстрени ситуации на територията на съюза, а също и за изпълняване на различни операции зад неговите предели. Както съобщава Defense News, такова предложение се съдържа в неофициален документ, който в момента разглеждат министрите на отбраната на страните от ЕС. В полка се планира да се включат транспортни и бойни вертолетите. Предполага се, че в единното формирование на Евросъюза ще бъдат включени 20 вертолета: тежки, средни и леки транспортни машини и няколко бойни единици. Основните мисии, които ще

изпълнява полкът, са издирвателно-спасителни операции, разузнаване и водене на ограничени бойни действия. Какви именно вертолетите ще бъдат включени във формированието, засега е неизвестно. Предполага се, че в авиополка могат да влязат вертолетите NH1 NH-90 и Ми-17, които се намират на въоръжение в някои страни на

Вертолет NH1 NH-90

ЕС. Освен това възможна е поръчка и на нови машини. Приблизителните разчети,

приведени в документи, показват, че месечният налёт на полка ще бъде не по-малко от 50 часа за всеки вертолет в случай на използване зад пределите на ЕС, и не по-малко от 40 часа в случай на използване на територията на съюза. Финансовото обслужване на формированието за една година ще бъде 50 милиона евро. Разходите за създаването на полка засега не са определени. Не се знае и под чие командване ще се намира авиополкът: НАТО, обединеното командване на ЕС или на една от страните на съюза по принципа на редуването. Обсъждането на проекта на ниво министерства на отбраната на страните от ЕС ще бъде на 9 декември т.г.

Виетнам чака първата руска подводница през 2013 г.

ПЪРВАТА дизел-електрическа подводница от проект 636 „Варшавянка“ за ВМС Виетнам ще бъде изцяло готова през 2013 г. Това, както съобщава ИТАР-ТАСС, е заявил зам. генералният директор на Централното конструкторско бюро по морска техника Сергей Смирнов. Тогава тя ще бъде предадена на ВМС на Виетнам. Кога именно страната ще получи всички купени от Русия подводници, не се уточнява. Виетнам е закупил от Русия шест подводници от проект 636 в края на 2009 г. Сумата по сделката е 1,8 милиарда долара. Със изпълнението на поръчката се занимават „Адмиралтейские Верфи“, които, както бе съобщено по-рано, ще могат да предават на поръчителя по една подводница за година, благодарение на наложеното производство на кораби от проект 636. По такъв начин Виетнам ще може да получи всичките закупени подводници до 2018 г. В момента Виетнам не разполага с подводен флот; субмарините от проект 636 ще станат първите подводници на въоръжение в страната. През март т.г. министърът на

отбраната на Русия Анатолий Сердюков заяви, че ВМФ ще помогне на Виетнам да създаде пункт за базиране на подводници. Не е изключено също Русия да предостави на Виетнам кредит, който страната да похарчи за създаването на бази, купуване на различни кораби и формиране на авиация за ВМС. Водоизместването на „варшавянките“ е 3,95 хиляди тона. Развиват скорост до 20 възела, а автономността на плаването им е 45 денонощия. Въоръжени са със шест торпедни апарата от калибър 533 милиметра, които могат да се използват и за поставяне на мини и изстрелване на крилати ракети.

ДЕПЛА от проект 636 „Варшавянка“

Мърфи за войната

- Единственото нещо, което е по-точно от връхлитащ вражески огън, е връхлитащ приятелски огън.
- Когато и двете страни са убедени, че ще изгубят сражението, то най-често и двете са прави.
- Професионалните войници са предсказуеми, но светът е пълен с опасни аматьори.
- Врагът постоянно те атакува в два случая: когато си готов, и когато не си.
- Колкото е по-лошо времето, толкова повече те карат да излизаш навън.
- Колкото е по-скъпо оръжието, толкова по-далече трябва да го изпращаш за поправка.
- Сложността на оръжието е обратно пропорционална на интелигентността на човека, който го използва.
- Поразяващият радиус на ръчната граната винаги успява да те достигне.
- Никакъв план не оцелява след началното му прилагане.
- Няма такова нещо като перфектен план.
- Няма такова нещо като атестат в окол.
- Лесният път е винаги миниран.
- Важните неща са винаги прости, простите неща са винаги трудни.
- Изключенията доказват правилото и унищожават военния план.
- Врагът не гледа, докато не направиш грешка.
- Най-опасното нещо в света е лейтенант с карта и компас в ръка.
- Най-важните радиосигнали винаги са трудноразбираеми и неясни.

Обективът се шегува

Агресивно, но и подглатено... с голям калибър

T-64BM „Булат“

Снимка DICACADEMICRU

На 28 октомври т.г. Министерството на отбраната на Украйна получи десет нови танка Т-64БМ „Булат“, съобщава „Кореспондент.net“. Общо украинските военни трябва да получат 29 такива машини - сглобяването на още 19 танка е планирано за 2011 г. С производството на „Булат“ се занимава Харковският завод, носещ името на Малишев.

В момента на въоръжение в Украйна стоят 47 Т-64БМ, които представляват дълбока модернизация на танковете Т-64Б, изработвани от Харковския завод още от 80-те години. „850 конски сили е мощността на двигателя, 3,5 километра е поразяващото му действие. По принцип по степен на защита той е на нивото на съвременните танкове. С всички вероятни, възможни противници той е готов да встъпи в бой“, е разказал главният инженер на Харковския завод Константин Исяк.

Т-64БМ, с маса 45 тона, е способен да развие скорост до 70 километра в час и да измине 385 километра. Маши-

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Шахмат

Драматични промени в ранглистата

За първи път от доста време насам в световната ранглиста на ФИДЕ, която излиза на всеки два месеца, се отбелязват толкова значими промени на върха. След няколко неуспешни турнирни изяви (на Олимпиадата в Хантимансийск и финала на "Големия шлем" в Билбао) немменяемият лидер от януари насам Магнус Карлсен загуби 24 точки и отстъпи челната позиция на световния шампион Вишванатан Ананд. Текущият рейтинг на норвежеца е 2802 т., което е само с 2 т. по-малко от този на Ананд. Постигнатието на индиеца е връх в кариерата му. Силната игра на Левон Аронян напоследък закономерно се отрази на ЕЛО-то му и със спечелените 18 точки той се изкачи на трето място в подреждането. По-същественото му постижение обаче е, че с 2801 т. той е едва шестият играч в историята, преминал границата от 2800. Преди него това успяха да постигнат само Каспаров, Крамник, Топалов, Ананд и Карлсен. Крамник е на път да се върне в тази престижна група, добавяйки 11 точки към рейтинга си и с

Аронян премина границата от 2800, Топалов отпадна от тройката

2791 вече е четвърти в света.

Големият губещ в новото подреждане е Веселин Топалов, който се раздели със 17 точки от ЕЛО-то си и с 2786 вече е извън тройката, откъдето не бе излизал отдавна. В ноемврийския топ 10 намериха място още Александър Гришчук (2771), Василий Иванчук (2764), Шахрияр Мамедяров (2763), Сергей Карякин (2760) и Ван Юе (2756).

Шахматните наблюдатели отбелязват сериозния скок на младия полски грсмайстор Радослав Войташек, който за 18 месеца повиши ЕЛО-то си с повече от 100 единици и сега с 2726 заема 20-о място в света. Обяснението е просто - той е секундант на Ананд по време на последните две световни първенства.

В женското подреждане е ясно, че Юдит Полгар (2686) е обречена да е

Топалов няма обяснение за слабите си резултати напоследък

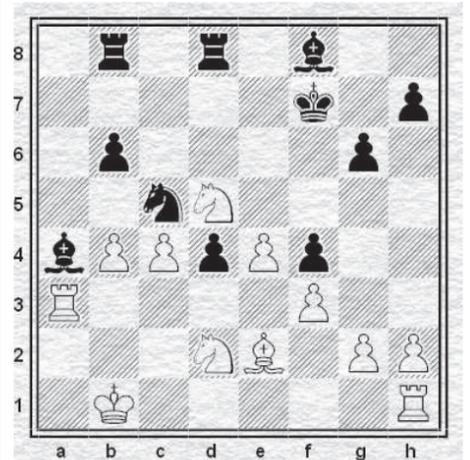
начело още неопределено дълго време. Индийката Хъмпи Конеру достигна летвата от 2600, ставайки едва втората жена в историята, постигнала това. Във врата ѝ обаче дишат китайката Ху Юфан (2591) и невероятно бързо прогресиращите сестри Татяна (2581) и Надежда (2576) Косинцеви. Антоанета Стефанова е седма с 2548.

www.duma.bg

кратки

МАГНУС КАРЛСЕН ЗАТВЪРИ СВЕТОВНАТА СИ ХЕГЕМОНИЯ, като спечели супертирира в Нянззин - първият от новото разиграване на веригата "Голем шлем". Норвежецът си гарантира първото място още кръг преди края, когато бе недостижим за конкурентите. Спокойно реми с Вугар Гашимов в последния кръг донесе трофея на Карлсен, който финишира със 7 точки от 10 партии - 4 победи и 6 ремита. На точка след него завърши световният шампион Вишванатан Ананд, допуснал само едно поражение от Етиен Бахро. Французинът стартира блестящо и това му позволи да стане трети с 5 точки, въпреки двете загуби на финала. След него с по 4,5 т. се наредиха Топалов (3 загуби, 2 победи, 5 ремита) и Гашимов, представителят на домакините Ван Юе остана последен с 3 т.

Ето и финалната победа на нашия участник:

ВАН ЮЕ - ТОПАЛОВ

31...b5 32.bc5 Oc5 33.Ta2 d3 34.Od3 bc4+ 35.Цc1 cd3 36.Ta4 Oe3 37.Ke3 fe3 38.Kc4 Tdc8 39.Td1 Tb3 40.Ta7+ Цg8 41.Ta4 Tc3+ и белите се предават.

□ □ □

Кирил Георгиев спечели европейската лига по ускорен шах в Баня с награден фонд 3200 евро. Нашият грсмайстор събра 7,5 точки (+6 = 3) от 9 партии и остави зад себе сънародника си Момчил Николов и македонецата Звонко Станоевски, които финишираха със същия актив. При жените тройката оформиха Ива Виденова с 6 т. пред Светла Йорданова също с 6 и Елица Раева с 5,5 точки. При ветераните първи е Петър Орев. Това беше последното състезание на Георгиев в поредния успешен за него сезон. През годината той стана отборен шампион на Италия, Македония и Сърбия, а у нас - втори с ЦСКА. Следващата година той ще започне с турнир в Гибралтар.

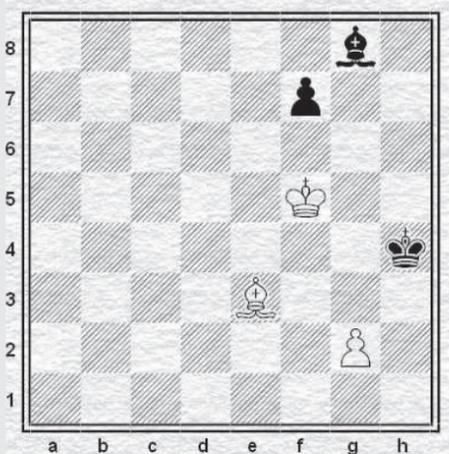
□ □ □

Днес в Москва стартира традиционният Мемориал "Михаил Тал", в който по кръговата система ще играят 10 грсмайстори: Левон Аронян (Армения, 2801), Владимир Крамник (Русия, 2791), Александър Гришчук (Русия, 2771), Шахрияр Мамедяров (Азербайджан, 2763), Сергей Карякин (Русия, 2760), Павел Елянов (Украйна, 2742), Борис Гелфан (Израел, 2741), Хикару Накамура (САЩ, 2741), Алексей Широ (Испания, 2735), Ван Хао (Китай, 2727).

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

Известният грсмайстор Юрий Разуваев казва, че силният офицер може да се пожертва, докато слабият може само да се загуби. Могат ли да бъдат сравнени помежду си силният и слабият офицер? Външно и функционално са напълно еднакви, но в разгара на битката показват съвсем различни качества. Така например в тази позиция с еднакъв арсенал за двете страни - по офицер и пешка - черната фигура на полето g8 има по-скоро отрицателен рейтинг. Как белите да използват това?

НА ХОД СА БЕЛИТЕ

Отговор:

1.Of2+ Чf5 2.g4+ Чf6 4.Цf6 4.Цf6 Чf7 5.Od4 Чf7 6.Oa1 Чf8 7.g6 f6 8.Цg6 мах.

Иванчук печели на ускорен шах в Кап д'Агд

Традиционният турнир по ускорен шах във френския град Кап д'Агд бе спечелен от Василий Иванчук, който надигра във финала американеца Хикару Накамура. На полуфинала украинецът прегази със "сух" резултат китаецца Бу Сянджи, докато Накамура бе по-силен от виетнамецата Ле Лиам с 4:2. Във финалния мач Иванчук спечели първата партия, а втората завърши наравно, което му осигури крайния успех. Президентът на Европейския шахматен съюз Силвио Данаилов, който е и личен мениджър на Веселин Топалов, награди победителите в турнира.

Победителят Василий Иванчук

Европейски федерации протестират срещу ФИДЕ

Президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов не е сериозно притеснен от новите нападки срещу него

13 европейски федерации изпратиха писмо до президента на Европейския шахматен съюз (ЕШС) Силвио Данаилов, в което се изразява протест срещу избора на петимата вице-президенти на Международната федерация на конгреса в Хантимансийск. В документа се изразява становище, че е нарушен уставът на ФИДЕ и процедурата по избора на петимата заместници на Кирсан Илюмжинов. Ръководителят на световния шах е обвинен, че фактически е назначил подгласниците си, избирайки ги от редиците на своите поддръжници. Според протестиращите тези кандидатури не били одобрени на Общото събрание на ФИДЕ, а били спуснати директно "отгоре". Под петицията са се подписали ръководителите на федерациите на Албания, Англия, Грузия, Islandия, Люксембург, Норвегия, Полша, Украйна, Фарьорски острови, Франция, Хърватска, Черна гора, Швеция, както и на Никарагуа. Данаилов е препратил писмото до членовете на президентския съвет на ФИДЕ, които трябва да го разгледат до края на седмичката.

Спорт

Старши треньорът на Левски Ясен Петров се заклани да направи промени в стартовия състав за мача с Лил довечера в сравнение със състава при загубата от Локо Пд с 1:2 в събота. Титуляр ще започне холандецът Андвеле Слори, който ще замени неубедителния в последните срещи Даниел Младенов. Двубоят на ст. "Георги Аспарухов" от 20.00 ч. и ще бъде предаван по БНТ 1.

"Нямаме проблеми със състава. Ще направим промени и се надявам да намерим вярната подредба. С Локо Пд иммахме наказания, но срещу Лил разполагаме с всички футболисти, остава да намерим ваксата. На десния фланг е ясно с кого ще играем. След като не върви, естествено е да търсим ново взаимодействие между хората. Трябва да сме дисциплинарни и агресивни и да се опитаме да играем футбол срещу отбор, който прави същото. Най-важно е да се възползваме от слабостите на противника. Ако го направим, съм сигурен, че ще успеем. Публиката е много силен наш 12-и играч. Моята надежда е да ни подкрепя безрезервно до края. Лил не е отбор, който да се притесни от публиката. И треньорът на Гент каза, че футболистите му били изненадани от атмосферата. Изиграли сме досега 21 мача и в главите на футболистите има психическа умора, а не физическа. Срещу Литекс загубихме заради наша грешка, а не защото играчите нямаха сили. Трябва да се справим, ние сме мъже", заяви Петров.

Слори титуляр срещу Лил

Левскарите изкупили билетите за сектор Б

Марин МИЛАШКИ

Един от ветераните, Христо Йовов, призна, че е останал възхитен от подкрепата на 400-те фенове, които се изсипаха на тренировката след загубата от Локо Пд. "Не се случва всеки ден да има такова нещо. Останах приятно изненадан. Дано и на срещу Лил атмосферата да е такава. Ако французите играят на контраатака, ще е много добре, защото това означава, че сме ги натиснали. Пишеше се, че Левски е непобедим и е вече шампион. Бързо се върнахме на земята. Локо ни удари звучен шамар. Сега ни светна червена лампа. Тези загуби трябва да се помнят. Видя се, че пътят от успеха до провала е кратък. Надявам се да победим и да излезем от негативната серия. Лил е класен в атака - нападателят им и фланговете им футболисти са от световна класа. Трябва да бъдем много внимателни и се надявам да ги обезвредим", заяви Йовов.

Феновете вече изкупили билетите за Сектор Б на стадион "Георги Аспарухов" за мача. Очаква се двубоят да се играе пред пълни трибуни,

Снимки ГОНГ

400 привърженици подкрепиха Левски на тренировката преди мача с Лил

ГРУПАТА НА ЛЕВСКИ

Божидар Митрев, Кирил Акалски, Дъстли Мюлдер, Стефан Станчев, Веселин Минев, Сержиньо Грийн, Иво Иванов, Йордан Илиев, Мариян Огнянов, Александър Александров, Лъчезар Балтанов, Владимир Гаджев, Христо Йовов, Андвеле Слори, Даниел Младенов, Жоазиньо, Александър Киров, Дарко Тасевски, Гара Дембеле и Исмаил Иса

въпреки че шефовете на клуба завишиха малко цените в сравнение с първото домакинство срещу белгийския Гент, завършило с драматична по-

беда с 3:2. Вчера на обяд на касите на "Генена" имаше табели, че пропуски за култовата трибуна са изкупени.

ЦСКА замина само с 1 шеф за Виена, Делев и Радуканов се точат на Рапиг

Владимир НИКОЛОВ

Изпълнителният директор на ЦСКА Венци Живков предвожда групата на ЦСКА, която отлетя за Виена. Довечера вицешампионите излизат срещу местния гранд Рапид в мача от IV кръг на група L в Лига Европа. Двубоят е от 22.05 ч. и ще бъде предаван по ПРО.БГ. Почетният президент Димитър Пенев също се качи на самолета, докато собствениците на клуба Иво Иванов и Димитър Борисов не са обявили дали ще присъстват на трибуните на "Ернст Хапел", страхувайки се отново да предизвикат гнева на "червените" ултраси. На самолета обаче не се качи помилваният Емил Костадинов, възстановен във вторник късно вечерта като изпълнителен директор по спортно-техническите въпроси. За Виена отлетя и Сашо Борисов, който по документи ще води отбора.

"Не мога да коментирам новия пост на Емил Костадинов. Това си е решение на шефовете. Не знам дали то е официален факт, но ако е така, е учудващо, че няма да пътува с отбора", заяви Пената. Според него на ЦСКА трябва точки в турнира, а не само добра игра, последвана от загуби. "Точките се печелят с игра. Видяхте, че настроението има. Момчетата са ве-

Милан Радуканов замина за Виена в добро настроение и с надежда, че ЦСКА може да победи Рапиг като гост. Бившият защитник ще дебютира довечера начело на "червените" в мач от Лига Европа

сели, усмихнати, но мачът е едно, а пътуването е съвсем друго. Тези точки трябва да се отборят, за да може да са по-спокойни до края на годината, а после ще се мисли за по-сериозна работа за втория полусезон. Това е и работа на ръководството. Не може да се промени кой знае колко обстановката за две седмици, но Милан Радуканов е от началото в щабовете на всички треньори, които се изредиха до този момент. Задачите са си същите. Той е млад треньор, спазва си задълженията. Имаше добри и слаби мачове, но треньорската професия е така. Когато един отбор излиза от кризата, трябва да има точки и да е на водещите места. В края на годината ЦСКА трябва да е на първо място или да е на място, което позво-

лява да се играе в евротурнирите. Тогава може да се каже, че е излязъл отборът от кризата", заяви Стратега от Мирвяне. Самият Радуканов и отличият се с 2 гола при победата над Берое с 3:2 Спас Делев пък изрази оптимизъм и надежда, че ЦСКА може да си върне на Рапид за домакинската загуба и да спечели във Виена. "След като беше сменен Ивановски, почнах да бележа. Чувствам се много добре на позицията, на която играя в момента. След като има успехи, значи е било плюс тази смяна. Във Виена не трябва да повтаряме грешките от София и да не допускаме елементарни голове", заяви най-добрият млад футболист за 2009 г. Радуканов пък призна, че се колебае само за 2 поста в стартовия състав.

Признаха за „черното томо“ у нас

Футболист и букмейкър признаха за "черното томо" в българското първенство. Самоличността на двамата обаче беше скрита в изявленията им пред сутрешния блок на БТВ. Те обаче разказаха подробно за схемите, по които се уреждат мачове у нас. Двубоят Локо Мз - ЦСКА, който бе прекратен заради нахлуването на феновете на терена, е бил нагласен за победа на "армейците". Мачове на Славия и Локо Пд също били спазарени, като на играчи да провалят отбора са били изплащани суми от 10 до 40 000 лв. "Една от схемите е услуга за услуга. Президентите на клубовете се разбират, че на единия този сезон му трябва 3 точки от другия. В деня на мача треньорът или президентът влизал в съблекалнята и обявявал: "Момчета, днес трябва да помогнем на тези хора, но вие ще си вземете премиите като за победа. Те ще ни върнат услугата догодина. Другата схема е валидна за "А" група. В нея обаче не участват отбори като Левски и ЦСКА, които са постоянно във фокуса, а само клубове от втората половина на таблицата. При нея президентът влиза в съблекалнята и казва: "Момчета, днес трябва да паднете с 4 гола разлика". И футболистите излизали и играели с единствената мисъл да паднат с колкото им е казано. Друга схема, която източниците разкриха, е, президентът на даден клуб да се обажда директно на футболист от противниковия отбор. "Обикновено звънят на най-добрите - вратаря, капитана, най-добрия полузащитник и нападател. Свързват се и им предлагат между 10 и 30 000 лв. в зависимост от важността на мача и на каква фаза е първенството", каза футболистът пред БТВ. "За мача в Мездра основната версия е, че е уговорен да завърши с победа на ЦСКА. Аз обаче имам друга теория. Преди мача, съществуват определени коефициенти и е нормално в течение на мача те да се променят. Коефициент за победа на ЦСКА е 1,40, а по време на срещата, след като не се отбелязва гол, той би трябвало да се вдига. Азиатските пазари, от които зависят коефициентите, запазили равнището на ставките. Съвсем нормално е в 60-ата мин., когато резултатът е 0:0, коефициентът за ЦСКА да не е 1,40, а 2,00. Той обаче остана същия, което говори за много големи залози в азиатските букмейкърски къщи, известни с това, че нямат лимити. Локо Мз обаче вкарва гол, ЦСКА не се вижда как ще обърне резултата, феновете нахлуха и двубоят бе прекратен. Това означава, че във всички букмейкърски къщи се анулират залаганията и парите се връщат", коментира пък букмейкърът.

Наказаха тъчрефера Стоилов и Гара Дембеле

Страничният рефер Крум Стоилов отнесе здраво наказание заради инцидента със звездата на Левски Гара Дембеле при домакинската загуба на "сините" от Локо Пд в мача от XII кръг на "А" група. Лайнсменът не е сигнализиран на главния рефер за блъскането от страна на нападателя, а после не е дописал в доклада си след мача ясно и точно за инцидента. "Дембеле ми говореше нещо, което аз не можах да разбера и за да ми привлече вниманието, ме дръпна за ръкава", написал Стоилов. Той няма да получава наряди до края на календарната година, в която има още 3 кръга от първенството и 2 за Купата на България. "Видеозаписите показват, че той отсъжда перфектно ситуацията на терена, но провинението му е, че си е замълчал за атаките на Дембеле. Съдийският наблюдател също ще получи санкции", коментира председателят на Съдийската комисия Костадин Костадинов. Дисциплинарната комисия пък наказа по видеозапис Дембеле за 2 мача и го глоби 3000 лв. Само 1 мач пък отнесе треньорът на Славия Емил Велев, изгонен от резервната скамейка за опит да нахлуе на терена при гостуването на Литекс.

ПОЧИНА СВЕТОВЕН ШАМПИОН ПО СЪРФ

Трикратно световен шампион по сърфинг Анди Айрънс (САЩ) бе намерен мъртъв в хотелска стая в Далас. 32-годишният сърфист се прибирал в дома си в Хавай след състезание в Пуерто Рико. "Светът на сърфинга страда заради тежката загуба, която понесе с новината, че Анди Айрънс е починал. Той е болен от "денга" - остра тропическа треска", се казва в изявление на спонсорите му.

www.duma.bg

злегайте

ФУТБОЛ

EUROPA LEAGUE

ПО БНТ 1
20.00 Левски - Лил
ПО РИНГ
Гент - Спортинг
ПО ПРО.БГ
22.05 Рапиг В - ЦСКА
ПО РИНГ
Ливърпул - Наполи

кратки

Дагоха гербито на Генов

Съдийската комисия сякаш послуша президента на Славия Венцислав Стефанов, който в началото на седмицата изрази становище, че от изявените футболни арбитри само Антон Генов може да изкара гербито с Левски и по-вериха на ветеринаря мача от 13-ия кръг на "А" група. За другите срещи наряди получиха: Вихрен Манев (Миньор - Видима Раковски), Станислав Тодоров (Берое - Черноморец), Рагослав Станев (Локо Пд - Академик), Ивайло Стоянов (Монтана - Литекс), Николай Йорданов (Локо Сф - Сливен), Александър Костадинов (Калиакра - Черно море) и Георги Кабаков (Пирин - ЦСКА).

Делев иска ЦСКА да бие във Виена

Стр. 31

Бербо не вкара на Иванков

„Скай Спортс“ пише 6 на вратаря и 4 на нападателя след 3:0 за Манчестър Юнайтед в Бурса

Екскapитантът на националите отказва коментар след успеха, Димитър Бербагов не успя да вкара гол на Димитър Иванков в „българското дерби“ в Шампионската лига, но тимът му Манчестър Юнайтед спечели с 3:0 като гост на Бурсаспор в мач от IV кръг в група С на Шампионската лига. И двамата бивши национали играха през цялата среща, но не впечатлиха с изяви си. Бербо игра повече като организатор на атаките на гостите, отколкото като топ реализатор и нямаше шанс да отбележи при отворилите му се възможности. През втората част пък Иванков не успя да спре кинжални шутове на Дарън Флетчър (48), Габриел Обертан (73) и Бебе (77). Реферът не зачете гол на Пол Скоулс в края на първата част заради игра с ръка на ветерана пре-

ди головия шут. Малко преди това португалският партньор на Бербо в атаката Луиш Нани се контузи и бе заменен принудително от корееца Парк Жи-Сун.

След мача Бербагов отказва изявления пред журналистите, но прегърна адаша си Иванков и двамата си размениха фланелките. Английският спортен ТВ канал „Скай Спортс“ оцени изяви на Бербагов с 4 по 10-балната система, като го определи за най-слаб играч в мача. Иванков получи 6, с колкото бяха оценени Нани, Рафаел, Едвин ван дер Сар и Патрик Евра от победителите и почти всички играчи на домакините. С успеха Юнайтед се затвърди на върха в групата с 10 т. Бурсаспор пък е с 0 т. и с нулеви шансове да продължи поне в Лига Европа като трети отбор в класирането.

Снимки БГНЕС

Димитър Бербагов, Парк Жи-Сун, Пол Скоулс, Габриел Обертан и Майкъл Карик (от дясно на ляво) поздравяват Дарън Флетчър за гола му срещу Бурсаспор за победата на Манчестър Юнайтед с 3:0 като гост в мач от IV кръг в група С на Шампионската лига

В другия мач Валенсия също победи с 3:0 гостуващия Глазгоу Рейнджърс и избута шотландците от второто място. На „Местая“ герой беше Роберто Солдадо (33 и 77), а Тино Коцца (90) оформи успеха на „прилепите“.

След мача

СЪР АЛЕКС ФЪРГЮСЪН, мениджър на Манчестър Юнайтед: „Важно бе ранният гол през второто полувреме, той направи разликата. Оттам нататък на практика контролирахме всичко в мача, макар че и те имаха няколко полуположения, и никога не можеш да си сигурен само с един гол напред. Но второто попадение уби интригата. Резервите се включиха много добре, много съм доволен от тях. Това са млади футболисти, за които днешният опит бе много важен, но те и се справиха отлично. Загубихме обаче още двама основни играчи - Нани и Дарън Флетчър“.

ДИМИТЪР ИВАНКОВ, вратар на Бурсаспор: „Юнайтед са много добър отбор и беше нормално да ни победят. Бурсаспор от 25 години не е играл в евротурнирите и сега трупаме опит. Срещу Валенсия ще ни бъде много трудно, но се надявам, че в последния кръг срещу Рейнджърс ще успеем да откраднем нещо. Това, което постигнахме миналата година, беше немислимо. Публиката във всеки мач ни подкрепя, както го направи и сега. Бербагов нямаше късмет, иначе щеше да вкара. В края отпрати много хубав удар, но топката излезе в аут. Той игра много добре“.

Реднап иска тест за гопина на Бейл

Уелсецът Гарет Бейл бе над всички при победата на Тотнъм с 3:1 над еврошампиона Интер в мач от IV кръг в група А на Шампионската лига. „Шпорите“ направиха сериозна крачка към прескачане на първата фаза в турнира. Холандецът Рафаел ван дер Ваарт (18) откри след извеждащ пас на хърватина Лука Модрич. После вратарят на домакините спаси шут от фаул на друг холандец - Уесли Снайдер. Английският национал Питър Крауч (61) удвои след пробив и пас отдясно на Бейл. Самуел Ето'о (80) върна „нерадзурите“ в мача. След нов бърз пробив на Бейл резервата Роман Павлюченко (88) оформи успеха на домакините на „Уайт Харт Лейн“. Така Тотнъм изпревари Интер с по 7 т. начело на групата, след като преди 2 седмици загуби драматично с 3:4 на „Джузепе Меаца“.

„Гарет Бейл беше невероятен днес. Нека сега да му направят тест за допинг. Видях, че хората, които взимат допинг-пробите, вече са тук. Бейл прави всичко, което си пожела в този мач. От първата до последната минута играхме страхотно. Пресирахме противника и го надиграхме тотално“, заяви мениджърът на Тотнъм Хари Реднап.

Роман Павлюченко сочи Гарет Бейл като „виновник“ за гола му, с който Тотнъм победи еврошампиона Интер с 3:1 в Лондон

резултати

IV КРЪГ
ГРУПА А:
Тотнъм - Интер 3:1 1:0
Ван дер Ваарт (18), 2:0 Крауч (61), 2:1 Самуел Ето'о 80, 3:1 Павлюченко (89);
CHAMPIONS LEAGUE
Врегер - Твенте 0:2
0:1 Шагли (81), 0:2 Де Йонг (84), ЧК Фринс (В-76)
1. Тотнъм 4 2 1 1 12:8 7
2. Интер 4 2 1 1 11:8 7
3. Твенте 4 1 2 1 6:7 5
4. Вергер 4 0 2 2 3:9 2
V кръг (24 ноември): Интер - Твенте и Тотнъм - Вергер

ГРУПА В:
Бенфика - Лион 4:3 1:0 Каргец (20), 2:0 Коентрао (32), 3:0 Гарсия (42), 4:0 Коентрао (67), 4:1 Гюркюф (75), 4:2 Гомис (85), 4:3 Ловрен (90+5);
Апоел Тел Авив - Шалке 0:0
1. Лион 4 3 0 1 9:5 9
2. Шалке 4 2 1 1 5:2 7
3. Бенфика 4 2 0 2 6:7 6
4. Апоел 4 0 1 3 2:8 1
V кръг: Шалке - Лион и Апоел Тел Авив - Бенфика

ГРУПА С:
Бурсаспор - Манчестър Юнайтед 0:3 0:1 Флетчър (48), 0:2 Обертан (73), 0:3 Бебе (77);
Валенсия - Глазгоу Рейнджърс 3:0 2:0 Солдадо (33 и 71), 3:0 Коцца (90)

1. Ман. Юн. 4 3 1 0 5:0 10
2. Валенсия 4 2 1 1 8:2 7
3. Рейнджърс 4 1 2 1 2:4 5
4. Бурсаспор 4 0 0 4 0:9 0
V кръг: Рейнджърс - Манчестър Юнайтед и Валенсия - Бурсаспор

ГРУПА Д:
Рубин Казан - Панатинайкос 0:0;
Копенхаген - Барселона 1:1 0:1 Меси (31), 1:1 Клаудемир (32)
1. Барселона 4 2 2 0 9:3 8
2. Копенхаген 4 2 1 1 4:3 7
3. Рубин 4 0 3 1 1:2 3
4. ПАО 4 0 2 2 1:7 2
V кръг: Панатинайкос - Барселона и Рубин Казан - Копенхаген

И гон Карло мисли като сър Алекс

Италианският мениджър на английския първенец Челси Карло Анчелоти подкрепи мнението на сър Алекс Фъргюсн, че Шампионската лига е по-силен турнир от Световно първенство по футбол. Наскоро шотландецът сравни Мондиала с посещение на зъболекар, при което било досадно участието до излъчването на носителя на титлата.

Анчелоти обаче бе по-дипломатичен и заяви: „Шампионската лига е най-доброто състезание в света. В него се показва много по-добър футбол, отколкото виждаме на световните първенства, защото всеки клуб може да подготви играта и състава си през целия сезон. Може да се види, че в този турнир футболът е на много по-високо ниво, защото това е най-добрата надпревара в света.“

Бившият бразилски мениджър на Челси Луиш Фелипе Сколари се изтъкна и си приписа заслуги за сегашните успехи на „сините“, които били резултат от неговата работа на стадион „Стамфорд Бридж“. Бившият селекционер на Бразилия и Португалия заяви за официалния сайт на ФИФА: „Погледнете само Анелка. Той дори нямаше един мач, а изведнъж стана голмайстор на Челси. Ашли Коул не можеше да използва десния си крак, а сега дори бележи с него. Калу тича много по-бързо. Той не умееше да дриблира добре, така че го научихме. Дрогба имаше сериозна травма в коляното, но сега е добре, благодарение на работата, която свърших аз, а не само клубните лекари. Отказах да го използвам в игра, докато беше с травмата и имах проблеми заради това. След 20 или 30 години ще има само 2-3 от тях, които ще могат да ходят нормално. Това ще се сетят за мен, сигурен съм в това“, заяви Големия Фил.

Цвети и Дия ще играят с Моя

Три от най-добрите български тенисисти ще премерят сили с бившият №1 в мъжкия тенис Карлос Моя (Ис) в събота. Моя ще бъде специален гост по повод 80-годишния юбилей на БФ тенис. 1/2 финалистката от тазгодишното издание на „Уимбълдън“ Цветана Пиронкова и 2-рата ракета на България при жените Дия Евтимова ще участват в демонстративен мач на

двойки с шампиона от „Ролан Гарос“ през 1998 г. В него ще се включи и тенисист №1 на Европа за 2009 г. при 16-годишните Димитър Кузманов. Атрактивният двубой е насрочен за 13.00 часа в столичната зала „Христо Ботев“. Преди срещата испанецът ще изнесе открит урок на най-младите шампиони на България при юношите и девойките до 10, 12 и 14 г.

представя **УКРАИНСКИЯ НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР ЗА ОПЕРА И БАЛЕТ А.Б.СОЛОВЯНЕНКО**

РОМЕО и ЖУЛИЕТА

СПЕЧЕЛЕН БИЛЕТ

3 декември
ЗАЛА 1 НДК
19.00 часа

2 лв. без ДДС

с SMS на номер 1916

Напишете DUMA и изпратете съобщението